

MOST

Glasilo Občine Kanal ob Soči

LETNIK XXI

ŠTEVILKA 73

DECEMBER 2023

MOST

Glasilo občine Kanal ob Soči
<http://www.obcina-kanal.si/most>

Izdajatelj:

Občina Kanal ob Soči, zanj
župan Miha Stegel

Odgovorna urednica:

Mojca Kofol

Uredniški odbor:

Irena Hočevar Križnič
Nina Levpušček Melinc
Lijana Jurečič
Maja Kodelja Cencič

Jezikovni pregled:

Mojca Kofol

Oblikovanje in grafični prelom:

Ana Bojc

Fotografiji na naslovnici in hrbtni strani:

Jernej Skrt

Naslov uredništva:

Glasilo Most
Trg svobode 23
5213 Kanal

Kontakt uredništva:

urednistvo@glasilo-most.si

Tisk: Grafika Soča

Naklada: 2500 izvodov

**Glasilo brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Občini Kanal ob Soči.**

Svoje prispevke lahko oddate na portalu
MojaObcina.si ali na e-naslov
urednistvo@glasilo-most.si.

Uredništvo si pridržuje pravico
presoje glede objave prispevka
kot tudi preureditve za glasilo.

Novoletna voščila uredništva

»Na svetu ni nič močnejšega in nič bolj nemočnega, kot je beseda.« (I. S. Turgenjev)

Naj nikoli ne izgubimo zaupanja v njen dober namen, pomen in moč.

Želim vam lepe praznike in vse dobro v novem letu.

Mojca

Želje pred prazniki

Ob prazničnih dneh vam želim, da bi imeli odprte oči za vse lepo, kar vam ponuja življenje, da bi videli tudi v našem domačem okolju, kar je dobro in česar se lahko vsak dan veselite. Božični in novoletni prazniki so dnevi, ko si izrečemo najlepše želje in se vsako leto znova pred nami odpirajo nova pričakovanja. Želim vam prijetno praznovanje in da bi se vaša pričakovanja v letu 2024 uresničila.

Irena

Na pragu starega leta in na poti skozi nove dni leta 2024 želim vsem nam, da bi se znali ustaviti, uživati v trenutku in da bi bili spoštljivi ter sočutni drug do drugega. Le skupaj lahko rišemo nasmeh na obraze, prižigamo iskrice upanja v očeh in si podarjamo srečo. Naj novo leto prinese prav tiste priložnosti, ki si jih vsak izmed nas želi, in naj bo razsipno z zdravjem.

Nina

V letu 2024 si vzemite čas zase, za prijatelje, sorodnike, za sprehode v naravo, oglejte si predstavo, pojdite na koncert, skuhajte nekaj novega, pomagajte zapuščenim živalim, plešite in pojte, ustvarite čarobno in nepozabno leto.

Lijana

Želim vam, da bi v novem letu imeli srečo vedno s seboj, da bi jo lahko podarili tistemu, ki jo potrebuje... in ne pozabite nase, imejte se radi in ljubite življenje.

Naj nas povežejo lepe misli in iskrene želje. Srečno!

Maja

IZ VSEBINE

- 3 Intervju: župan Miha Stegel
- 5 Oblikovanje skupne vizije za boljšo prihodnost
- 10 Neurje julij 2023
- 11 Vseslovenska kampanja »Naj Anhovo zadiha«
- 12 Poplave oktober 2023
- 14 145 let PGD Kanal
- 15 Ribiška družina praznuje 70 let
- 15 Kanalska cerkev po obnovi zasijala
- 17 Novo vodstvo Zavoda za turizem kulturo mladino in šport
- 22 Nekrolog: Avgustu Ipavcu v spomin
- 23 EPK: Park Pečno odslej varujejo skrivnostni varuhi gozda
- 24 Intervju: Mojca Madon – gledališka režiserka in nagrajenka 58. Borštnikovega srečanja
- 35 Intervju: Taborniki Rod Stane Žagar - mlajši iz Kranja – letos drugič taborili v Bodrežu
- 37 Intervju: Tian Kobal – dobitnik bronastega priznanja na Evropski geografski olimpijadi
- 39 20 let Mosta: »... Nov občinski medij, ki se mi je zdel pomemben za povezovanje ljudi in za identiteto občine«
- 48 V Desklah so tekmovalе najboljše slovenske balinarke

Župan Miha Stegel

Ob prvem letu prvega mandata župana Mihe Stegla smo v uredništvu pripravili nekaj vprašanj in ga prosili za odgovore. Kljub temu, da je njegov delovnik zelo in vedno poln, najde vedno čas, da komunicira z občani in občankami ter s tem izpolnjuje obljubo o ustvarjanju občine po meri občanov, povezovanju in zaupanju.

Na začetku lahko rečemo, da je bilo najodmevnejše začetno pripravljane ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti Računskega sodišča, nato pa vzpostavljane nadzora nad cementarno Salonit Anhovo in reševanje kršitev okoljevarstvenih dovoljenj ter nekaj kadrovske spremembe. Katera je bila prva stvar, ki ste se je po prevzemu funkcije lotili?

Vsekakor je bilo prvo na vrsti ugotoviti dejansko stanje. Potrebno je bilo spoznati, kako deluje in diha občinska uprava, zakaj toliko pritožb, ugotoviti stanje odprtih projektov, dobiti pregled nad finančnim poslovanjem, pregledati poročilo Računskega sodišča RS, pregledati ključne občinske objekte in podobno. Istočasno pa je bilo veliko protokolarnih obveznosti, saj se je bližal konec leta oziroma so sledila ponovljena spoznavna srečanja. Bistveno je bilo ugotoviti in ločiti, katere so bistvene in nujne strateške spremembe od ostalih.

V kakšnem stanju ste občino »prejeli v roke« in kakšnem mislite, da bo po tem mandatu?

Na začetku je bilo v nekem trenutku na računu občine le nekaj tisoč evrov in smo zamujali s plačili, občina ni bila likvidna. Ker ni bilo sprejetega proračuna je bila občina prisiljena iti z novim letom v začasno financiranje, kar je še dodatno otežilo situacijo. Nekateri projekti ali deli projektov, ki naj bi bili dokončani, niso bili, recimo »zlato« WC na tržnici. Turistično društvo je takoj po volitvah odpovedalo dogodke za veseli december, na srečo se je izkazalo, da je v občini še veliko izvajalcev, ki znajo dogodke izpeljati prav tako dobro ali celo boljše. Bilo je kar nekaj cvetk, ena bolj zabavnih je bila, da

e-mail sporočil sploh ni bilo možno brati s telefona, ampak le z računalnika na občini, kar je absurd za današnje čase.

Občinska uprava je imela velik kadrovske primanjkljaj. Za vzdrževanje cest ni bilo zaposlene niti ene osebe. Na občini ni bilo niti enega pravnika in kadar to omenim županom, me samo zgroženo gledajo. Tudi na področju okolja je bilo stanje katastrofalno, dolga leta je bila za to zadolžena samo ena oseba, ki se je ves čas utapljala v delu. Tudi po njeni upokojitvi ni bilo učinkovitega prenosa dela, saj so osebi, ki naj bi jo nadomestila, dali druge zadolžitve, v konkretnem primeru volilna opravila. V letu 2022 smo imeli volitve v državni zbor, predsedniške volitve in lokalne, lahko si samo predstavljate, kako je to izgledalo. Za urejanje okolice občine sta večinoma skrbeli le dve osebi. Kadar je ekipa v taki kadrovske situaciji, je še manj učinkovita. Zaključil sem, da je potrebna večja reorganizacija občinske uprave in kadrovske okrepitve na ključnih področjih.

Vodstvo občine Kanal ob Soči, podžupanja Barbara Fajdiga Perše, Gibanje Svoboda, župan Miha Stegel, podžupanja Valentina Humar, Lista za zdravje in kakovost bivanja, oddali svoj podpis za čist zrak v Anhovem in v vsej Sloveniji, 1. 9. 2023. Vir: FB stran Občina Kanal ob Soči

Za nove zaposlitve je bilo potrebno spremeniti sistematizacijo in kadrovske načrt, ki je del proračuna, za kar je bilo potrebnih več občinskih sej, da so bili izvedeni vsi postopki. Potem je bilo potrebno izvesti razpise, počakati pritožbene roke, počakati odpovedne roke... Tako, da so novi ljudje prišli večinoma šele jeseni. Prvi rezultati so že vidni, čeprav v splošnem

velja, da je pri večjih spremembah potreben čas, saj gre prvo malo na slabše, preden gre na boljše. Reorganizacija bo potekala še vsaj do sredine prihodnjega leta. Žal velikih strukturnih napak ni možno odpraviti z lepimi popravki, zato bo potrebno še nekaj potrpljenja, preden se bodo reči postavile na svoje mesto. Računam, da bomo po reorganizaciji imeli učinkovito in funkcionalno občinsko upravo, ki bo sproti reševala težave občanov. Od letos naprej bomo imeli dveletne proračune, zaradi česar do situacij, ko bo potrebno začasno financiranje, ne bo več prihajalo. Operativen bo tudi zavod za turizem z novo direktorico Petro Rutar in zagotovljenimi sredstvi za delovanje. S spremenjenim in pravičnejšim nadomestilom za stavbno zemljišče se bodo povečali občinski dohodki, kar bo občini omogočilo izvajanje dodatnih projektov. Najvišje nadomestilo se bo plačevalo za najbolj opremljena zemljišča, torej tista s toplovodom ali omrežjem zemeljskega plina, široko asfaltirano cesto in tako dalje. To so predvsem poslovni subjekti. Za zemljišča v okolici se dolga leta ni odmerjalo nobenega nadomestila, česar so bili prebivalci veseli. Žal pa je to v nasprotju z zakonom in ni pravično do ostalih prebivalcev, bo pa v tem primeru 5-letno prilagoditveno obdobje s postopnim uvajanjem.

Moramo se zavedati, da če ne bo spremenjenega nadomestila za stavbno zemljišče, ne bo denarja za investicije in vzdrževanje, občina pa se ne bo premaknila in zaživela. Da občino premaknemo z mrtve točke, se moramo potruditi vsi. Za socialno ogrožene prebivalce smo poskrbeli, da lahko z vlogo pridejo do popolne oprostitve plačila nadomestila. Sprejeli smo nižjo ceno vodarine in omrežnine na vodovodno omrežje.

V sprejetem proračunu bo več sredstev za spodbujanje gospodarstva, kmetijstva, turizma, šolstva, za vzdrževanje in rekonstrukcije cest... Največ bo z dodatnimi sredstvi pridobila ravno okolica.

Pričakujem učinkovitejše delovanje krajevnih skupnosti, ki se bodo lahko hitreje odzivala na potrebe občanov, saj imajo, skladno s proračunom, za 250 % višja sredstva. Pozitivne spremembe bodo tudi na področju vodooskrbe. Le ta bo izboljšana, z navezavo na vodarno Mrzlek in tehničnimi posodobitvami ostalih vodnih virov. Veliko bomo naredili na občinskih cestah vključno z rekonstrukcijami.

Z novo občinsko urbanistko zelo aktivno delamo na področju urejanja okolja, tudi na urbanistični ureditvi naselij, do konca mandata pa nameravamo tudi sprejeti nov OPN (občinski prostorski načrt), v katerega bodo vključene nove pobude občanov. S samim procesom za nov OPN pa smo začeli že letos.

Menim, da bo z novimi kadrovskimi okrepitvami vidna tudi večja urejenost okolice in pokopališč. Verjamem tudi, da se bo v občini začelo razvijati tudi gospodarstvo, ki ni povezano samo z gradbeništvom.

Naša občina je že več desetletij zaznamovana z onesnaževanjem okolja. Zaradi azbestnih obolenj so bile in so žal še vedno prizadete številne družine, Salonit oziroma Alpacem želi podvojiti sosežig odpadkov, ljudi je strah posledic... Kako ste in boste kot župan poskrbeli, da bo naše okolje manj obremenjeno?

V prvi vrsti mora občina zastopati interese občanov in to je med drugim, da podjetje spoštuje dogovore in okoljevarstveno dovoljenje. Žal sedaj vemo, da je prihajalo do številnih ponavljajočih kršitev. Občinski svet je jasno sprejel stališče, da je proti povečanju sosežiga odpadkov, hkrati pa je bil sprejet sklep o podpori zakona o izenačitvi mejnih vrednosti.

Zaupanje v podjetje Salonit Anhovo je že tako omajano, da štejejo le konkretna dejanja. Sedaj je na potezi podjetje, da med drugim spoštuje podpisani dogovor z občino in poravna svoje obveznosti do občine.

Salonit Anhovo naj spoštuje dogovore, okoljevarstveno dovoljenje in zakonodajo, država naj izenači mejne vrednosti za sosežig, pa bomo vsi skupaj lažje dihalih in sobivali.

Simbolična zasaditev prve lopate ob začetku del za priključitev na vodni vir Mrzlek, župan Miha Stegel z izvajalcem, direktorjem podjetja Mensel Daretom Grumom in partnerjem, direktorjem podjetja Proadria Rudijem Pogačarjem, 21. 9. 2023. Vir: FB stran Občina Kanal ob Soči

Pretekla leta so bila zaznamovana tudi s problematiko pitne vode v Anhovem. Boste uspeli zagotoviti čisto pitno vodo prebivalcem tega območja, kako rešujete problem Mrzlek? Občina ima tudi veliko dobrih lastnih vodnih izvirov – je v dobavo vode vključena strokovna javnost?

Zelo sem vesel, da smo izbrali dobra in zanes-

ljiva izvajalca Mensel d.o.o. in Proadria do.o., na terenu so se izkazali za zelo učinkovite, hitre in profesionalne. Gradnja navezave na vodarno Mrzlek je tako skoraj končana, v začetku prihodnjega leta pa se bo ta vodovod po pridobitvi uporabnega dovoljenja tudi dejansko začel uporabljati. Vodarne Močila se tako ne bo več uporabljalo za potrebe vodooskrbe občanov. Tudi pri ostalih vodnih virih ne počivamo, izboljševalo se bo tehnologijo, planirane so tudi obnove, začelo pa se je tudi izdelovanje strokovnih podlag za razglasitev vodovarstvenih območij, ki bi sicer že prej morala biti urejena za vse vodne vire.

Predstavitve projekta Mrzlek, Deskle, 25. 9. 2023. Foto: Damjan Simčič, ZOSO

Kako ste zadovoljni s svojim delom do sedaj?

Za prvo leto prvega mandata, ki je običajno najbolj zahtevno, sem kar zadovoljen. Pomembno se mi zdi, da smo se že takoj lotili težjih zadev, saj bodo edino tako lahko rezultati vidni še do konca mandata. Reorganizacija občinske uprave, dvoletni proračun, aktivnosti za izenačitev mejnih vrednosti za sosežig, sanacije občinskih cest, nadomestilo za stavbno zemljišče, navezava na vodarno Mrzlek, urejanje okolja in prostora ter priprava urbanističnih načrtov.

Zelo dobro sodelujemo s podjetjem SENG, s katerim smo podpisali sporazum za ugodno električno energijo, ki bo proizvedena s sončno elektrarno na Kanalskem vrhu.

Zadovoljen sem tudi s sodelovanjem z gasilskimi društvi in civilno zaščito, na tem mestu bi jih rad pohvalil in se jih zahvalil, letos nam je vreme že velikokrat zagodlo in so se hitro odzvali.

Nisem pa zadovoljen z odzivnostjo občine in sprotim obveščanjem o dogajanju v občini. Tukaj bo potrebnih še kar nekaj sprememb, ki bodo prinesle izboljšave. Tu mislim tako nase kot na delovne procese na občini.

Med volitvami ste večkrat omenili izgradnjo doma za starejše. Žal ima večina starostnikov nizke pokojnine in si tega ne morejo privoščiti, vedno več se poslužujejo pomoči na domu – razmišljate o širitvi le-te? Kakšne načrte imate glede oskrbe za starejše?

Pomoč na domu je gotovo ena boljših rešitev, ki jo lahko ponudimo, po potrebi bomo zago-

tovali za to tudi več sredstev. Glede doma za starejše se je po pogovoru z domom za upokojujence Nova Gorica izkazalo, da je precejšnja potreba po varovanih stanovanjih oziroma domu za osebe, ki trpijo za posledicami demence. Za njih je še posebej pomembno, da ostanejo v nekem lokalnem okolju, da lahko spomine povezujejo z znanimi kraji in obrazi.

Ali imate vizijo, kako bi v občini zadržali čim več mladih?

Načrt je izboljšati šole in obogatiti ponudbo programov za mlade. Reševanje stanovanjske problematike, povečati ponudbo zazidljivih parcel primernih za gradnjo stanovanjskih hiš, iskanje primerne obrtno podjetniške cone, kar so osnovni cilji novega občinskega prostorskega načrta.

Ne moremo si kaj, da ne bi pomislili še na ostale vaše vizije v predvolilnem času, ki so prikazovale, da je lahko življenje v naši občini pestro in bogato z vidika novih možnosti, okolij za nove dejavnosti, storitve in družinje. Nam zaupate, če še vedno verjamete, da so v naši prihodnosti mogoče?

Absolutno. Menim, da ima naša občina večji potencial kot Brda ali Tolmin, bo pa za ta potencial potrebno trdo delati. Zelo me veseli, da nova direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Petra Rutar tudi vidi ta potencial in je nad njim navdušena. Menim, da bi se pri nas lahko turizem, predvsem kolesarski, družinski in šolski, zelo razvil. Prav tako imamo nekaj zelo iznajdljivih in ustvarjalnih podjetnikov, tudi gozdarstvo bi se lahko še precej razvilo.

Obisk poslank in poslancev Gibanja Svoboda in srečanje s predstavniki občine in lokalnega odbora Gibanja Svoboda, 13. 11. 2023. Osrednje teme srečanja so bile aktualne razmere glede spremembe okoljske zakonodaje, odstranjevanje azbesta, stanje prometne infrastrukture in odseljevanje mladih. Vir: FB stran Občina Kanal ob Soči

Nam lahko prosim za konec poveste, če imate svoj najljubši kotiček v občini in kje je.

Soteska Doblarca, vseh so mi mirni kraji v naravi s potoki ali rekami. Mir je nekaj kar vsi potrebujemo, tako da poleg zdravja, veselja v novem letu 2024, občanom in občanom želimo tudi veliko notranjega miru.

Uredništvo

Oblikovanje skupne vizije za boljšo prihodnost

Tjaša Podgornik Polenčič, občinska urbanistka

Foto: Urbanistka Tjaša Podgornik Polenčič.

Foto: arhiv Občine Kanal ob Soči

Naš skupni cilj je omogočiti boljšo kakovost bivanja v občini Kanal – tako sedanjim kot tudi prihodnjim generacijam. Zato vpeljujemo nov pristop, ki vključuje aktivno sodelovanje javnosti.

Skupaj bomo opravili oceno stanja in oceno prihodnjih potreb v prostoru. Za ta namen bo v naslednjem letu organiziranih več srečanj v obliki javnih razprav in delavnic, ki bodo pomagale oblikovati analizo stanja in skupnih ciljev za razvoj našega skupnega dragocenega prostora za potrebe ljudi.

Teme skupnih srečanj se bodo nanašale na izboljšanje privlačnosti in kakovosti življenjskega prostora ter povečanje prometne varnosti.

V javne razprave bodo poleg strokovnjakov vključeni tudi predstavniki širše delovne skupine in splošne javnosti. Aktivno sodelovanje na delavnicah in v javnih razpravah bo med oblikovanjem vizije prispevalo k celovitejšemu vpogledu v naš skupni prostor.

Vabila na dogodke in aktivnosti bodo javno objavljena na spletni stran občine in v tisku.

Zaključena gradnja vodovodnega sistema Ilovica – Zabrdo

Andreja Nanut, foto: arhiv Občine Kanal ob Soči

V mesecu septembru je Občina Kanal ob Soči po zaključeni gradnji vodovoda oddala še zadnji zahtevek za izplačilo 400.000 EUR po pogodbi o sofinanciranju projekta Vodovodni sistem Ilovica – Zabrdo in oktobra tudi že prejela s strani države izplačilo. Celotna vrednost investicije je znašala 1.363.966,42 EUR brez DDV, od katerih je prejela s strani države 1.200.000 EUR. S pomočjo države je

bilo na novo zgrajenih 4.732,20 m vodovoda, s katerim se bo omogočilo oskrbovanje s pitno vodo iz vodovoda prebivalcem vasi Ilovica, Zabrdo, Brezovo, Gomilnica, Podkras, Bukovci, ... obnovljena pa je bila tudi cesta. Nadaljuje se z gradnjo vodovodnega sistema Koprivišče.

Ureditev prostora za POŠ Kal nad Kanalom

Andreja Nanut, foto: arhiv OŠ Kanal

Zaradi dodatnega vrtčevskega oddelka v podružnični šoli Kal nad Kanalom in novih prostorskih potrebah, se je iskalo začasno možnost, s katero bi se ohranilo izvajanje šolskih dejavnosti v Kalu nad Kanalom. Pojavila se je možnost ureditve ustreznega prostora v prostoru »bivše trgovine« v Kalu nad Kanalom, ki je bil sicer v uporabi KS Kal nad Kanalom, vendar ga je krajevna skupnost z veseljem odstopila za ta namen. Prostor se je uredilo za najstarejše učence, in sicer za oddelke 3. in 4. razreda POŠ Kal nad Kanalom. Prenovljene so bile sanitarije, uredilo se je dodatno ogrevanje prostora ter ustrezno opremilo prostor, da je mogoče ohraniti izvajanje pouka v Kalu nad Kanalom. Vrednost vseh del je znašala 10.169,46 EUR.

Nova toplotna črpalka za Vrtec Kanal

Andreja Nanut, foto: arhiv OŠ Kanal

Začetek junija je bila pred vrtcem v Kanalu zamenjana toplotna črpalka.

Na obstoječi toplotni črpalki je kljub rednemu servisiranju ter opravljenemu generalnemu servisu še vedno prihajalo do javljanja napake, katera je posledično povzročala zaustavljanje delovanja naprave.

Po pridobljenem strokovnem mnenju, da toplotne črpalke ni smiselno popravljati in priporočili o zamenjavi le-te, se je v proračunu Občine Kanal ob Soči zagotovilo sredstva v višini 25.000 EUR OŠ Kanal za nakup nove. Gre za izjemno učinkovito

napravo, ki zaradi inverterne tehnologije (kompresor in ventilatorji) in uporabo posebnih zaščitnih panelov zagotavlja tudi izredno tiho delovanje.

Z izvedeno investicijo so bili prostori vrtca v poletnem času ustrezno ohlajeni, v zimskem času pa bo prostore vrtca mogoče ponovno ogrevati na energijsko najbolj učinkovito način.

Prenova teniških igrišč v Ložicah

Andreja Nanut, foto: arhiv ŠKTD Ložice

Zaradi obrabljenosti igralne površine na teniških igriščih v Ložicah je bil začetek septembra opravljen servis in zamenjava poškodovane trave. Opravljena storitev je zajemala rezanje obrabljenih delov za osnovno črto in obračanje trave tako, da je ob osnovni črti manj obrabljen del, izvedena je bila delna drenaža tampona za osnovno črto, položen je bil drenažni pesek pod porezano travo za osnovnimi črtami ter izvedeno ponovno lepljenje trave, vtiranje peska in krtačenje igrišča. Za obe teniški igrišči je znašala vrednost opravljene storitve 7.320 EUR.

Z namenom zasledovanja cilja učinkovite rabe energije ter planom aktivnosti za leto 2023 opredeljenem v letnem poročilu o izvedenih ukrepih iz akcijskega načrta lokalnega energetskega koncepta in njihovih učinkih smo nadaljevali s prenovo osvetlitve zunanjih večnamenskih igrišč. Storitev je zajemala zamenjavo 12 energetsko potratnih svetilk z varčnimi LED ter vsa pripadajoča dela in material, ki je bil potreben za izvedbo ter izdelanimi meritvami. Celotna vrednost prenove razsvetljave teniških igrišč v Ložicah je znašala 12.937,49 EUR.

Defibrilatorji (AED) rešujejo življenja

Klara Golja, foto: arhiv Občine Kanal ob Soči

Avtomatski zunanji (eksterni) defibrilator (AED) je prenosna elektronska naprava, ki je sposobna zaznati zastoj srca pri človeku, s pomočjo električnega sunka pa lahko srce ponovno požene in s tem reši življenje.

V Sloveniji se vsak dan srce ustavi približno desetim ljudem. Če se človeku ustavi srce in mu nihče ne pomaga, umre v približno 10-ih minutah, na možganih pa se pričnejo nepopravljive okvare že po nekaj minutah, zato je hitrost pomoči ključnega pomena. Da bi se odzvali v najhitrejšem času je pomembno vedeti, kje je lociran najbližji AED ter pridobiti

potrebno znanje, kako pomagati posamezniku s srčnim zastojem.

Da so defibrilatorji v naši občini v brezhibnem stanju, skrbi ga. Romina Škodnik Melink. Občina Kanal ob Soči se ge. Romini iskreno zahvaljuje za njeno prostovoljno delo.

Defibrilatorji so v Občini Kanal ob Soči nameščeni na lokacijah, kot je prikazano v tabeli na naslednji strani.

KRAJ	NATANČNA LOKACIJA
KANAL - prenosni defibrilator	TIC, Pionirska 2, 5213 Kanal
KANAL	Gradnikova ulica 13a (Gasilski dom PGD Kanal)
KANAL	Zdravstveni dom Kanal (Morsko 1)
KANAL, Osnovna šola	Na zunanji steni ob vhodu številka 2 (rjavi vhod na vrhu stopnic z igrišča)
ROČINJ	Pri cerkvi (bivša KS)
DOBLAR	Na stavbi igrišča Doblar
DESKLE	Srebrničeva ulica 31 (Zdravstveni dom Deskle). Dostop 24/7.
GORENJE DESKLE	Bevkova ulica 54, Deskle. Dostop 24/7.
AVČE	Avče 26 (Gasilski dom PGD Avče)
AJBA	Na garaži objekta – Ajba 21
ZAVRH	Na večnamenskem objektu v Zavrhu
LEVPA	Levpa 22 (nekdanja podružnična šola). Dostop 24/7.
KAMBREŠKO	Avtobusno postajališče. Dostop 24/7.
LIG	Trgovina v središču Liga, Lig 31
MORSKO	Na hiši Morsko 7 (sredi vasi, s ceste)
MOČILA, Deskle	Avtobusna postaja Močila
PLAVE	Ob oglasni deski KS v Plavah
KAL NAD KANALOM	Kal nad Kanalom 111E - večnamenski prostor (nekdanja trgovina). Dostop 24/7.
VRHAVČ, Kal nad Kanalom	Kal nad Kanalom 54 – lociran na Vrhavču oz. Murovci
KANALSKI VRH	Na hiši Kanalski vrh 5.
ČOLNICA	Na gospodarskem objektu nasproti hiše Čolnica 7

Usposabljanje temeljnih postopkov oživljanja z uporabo AED

Klara Golja

Znanje prve pomoči in znanje o uporabi avtomatskega zunanjega defibrilatorja je ključno, ko se nekdo znajde v življenjsko ogrožajočem stanju. Zato je 15. 6. 2023 v organizaciji Občine Kanal ob Soči potekalo v prostorih Hiše dobre volje v Desklah

usposabljanje temeljnih postopkov oživljanja z uporabo avtomatskega zunanjega defibrilatorja (AED). Usposabljanje je izvedlo Območno združenje Rdečega križa Nova Gorica. Udeleženci so prejeli podrobne napotke, kako ravnati ob posameznih nujnih zdravstvenih

stanjih (nezvesti, možganski kapi, zadušitvi, krvavitvi itd). Vsak udeleženec se je tudi praktično preizkusil v postopku oživljanja z uporabo defibrilatorja.

»Sprehod za spomin« v Kanalu ob svetovnem dnevu Alzheimerjeve bolezni

Ob začetku svetovnega meseca Alzheimerjeve bolezni Spominčica Alzheimer Slovenija in ADI (ang. Alzheimer's Disease International) svetovna zveza združenj za Alzheimerjevo bolezen in demenco po vsem svetu pozivata Svetovno zdravstveno organizacijo (WHO), nacionalno vlado in druge organe javnega zdravja, naj nujno vzpostavijo programe zmanjšanja tveganja za demenco, zagotovijo pravočasno diagnozo in uvedejo potrebno podporo po diagnozi za tiste, ki živijo z demenco.

Svetovni mesec Alzheimerjeve bolezni je letna kampanja ozaveščanja, ki združuje ljudi z vsega sveta, da bi povečali ozaveščenost in se spopadali s stigmo, ki je prisotna pri Alzheimerjevi bolezni in drugih vrstah demence.

Tema letošnjega svetovnega meseca Alzheimerjeve bolezni je »Nikoli prezgodaj, nikoli prepozno«. Temelji na moči znanja, s posebnim poudarkom na preventivi v vseh življenjskih obdobjih in postdiagnostičnem zdravljenju ter podpori za tiste, ki živijo z demenco in njihovimi bližnjimi. Zmanjševanje tveganja je vseživljenjsko prizadevanje in je najučinkovitejše, če se ozaveščanje in razumevanje zdravja možganov začne že v mladosti in se nadaljujeta tudi po postavitvi diagnoze.

Ko se pojavi demenca, breme nosijo svojci. Zahtevna skrb za bolnike jih lahko izčrpa do te mere, da pogosto tudi sami potrebujejo pomoč. Združenje svojcev, to je združenje Spominčica, ki jo je pred leti ustanovil pokojni doc. dr. Aleš Kogoj, svojcem lahko pomaga, vsekakor pa priporoča izobraževanje. Ko svojci prepoznajo bolezenske znake in vedo, da gre za bolezen, lažje shajajo z bolnim svojcem in njegovo boleznijo. Še posebej je pomembno, da se naučijo, kako se izogniti

konfliktnim situacijam, kako speljati pogovor tako, da bolnik ni vznemirjen.

Ko sumimo, da gre pri našem svojcu za to bolezen, napotimo svojca k psihiatru ali nevrologu. Najprej pa o tem sumu obvestimo družinskega zdravnika.

Prvi znaki demence so po navadi postavljanje istih vprašanj in ponavljanje zgodb, brezcilno tavanje, nenadni čustveni izbruhi, kot so jeza, jok,..., nedokončana opravila, neprimerno obnašanje v javnosti, neprepoznavanje ljudi in okolice, zanemarjanje osebne higiene, pritoževanje, obtoževanje in sumničavost, nasilje, grožnje, pretiran strah, utrujenost in poležavanje čez dan, nemirnost ponoči.

Po Sloveniji so se razširile po različnih krajih in regijah skupine za samopomoč, tako da lahko svoje težave in izkušnje prizadeti delijo s svojci v skupini. Tudi na severnoprimeškem že nekaj let deluje Spominčica Zgornjega Posočja, ki ima sedež v Tolminu. Sodeluje z občinami Bovec, Kobarid, Tolmin in Kanal ob Soči. Imamo 7 Demenci prijaznih točk. Srečujemo se enkrat mesečno, in sicer zadnjo sredo v mesecu v prostorih Varovanih stanovanj v DU Tolmin. Srečanje traja eno uro. Organiziramo tudi izlete, izobraževanja, predavanja, vsakomesečno pa tudi praznujemo rojstni dan za člane, ki so praznovali v tekočem mesecu. V skupini se najprej pogovorimo o težavah, ki nas pestijo, kaj smo v mesecu dni od zadnjega srečanja doživeli in se seveda tudi nasmejemo. Teme so različne. Imamo FB stran Spominčica Zgornjega Posočja, kjer objavljamo vse dogodke, ki so se zgodili in vabila za prihajajoče dogodke. Ravno tako pa vsako leto organiziramo Sprehod za spomin. Tudi letos smo ga v sončnem dnevu izpeljali v Tolminu in v deževnem Kanalu.

V Kanalu smo Sprehod za spomin, zaradi močnega deževja izpeljali na malo drugačen način, v večnamenskem prostoru OŠ Kanal. Z nami so bili otroci vrtca in osnovne šole Kanal. S svojimi učiteljicami in vzgojiteljicami so nam zaplesali in zapeli. Zaplesala je tudi plesna skupina Tinca. Dogodka se je udeležila Občina Kanal ob Soči. Podžupanja je podala uvodne besede.

Dogodka so se udeležili tudi predstavniki DU Kanal, dva predstavnika policije, redarstva,

članice našega društva ter drugi. Društvo Spominčica Zgornjega Posočja Tolmin se zahvaljuje vsem nastopajočim in prisotnim. Drugo leto pa se zopet vidimo na sprehodu.

Nada Kenda, Spominčica Zgornjega Posočja

Za demenco večinoma obolijo starejši ljudje, vendar pa se lahko pojavi tudi že v mlajših letih. Demenca pomeni propad nevronske celice in povezav med njimi, kar pomeni pešanje tako umskega kot fizičnega zdravja. Pomembno je prepoznati prve znake ter se učinkovito odzvati.

Za možgane je pomembna socialna interakcija, telesna in kognitivna vadba. Drugače povedano, treba se je družiti. Treba se je pogovarjati, gibati v naravi in gibati tudi z možgani. To pomeni opravljati in reševati nove naloge, brati, se izobraževati. Tako bodo tudi možgani dlje časa čili in zdravi. To je še posebej pomembno prav pri Alzheimerjevi bolezni, saj je znanost pokazala, da kdor ima večjo zalogo nevronske povezave, ki nastajajo prav z umovadbo, se pri tem lahko znaki bolezni zamaknejo za kar nekaj let.

Občina Kanal ob Soči prepoznava problematiko demence in pomembnost ozaveščanja ljudi. Vzpodbuja in prepoznava pomen društev, ki se ukvarjajo s to boleznijo. Ta se lahko prijavijo na vsakoletni javni razpis za dodeljevanje sredstev. Prav tako občina organizira in sodeluje na različnih dogodkih, ki ozaveščajo in informirajo ljudi. Sodeluje tako s Spominčico Zgornjega Posočja kot Spominčico Go Nova Gorica, kateri delujeta na področju demence.

Klara Golja, Občina Kanal ob Soči

Foto: arhiv OŠ in Vrtec Kanal

Sodelovanje z društvom Spominčica

Valentina Dugar, OŠ in Vrtec Kanal,

foto: arhiv Občine Kanal ob Soči

V petek, 22. 9. 2023, dan po svetovnem dnevu Alzheimerjeve bolezni, nas je na OŠ Kanal obiskalo društvo Spominčica Zgornjega Posočja. Primarni namen in cilj društva je zagotavljanje strokovne in učinkovite pomoči osebam z demenco, njihovim svojcem ter skrbnikom. Poleg tega pa se ukvarjajo še z mnogimi drugimi dejavnostmi. Ena od teh

je sprehod članov društva z otroki različnih starosti. Zaradi slabega vremena sprehoda nismo mogli izpeljati, smo pa skupaj imeli čudovito druženje v večnamenski dvorani naše šole. Poleg članic društva smo se zbrali še otroci iz vrtca Kanal, otroci prve triade OŠ Kanal, plesna skupina Tince, predstavniki občine, policije in redarstva.

Kljub dežju zunaj je bilo zelo veselo, otroci so pripravili kratek kulturni program, Tince so nam zaplesale, na koncu pa smo skupaj še zapeli in se malo podružili.

S SRCEM NA POTI – brezplačni prevozi za starejše

VOZNIKE PROSTOVOLJCE VABIMO K SODELOVANJU

Kdo je lahko PROSTOFER?

Prostovoljni šofer je lahko vsak, ki ima veljavno vozniško dovoljenje in je v svojem prostem času pripravljen pomagati tistim, ki prevoze potrebujejo. Vendar pa so Prostoferji v resnici veliko več kot zgolj prostovoljni vozniki – svojim sopotnikom nesebično pomagajo tudi, ko ti izstopijo iz avta: pri zdravniku jih pospremijo do čakalnice in počakajo nanje med pregledom, pomagajo nesti vrečke iz trgovine in jim priskočijo na pomoč pri vzpenjanju po stopnicah ... To so ljudje z velikim srcem, ki jemljejo svojo humanost za samoumevno in častno dejanje.

Naša želja je, da bi v občini Kanal ob Soči zagotovili čim več voznikov, tako da bi vsak voznik vozil takrat, ko bi imel čas. Biti voznik prostovoljec ni obveza, da mora biti ves čas na razpolago. Pelje takrat, ko mu dopušča čas. O prevozih je vsak voznik obveščen s strani klicnega centra, kjer prejme tudi vse podatke o prevozu. Prevozi se izvajajo z občinskim vozilom Renault ZOE.

Hvala vsem prostovoljcem Prostofer šoferjem in šoferkam!

Opravičilo: V prejšnji številki glasila je prišlo pri zahvali Prostofer šoferjem do napačnega zapisa imena. Namesto šoferju Marjanu Schillingu, se zahvaljujemo **Jožetu Schillingu**. Za napako se Jožetu Schillingu iskreno opravičujemo.

Kako postati PROSTOFER?

Vozniki, ki želijo postati Prostoferji, naj za vse informacije pokličejo na : Občina Kanal ob Soči: Klara Golja, tel: 05 398 12 18, ali po elektronskem sporočilu na: klara.golja@obcina-kanal.si

Komu je namenjen PROSTOFER?

Prostofer je namenjen vsem tistim starejšim, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov in imajo nizke mesečne dohodke, pa tudi slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi. Prostofer jim omogoča lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov, trgovinskih centrov ipd.

Če potrebujete prevoz pokličite na brezplačno telefonsko številko:

080 10 10

(vsak delovnik med 8.00 in 18.00 uro)

V komunikacijskem centru bodo zabeležili podatke in lokacijo prevoza. Po najavi prevoza klicni center obvesti prostovoljnega voznika o prevozu in to sporoči uporabniku, za katerega se opravi prevoz. Vozniki prostovoljci bodo prevoze opravljali od ponedeljka do petka med 8.00 in 16.00, izjemoma pa se lahko dnevi in ure tudi prilagodijo potrebam. Prevoze opravljajo vozniki prostovoljci. Vozilo je zagotovljeno s strani občine, prav tako je poskrbljeno za zavarovanje tako voznika kot tudi sopotnikov.

PROSTOFER
S ♥ NA POTI

Klara Golja

Posvet »Nasilje nad invalidi«

Klara Golja

Občina Kanal ob Soči se je v oktobru udeležila posveta Nasilje nad invalidi v izvedbi Društva gibalno oviranih invalidov Slovenije, VIZIJA.

»Življenje brez nasilja je temeljna človekova pravica vsakogar, tudi za osebe z invalidnostmi – žrtve nasilja v družini, ki so zaradi svoje specifične situacije še bolj ogrožene od drugih žrtev nasilja,« so zapisali v Društvu Vizija.

Bolj kot je oseba ovirana, večja je verjetnost, da bo žrtev nasilja in zlorab. Nasilje se dogaja tako v zasebni sferi kot tudi v javnih in zasebnih zavodskih ustanovah, kjer te osebe živijo. Prav tako so gibalno ovirane osebe v slabšem položaju, ko gre za kritične trenutke (ne mo-

rejo pobegniti, ne zmorejo samoobrambe) in v veliki meri ekonomsko odvisne od povzročitelja nasilja.

Društvo izvaja program »Nasilje nad invalidi«, v sklopu katerega zagotavlja varno hišo, ki je edina v Sloveniji arhitekturno, prostorsko in tehnično prilagojena za osebe z gibalno oviro.

Med najpogostejše vrste nasilja nad invalidi so uvrstili: čustveno nasilje, fizično nasilje, zanemarjanje skrbstvenega dela s strani svojca, materialno oz. premoženjsko nasilje, spolno nasilje.

V program se lahko vključi oseba iz katerekoli lokalne skupnosti.

Kontaktne podatki:

Društvo gibalno oviranih invalidov Slovenije VIZIJA, p. p. 125, 3210 Slovenske Konjice

- Mobilna telefonska številka: **041 683 133**
- El. pošta: **drustvo.vizija.info@gmail.com**
- Spletna stran: **www.drustvo-vizija.si**
- FB: **www.facebook.com/drustvovizija**
- Uradne ure: od ponedeljka do petka med 08:00 in 16:00 uro

V nujnih primerih in za uporabnike varnega zavetja Hiše zaupanja so na mobilni številki dosegljivi **24 ur/dan**.

SPOROČILA IN OBVESTILA

Neurje julij 2023

PGD Kanal

Začelo se je 12. julija 2023, ko smo PGD Kanal prejeli prvi poziv, da so odkrite strehe in podrta drevesa po občini. Takoj smo izvozili z več vozili in začeli s saniranjem škode.

Naslednji poziv je sledil 18. julija proti večeru, ko je bilo še več podrlih dreves in odkritih streh pretežno na Kambreškem. Ta dan smo imeli 4 odkrite objekte in veliko podrlih dreves. Ekipa so odlično opravile svoje delo in v poznih večernih urah smo se vrnili v gasilski dom. Naslednje jutro smo nadaljevali s sanacijo po neurju in smo tako odprli še nekaj lokalnih cest, katere so bile zaprte zaradi ogromno podrlih dreves. Zaradi hitro se premikajočih se neviht in močnih sunkov vetra pa smo vedeli, da tega še ne bo konec.

V sredo, 19. julija, smo odšli na pomoč v sosednjo občino Tolmin. V kraju Stopnik smo z GTV (dvigalo) pomagali pri prevozu in dvigu materiala za odkrito stanovanjsko hišo in gospodarski objekt. V četrtek smo odstranjevali drevesa iz potoka v Ajbi. V nedeljo smo odstranjevali podrta drevesa na cesti Avče – Levpa, ki so delno ovirala promet.

V ponedeljek, 24. julija, smo odstranili par novih padlih dreves na regionalni cesti Plave – Ročinj – Doblar. Naslednje jutro pa nas je zbudil pozivnik ob 5:10 za pomoč pri sanaciji objektov po neurju v Kostanjevici na Krasu in okolici. Izvozili smo z GVM-jem in avtodvigalom. Ravno po postavitvi dvigala in zavarovanju na strehi objekta pa nas je presenetila močna nevihta z velikimi sunki vetra, zato

smo se po hitrem postopku spustili z objekta in počakali, da gre mimo. Med čakanjem pa je ponovno zazvonil pozivnik. Tokrat je ta nevihta, katera nas je presenetila, prešla tudi našo občino in smo tako ob 8:00 zapustili Kostanjevico in so podali domov pomagat na naš teren. Bilo je veliko podrlih dreves in nekaj odkritih objektov (gospodarski objekt v Krajcu in Levpi ter stanovanjski objekti v Kambreškem, Ročinju in Bodrežu), katere smo sanirali in pokrili s platni. Na pomoč so nam priskočili gasilci PGD Kobarid, PGD Breginj, PGD Avče in PIGD Salonit Anhovo. Na terenu so sodelovali tudi sekači, člani CZ Kanal, pogodbeniki CZ (podjetniki s stroji) ...

V sredo, četrtek in petek smo priskočili na pomoč v Čepovan, kateremu neurje ni prizaneslo. Pokrivali smo streho in čistili okoli hale proizvodnje Gonzaga. Zaradi velike površine strehe hale (preko 2000 m²), smo na tem objektu delovali vse tri dni. Med tem časom pa je tudi doma ena ekipa odstranila par podrlih dreves in odprla par zaprtih lokalnih cest, katere so bile neprevozne.

ZAHVALA

Foto: Anja Bernik

Težko je opisati z besedami hvaležnost, ki jo čutimo in jo bomo čutili vsakič, ko bo pritekla dežna kaplja in se bomo zazrli v našo streho in si rekli, le kaj bi brez pomoči, katero so nam namenila podjetja v naši dolini. Opisati z besedami vse občutke nemoči, katero imamo proti naravi, je nemogoče. Ves obup, jezo, žalost in strah, ki smo ga občutili na dan 18. julija 2023, ko je narava pokazala svoj jaz in nam z enim zamahom odnesla streho, je resnično težko zaključiti s pregovorom »Za vsakim dežjem posije sonce«. Ko pa človek spozna, da ima ta pregovor gromozansko težo in ko v to resnično začne verjeti, spozna tudi, da je na tem svetu še veliko dobrih src in pridnih rok, ki so voljni priskočiti na pomoč, ko se ti zdi, da se vse ruši. Vsak je narisal en žarek upanja

in prav vsak je zadolžen za Sonce, ki je posvetilo na dan 12. oktobra. 2023. Imamo novo streho, ki nas bo ubranila pred tistimi negativnimi občutki. Ni ga lepšega občutka od varnosti. Hvala ALPACEM SLOVENIJA, d. d., SWISSPEARL SLOVENIJA, d. o. o., TGM MATJAŽ KALUŽA, s. p., OBČINA KANAL OB SOČI, AVTOPREVOZNIŠTVO KURINČIČ IVAN, s. p., HIT, d. d., za pomoč, ki nam je vlila upanja in zagotovila občutek varnosti! Hvala tudi prijateljem, ki so nam priskočili na pomoč in še posebej hvala za PGD KANAL, ki ves svoj pogum, vsakič, ko je človek v boju z naravo majhen, zlijejo v DOBRO DELO.

Anja Bernik z družino
Kambreško, 13. 10. 2023

Škoda zaradi posledic neurij v letošnjem letu

Andreja Nanut

Tudi na območju naše občine so v poletnih mesecih divjala neurja z dežjem in vetrom. Na srečo povzročena škoda ni bila tako obsežna kot v preostalih delih Slovenije, pa vendar so bili zaradi posledic neurja oškodovani tudi nekateri naši občani. Občina je po pozivu Ministrstva za obrambo, Uprave RS za zaščito in reševanje, pričela z zbiranjem vlog oškodovancev ter jih po pregledu posredovala drugim pristojnim državnim organom v reševanje.

nje. Neposredna škoda na zemljiščih, stavbah oziroma infrastrukturi je bila po pregledu 16 vlog ocenjena s strani občinske komisije na 31.035,98 EUR, največ škode je bilo povzročene na strehah objektov.

Na podlagi izdelane predhodne ocene škode v tekoči kmetijski proizvodnji pa se je oktobra po pozivu URSZR pričelo tudi z zbiranjem vlog oškodovancev, ki so utrpeli škodo zaradi

posledic neurij s točo v obdobju od 10. 5. do 1. 8. 2023 na prizadetih območjih katastrskih občin in prizadetih kulturah. Kljub pozivu in zbiranju vlog oškodovancev, kateri so imeli poškodovane kmetijske pridelke upamo, da bo teh oškodovancev čim manj. Do roka 24. 11. 2023 bodo vse prejete vloge pregledane, ocenjene in vnesene v spletno aplikacijo Ajda ter tako posredovane drugim pristojnim organom RS v reševanje.

»Naj Anhovo zadiha« – vseslovenska kampanja v podporo zagotovitvi ustavne pravice do življenja v čistem okolju

V društvu EKO Anhovo in dolina Soče si že dolga leta prizadevamo za odpravo diskriminatorne zakonodaje, ki sosežigalnicam odpadkov, kamor sodijo tudi cementarne, omogoča bistveno večje izpuste škodljivih emisij v okolje, kot je to dovoljeno uradnim sežigalnicam odpadkov. To pomeni, da sosežigalnice-cementarne bistveno bolj obremenjujejo okolje, kar ima lahko škodljive posledice na človeško zdravje.

Zaradi problematike sosežiganja odpadkov v cementarni na eni strani ter nezainteresiranost odločevalcev za rešitev problema na drugi, smo se civilnodružbene organizacije odločile, da same odločneje pristopimo k reševanju problema ter zahtevamo pravico do zdravega življenjskega okolja, ki nam jo zagotavlja Ustava republike Slovenije. V ta namen smo skupaj s pravnimi strokovnjaki pripravili novelo Zakona o varstvu okolja, ki smo jo s

podporo volivk in volivcev vložili v Državni zbor.

Na prvi šolski dan smo se odpravili na ulice slovenskih mest in začeli z zbiranjem potrebnih 5.000 podpisov podpore volivk in volivcev. Odziv ljudi na terenu je bil izjemno pozitiven, podpisniki so nam izražali podporo, nas spodbujali k nadaljevanju aktivnosti in začutili je bilo, da ljudje podpirajo sistemske

spremembe, ki bi prebivalcem, ki živimo v bližini obratov za sosežig, prinesle pozitivne spremembe in jim zagotovili čistejši zrak. Velika podpora ljudi iz vse Slovenije je botrovala izjemno uspešni kampanji, saj smo v manj kot treh tednih uspeli zbrati kar 6.500 overjenih podpisov. Posebej ponosni smo, da je bil dobršen del podpisov zbran prav v naši, domači Goriški regiji.

Novela Zakona o varstvu okolja prinaša spremembe, ki bi pomembno prispevale k čistejšemu zraku in razbremenitvi okolja:

- Na sistemski ravni izenačuje okoljske normative za naprave za sosežig odpadkov in sežigalnice odpadkov.
- Uvaja strožji monitoring nad izpusti emisij snovi v zrak, saj obratovalni monitoring izvaja tudi na vseh večjih izpustih.
- Uvaja plačilo okoljskih dajatev za naprave za sosežig odpadkov.

Izjemno veseli smo, da je novelo Zakona o varstvu okolja podprl tudi Občinski svet občine Kanal ob Soči z županom Miho Steglom na čelu. Veseli nas, da je občina prepoznala zavzemanje civilnodružbenih organizacij za čistejše okolje kot pozitivne in dobronamerne ter s podporo predlogu novele zakona dokazala, da postavlja zdravje prebivalcev in pravico do življenja v čistem okolju pred interese industrijskega onesnaževalca.

Sedaj je na vrsti politika. Državni zbor bo novelo obravnaval po rednem postopku na eni od prihodnjih sej. Ali bo politika, ki si že

leta zatiska oči pred akutno problematiko sežiganja velikih količin odpadkov v srednjem Posočju tokrat ugriznila v kislino jabolko in podprla predlog novele? Ali bodo predstavniki političnih strank podprli odpravo krivic in diskriminacijo, ki v današnji družbi sploh ne bi smela obstajati? Želimo si, da bi se predstavniki strank poenotili in ugotovili, da je treba zakonodajo prilagoditi po meri zdravja ljudi in ne po meri onesnaževalcev in lastnikov tujega kapitala.

Izenačitev normativov je edina sprejemljiva rešitev, ki si jo zaslužimo prebivalci, ki živimo v okolici takih obratov.

Ob tem poudarjamo, da se tematika varstva okolja in zdravja ljudi ne sme izrabljati za delitve na leve in desne. Varovanje okolja in

zdravja ljudi ni ideološka tema, ampak civilizacijska vrednota ter izraz humanosti in solidarnosti do soljudi.

Življenje v čistem in zdravem okolju je pravica vseh nas.

V kampanji Naj Anhovo zadiha smo moči združile organizacije: EKO Anhovo in dolina Soče, Inštitut 8. marec, Civilna iniciativa Danes, Amnesty International Slovenije, Cipra, Mladi za podnebno pravičnost, Umanotera, PIC - pravni center za zaščito človekovih pravic in okolja, Eko krog in mnogi drugi.

Kampanja je podprta s sredstvi Programa ACF v Sloveniji.

EKO Anhovo in dolina Soče – društvo za naravovarstvo in okoljevarstvo

Foto: Črt Piksi

Poplave oktober 2023

ZAHVALA

Občina Kanal ob Soči

Ko narava pokaže svojo moč, se še bolj zavemo, kako pomembno je, da stopimo skupaj in si pomagamo.

Iskrena hvala vsem, ki vedno nesebično priskočite na pomoč – tudi tokrat. Posebna zahvala Mitju Melinku in Antonu Cotiču, ki sta uspešno koordinirala sile civilne zaščite in gasilcev: PGD Kanal, PGD Avče, PIGD Anhovo, PGD Dobrovo, PGD Nova Gorica, PGD Čepovan, PGD Kostanjevica na Krasu, PGD Renče – Vogrsko, PGD Dornberk, PGD Šempeter pri Gorici.

Kar 110 ljudi je na terenu pomagalo blažiti posledice današnje ujme!

Hvala vsakemu posebej. ❤️

Vir: FB stran Občina Kanal ob Soči, 27. 10. 2023

Foto: Damijan Simčič, ZOSO, 27. 10. 2023

Foto: Primož Kožuh, 27. 10. 2023

Foto: David Škrlec, 27. 10. 2023

Foto: Damijan Simčič, ZOSO, 27. 10. 2023

ZAHVALA

Ob nedavno narasli Soči in poplavih v Kanalu konec oktobra 2023, se je ponovno pokazala iskrena pripravljenost za pomoč prebivalcev Kanala.

Seveda pričakujemo, da se bodo v omenjenem primeru predvsem gasilci in člani civilne zaščite nemudoma odzvali in nudili ustrezno pomoč, a nič ni samoumevno – vzeli so si čas, prišli, pomagali in žrtvovali ne samo eno noč. Z dobro organiziranimi preventivnimi in ka-

snejšimi intervencijami so preprečili še večjo škodo in uničenje.

Na terenu je bilo tudi občinsko vodstvo, skupaj smo iskali rešitve in skušali čimbolj omiliti neljube posledice narasle Soče in vdora meteorne vode.

Nenazadnje, brez pomoči dragih sosedov in prijateljev si ne predstavljam, kako bi uspeli

rešiti, kar se je rešiti še dalo. Pomagali so nam lajšati posledice razmočenih prostorov, še vedno na varnem skladiščju rešeno opremo in številne pripomočke in celo zamrznjeno hrano.

Vsem naštetim iskrena hvala za izjemno čuječnost in človečnost.

*Jasmina Gorjanc z družino
Pionirska 11, Pri Petručki, Kanal*

OBVESTILO ZA OBČANE

Kako postopati v primeru potrebe po gasilski intervenciji in drugih službah za zaščito in reševanje

KLIC V SILI NA 112

Številka 112 je skupna evropska številka za klic v sili, ki jo od leta 1997 uporablja tudi Slovenija. Klic je brezplačen tako s stacionarnih, kot tudi mobilnih telefonov ter deluje vse dni v letu, 24 ur na dan. Ob klicu na to številko se povežete z operaterjem Centra za obveščanje, ki vam bo nudil ustrezno pomoč in vas usmeril k ustreznim reševalnim službam. Prednost klica v sili na številko 112, je tudi v tem, da se operaterju v Centru za obveščanje v večini primerov prikaže lokacija kličočega, kar velikokrat omogoča hitrejšo napotitev potrebne pomoči.

KDAJ POTREBUJEMO KLIC V SILI NA 112

1. Če potrebujete nujno medicinsko pomoč, pomoč gasilcev, nujno veterinarsko pomoč, pomoč gorskih, jamarskih reševalcev, drugih reševalnih enot ali policije.
2. Če opazite, da gori, izteka nevarna snov, da je onesnažena pitna voda, potok, reka ali morje, da grozi zemeljski ali snežni plaz, da so pretrgane električne ali telefonske žice ali če opazite druge pojave, ki predstavljajo nevarnost za življenje ali zdravje ljudi in živali ali za varnost premoženja, kulturne dediščine in okolja.
3. Če ob nesreči ali zvečani nevarnosti naravne ali druge nesreče, pa tudi sicer, potrebujete informacije o motnjah pri preskrbi s pitno vodo, električno energijo in plinom, o motnjah v telefonskem omrežju ter o stanju snežne odeje v visokogorju.

Številka 112 je edina številka, ki naj bi jo uporabljali v primeru raznih nevšečnosti ob posledicah divjanja naravnih nesreč.

Hitra in učinkovita pomoč je le klic stran, zagotovimo si jo skupaj!

KO KLIČETE NA ŠTEVILKO 112, POVEJTE:

- Kdo kliče.
- Kaj se je zgodilo.
- Kje se je zgodilo.
- Kdaj se je zgodilo.
- Koliko je ponesrečencev.
- Kakšne so poškodbe.
- Kakšne so okoliščine na kraju nesreče (požar, nevarne snovi, poškodovane plinovodne ali druge napeljave).
- Kakšno pomoč potrebujete.

PRAVNO OBVESTILO

Ob klicu na številko 112 samodejno pridobimo podatke o telefonski številki in lokaciji kličočega. Pogovor kličočega z operativcem v regijskem centru za obveščanje in reševalci snemamo. Podatke hranimo 6 mesecev. Zloraba klica na 112 ter znamenj za pomoč in nevarnost je kazniva.

Vir: Spletna stran Uprave RS za zaščito in reševanje

ZAKAJ JE TOREJ KLJUČNO, DA UPORABLJAMO PRAV ŠTEVILKO 112?

1. **Hitrost odziva:**
Čas je ključnega pomena pri nujnih situacijah. Klic na številko 112 omogoča takojšen odziv reševalcev, ki so usposobljeni za hitro ukrepanje in reševanje življenj.
2. **Enostavno pomnjenje:**
Številka 112 je enostavna in univerzalna. Občani se je lahko zapomnijo brez težav, kar pomeni, da lahko hitro in brez razmišljanja ukrepajo v kritičnih trenutkih.
3. **Celovita pomoč:**
Ne glede na vrsto nujne situacije, številka 112 poveže klicatelje s ustreznimi službami. To omogoča celovito obravnavo različnih nujnih primerov.
4. **Usklajenost delovanja:**
Enotna številka za vse nujne primere omogoča boljšo usklajenost delovanja različnih enot in služb, kar povečuje učinkovitost reševanja.
5. **Pokrivanje različnih nujnih primerov:**
Ne glede na to, ali gre za nesrečo, požar, medicinsko pomoč ali druge nujne situacije, številka 112 je zmeraj pravi naslov za pomoč.

Vir: Izpostava URSZR Nova Gorica

145 let PGD Kanal

PGD Kanal

Leto 2023 je za kanalske gasilce leto praznovanja 145 let društva oz. 160 let gasilstva v Kanalu. V okviru praznovanja smo v nedeljo, 3. septembra, na trgu Kontrada organizirali koncert s klapo Friško iz Štajerske, ki so nam zapeli vrsto dalmatinskih pesmi.

V soboto, 9. septembra, je pod gasilskim domom sledila osrednja proslava v počastitev visoke obletnice.

Praporji

Prvo besedo med govorniki je imel predsednik PGD Kanal Tomaž Mugerli, ki je predstavil delo in dogajanje od prejšnje obletnice pa do danes. Sledil je govor župana občine Kanal Miha Stegla, ki je govoril o prostovoljstvu in družini. Na koncu je sledil govor predstavnika Gasilske zveze Slovenije ter predsednika Severnoprimske gasilske regije Jožka Dakskoblerja.

Povabljeni gostje in govorniki

Sledila je podelitev priznanj Gasilske zveze Goriške nekaterim članom PGD Kanal in zahval povabljenim organizacijam.

Najprej pa so priznanja prejela gasilska društva in njihove zveze, s katerimi kanalsko društvo sodeluje že več let tako na operativnem, kakor organizacijskem področju. Plaketo so prejeli: PGD Avče, PIGD Salonit Anhovo, PGD Dobrovo, PGD Čepovan, PGD

Dornberk, PGD Kostanjevica na Krasu, PGD Renče-Vogrsko, PGD Šempeter pri Gorici, PGD Nova Gorica, PGD Tolmin, PGD Most na Soči, PGD Kobarid, JZGRD Nova Gorica, GZ Goriške, GZ Nova Gorica-Šempeter, Policija, občina Kanal in KS Kanal.

Na dogodku smo uradno prevzeli novo gasilsko vozilo GVM-1 kombi znamke MAN (TGE 3180 4x4), ki bo nadomestilo star kombi. Vozilo je prevzel glavni strojnik društva Mitja Melink. Nov kombi bo služil za prevoz moštva in opreme, s postavitvijo montažne mizice v notranjosti vozila pa lahko služi tudi

Prevzem vozila GVM-1

kot poveljniško vozilo za vodenje manjših intervencij oz. vozilo za sprejemno mesto.

Po končanem uradnem delu je sledila gasilska veselica z ansamblom Stil do jutranjih ur.

Pri organizaciji prireditve so nam pomagali: Lovska družina Kanal, Vrtec Kanal in Osnovna šola Kanal, Mladinski klub Kanal, Športni klub Twist Nova Gorica, Vasja Bernik, KZ Tolmin, družina Samec.

Zahvala gre tudi sponzorjem - donatorjem, ki so omogočili praznovanje:

Salonit Anhovo, d. d., Občina Kanal Ob Soči, Kartonaža Munih, AMD Gorica, Swisspearl, Parcom, Vulkanizerstvo Žbogar, d. o. o., Gamat, d. o. o., Urmet, d. o. o., Gledališka skupina Globočak, Kamnoseštvo Brezavšček, Primož Antler, s. p., TGM Matjaž Kaluža, s. p., Sitografika Solkan Branko Leban, KS Kanal, Pekarna Elma Kanal, Radio 1 – Medijski Pokrovitelj, Primorski Val – Medijski Pokrovitelj, In Media.

Zahvala gre tudi podjetjem in posameznikom, ki so prispevali za srečelov:

3R Promotional, ABC Avtocenter, Adria

Mobil, Avtokrka, Avtopralnica Polem, Bar Libero, Beerpro, Blueoceangaming, Byni Nina Močnik, Center Revitalizacije Nova Gorica, Ciciban, Copigraf Faganelj, Cvetličarna Anita, Dan In Noč, Decontex, Delavska Hranilnica, Feraprom, Fireapp, Fontana Kanal, Foto atelje Pavšič Zavadlav, Frizerski salon Pavel, Frizerstvo In Anja Jug, Frizerstvo In Kozmetika Laura Pirih, Gallus, Gamat, Gostilna Ozeljan, Gostilna Peternel, Gostilna pri Hrastu, Gozdarstvo Erik Bernik, Hidria, Hiša Daril, Hit, Humarplast, Ida Dekor, Inde Salonit Anhovo, Intralighting, Kemična čistilnica Proclean, Komunala Nova Gorica, Konem Color, KZ Tolmin, Laborplast, Lutman&Co., Magma Darila, Manufaktura, Marmet, Meblojogi, Miran Ipavec-samozaložnik, Mladinska Knjiga, Mlinotest, Movia, Munih Bruno, Naktar Natura, Neplast, Okrepčevalnica Pirih, Okrepčevalnica Tanja, Ošterija Branik, Ošterija Žogica, Pekarna Pečjak, Petrol, Pizzerija Vinazza, Prevoznništvo Klaut Robert, Pura Vida Mateja Breben, Reservoir Dogs, Restavracija Primula, Salonit Anhovo, Seyfor, Silhueta Dragica Urbani, Sladoledarna Karamela, Spar Nova Gorica, Tektonik Craft Brewery, Uroš In Matjaž

Ešalon praporov in povabljenih gasilcev

Valentinčič Vinarstvo, Vina Mavrič, Vinska Klet Benedetič, Vinska Klet Brda, Vinska Klet Škerjanec, Webo, Zavarovalnica Triglav, Zdravko Komjanc, Žlebovi Grič.

Hvala tudi vsem članom PGD Kanal, ki so vse dneve pomagali pri organizaciji.

V službi ljudstva, Na pomoč!

Ribiška družina SOČA praznuje 70 let obstoja organizirane športne dejavnosti

Marjan Velišček, Ob Soči, v avgustu 2023

Foto: arhiv RD SOČA

Daleč nazaj segajo prvi zametki ribiške športne dejavnosti v naših krajih. Sprememb organiziranosti, hotenj in želja, vplivov na sedanje stanje voda, pogledov v preteklost in truda za ohranitev vodnega življa je bilo veliko.

Nekatere dejavnike je pogojevala politika, druge stroka, okoljske spremembe, posegi v naravno okolje in nenazadnje tudi sami ribiči. Veliki večini članom ribiških družin ni najpomembnejše uloviti ribo. Dobro se zavedajo, da je to zadnje dejanje življenja ribe. Najpomembnejše plemenito dejanje tega športa je nedvomno ohraniti naravo, vodno floro in favno našim zanamcem. V vseh primerih to ni mogoče. Žrtve razvoja so in bodo. Truditi pa se velja, kolikor je le mogoče. Najtežje bi bilo slišati očitke; kaj pa ste naredili. Danes pogledajte, kaj ste nam zapustili. Vaše nedavne športne dejavnosti ni. Nam je ostal le zapisan spomin na vaše lepe sprostitvene dneve ob vodi ...

Ribiška družina SOČA si je prizadevala v vsem času svojega obstoja za najvažnejše poslanstvo. Ohraniti naravo in spodbujati športni duh članov.

Članstvo Ribiške družine SOČA se zaveda težke naloge. Kraljica jadranskega porečja Soška postrv je ogrožena. Grozi ji izumrtje. Kaj in kako ukrepati ni dvoma. Odločitev omejitve ulova in umetna vzreja sta bili prava pot.

Znanja ni bilo. V takšnih razmerah je bil izhod iskanja znanja o umetni vzreji soške postrvi. Napor ni bil zaman, kajti že naslednje leto je pričela delati valilnica RD SOČA v Solkanu. Prav ta valilnica je dolga leta oskrbovala z mladimi soške postrvi sosednje ribiške družine, predvsem pa Ribiško družini Tolmin. Valilnica deluje tudi dandanašnji in zadovoljuje potrebam vlaganja, skladno z gospodarskim načrtom. Naravni vodni izvir s primerno tem-

peraturo vode ob budnem očesu in znanju ribogojca je osnova odličnih rezultatov vzreje.

Člani Ribiške družine so ob lepem vremenu priredili društveni ribolov in člansko druženje. V kraju pod Prilesjem ob Soči so se povabili odzvali predsednik Zveze ribiških družin Slovenije in zastopniki številnih Ribiških družin in organizacij, ki z družino sodelujejo.

Kar nekaj govornikov je v slavnostnem govoru čestitalo jubileju in niso pozabili poudariti prizadevanj k ohranjanju narave in okolja čudovite reke Soče. Dosedanji posegi z gradnjo jezov, onesnaženji, vsakovrstnimi odpadki odvrženimi v neprimerne kraje so globoke rane v enkratni biser, iz katerega živimo. Podpiramo vse organizacije, društva, ki se trudijo, da bi poleg flore in favne čisti zrak dihali ljudje. Davek, ki so ga in še vedno plačujejo ljudje tega kraja, je prevelik.

Govorniki so opisali dolgo pot delovanja družine od vseh njenih začetkov do današnjih dni.

Besede pesnika Simona Gregorčiča iz pesnitve Soči »Krasna si bistra hči planin« so velevale poseben poklon reki. V slavnostnem govoru ni bilo skoraj nič pozabljenega. Obujen je bil spomin na nekatere žal že pokojne člane in na njihov prispevek delovanju družine.

Soča, tu mislim na reko Sočo, je pritegnila že marsikaterega pohodnika, turista, slikarja, fotografa, pa tudi filmarja. Film »Trenutek reke« avtoric, ki sta znali s pravim občutkom prikazati reko in ljudi ob njej tako, kot jo čutijo umetniki. Pa se nista ustavili le tu. Pred leti sta v Podgori izpeljali Dan Soče. Na prostem simpoziju smo govorili o reki v slovenskem in italijanskem jeziku in o marsičem. »DAN SOČE« naj postane sinonim truda v ohranjanju narave.

Kanalska cerkev po obnovi zasijala

Primož Božič

V župniji Kanal so v nedeljo, 24. septembra, s slovesno sveto mašo in blagoslovom zaključili obnovitvena dela v notranjščini župnijske cerkve Marijinega vnebovzetja. V sklopu del je bila obnovljena elektroinstalacija, nameščen nov ogrevalni sistem, obnovljena

stropna poslikava, vgrajen protivlažni omet in prepleškani zidovi ter strop cerkvene ladje, prezbiterja in zakristije.

stropna poslikava, vgrajen protivlažni omet in prepleškani zidovi ter strop cerkvene ladje, prezbiterja in zakristije.

Slovesno mašo je ob somaševanju sedanjega kanalskega župnika **Aleša Rupnika**, nekdanjih kanalskih župnikov **mag. Roberta Ušaja** in **Silvestra Čibeja**, duhovnih pomočnikov podružničnih župnij Ročinj in Levpa **Jožeta Mikuša** in **Lojzeta Kobala**, čepovanskega župnika **Adolfa Šavlja**, grgarskega župnika **Evgena Gantarja**, **p. Bogdana Knavsa** in škofovega tajnika **Blaža Lapanja** vodil koprski škof **msgr. Jurij Bizjak**.

Obnovljena kanalska cerkev s kora.
Foto: Primož Božič

Cerkvena ladja, levo premaknjen krstni kamen. Foto: Primož Božič

Pri obnovi je župnija Kanal sodelovala s Komisijo za sakralno dediščino Škofije Koper in Zavodom za varstvo kulturne dediščine Nova Gorica. Dela je koordiniral šestčlanski gradbeni odbor pod vodstvom **Radovana Pušnarja**, pri obnovi je strokovno sodelovala tudi članica Komisije za sakralno dediščino Škofije Koper **arhitektka Anica Kovačič**.

Prvi pogovori o obnovi so stekli pred petimi leti, obnovo samo pa je zamaknila epidemija koronavirusa, tako da so se dela izvedla ravno pol stoletja po zadnjih večjih delih v notranjosti:

»Oltar je bil posvečen pred natanko petdesetimi leti in takrat so tudi prepletkali cerkev, ampak po tolikšnem času se je izkazalo, da je potrebno narediti nekaj obnove,«

je dejal kanalski župnik Aleš Rupnik. Ključna cilja sta bila dva, s protivlažnim ometom do višine metra in pol sanirati vlago v zidovih in elektrificirati cerkev po sodobnih standardih, nadalje pa cerkev s čiščenjem saj, prahu in pleskanjem narediti bolj svetlo. Pri tem zadnjem cilju bo pripomogla tudi nova razsvet-

Nov ambon ob oltarni mizi. Foto: Primož Božič

ljava. Cerkev je sedaj ena tehnično najbolj opremljenih na Primorskem, je dejal Radovan Pušnar.

V sklopu del je bila očiščena in obnovljena stropna poslikava, stene in strop pa so zaživele v nekoliko drugačnih barvah, ki jih je z barvno študijo določila strokovna služba Zavoda za kulturno dediščino.

Nov je tudi ambon, ki se sedaj materialno in vizualno ujema z daritvenim oltarjem, krstni kamen pa je bil z desne strani daritvenega oltarja premeščen na levo tik pod stopnice, ki vodijo v prezbiterij.

»Daritveni oltar predstavlja mizo Božjega kruha, ambon pa predstavlja mizo Božje besede in je takoj za oltarjem najpomembnejši element bogoslužnega prostora,« je dejala članica Ko-

misije za sakralno dediščino Anica Kovačič.

Ogrevanje na vroč zrak iz peči na kurilno olje je zamenjalo ogrevanje z IR paneli, ki so namešteni na stenah in v lesenih klopih, slednje so v sklopu del prav tako obnovili.

Novi so tudi majhni križi – znamenja posvečenosti posebej župnijskih cerkva – na stenah cerkvene ladje.

Dela so od začetka umikanja pohištva do povrnitve v novo stanje vzela slabe štiri mesece, celotna obnova pa bo predvidoma stala okrog 220.000 evrov, čemur je treba dodati še številne ure prostovoljnega dela samih župljanov. Doslej se je v ta namen zbralo 78.000 evrov prostovoljnih prispevkov, med večjimi donatorji sta podjetje Salonit Anhovo in občina Kanal ob Soči.

Slovesna sv. maša, ki jo je vodil koprski škof msgr. dr. Jurij Bizjak. Foto: Primož Božič

Novo vodstvo Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Kanal

ZTKMŠ Kanal

TIC Kanal. Foto: Damjan Simčič, ZOSO

Z 18. septembrom 2023 je Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Kanal dobil novo vodstvo. Vodenje zavoda je prevzela gospa **Petra Rutar**. Delo direktorice zavoda za turizem, mladino, kulturo in šport običajno vključuje širok spekter odgovornosti in nalog od upravljanja organizacije do razvoja in izvajanja programov in projektov na področju turizma, mladine, kulture in športa. Vključuje tudi soorganizacijo prireditev, tekmovanj, kulturnih dogodkov, turističnih in izobraževalnih projektov, športnih aktivnosti, finančno upravljanje, sodelovanje s partnerji in državnimi institucijami, skrb za zaposlene, spremljanje trendov in inovacij ter upravljanje

odnosov z javnostmi. Poleg teh odgovornosti je direktorica zavoda odgovorna za skladnost z zakoni, predpisi in standardi, ki veljajo na področju turizma, mladine, kulture in športa.

Zagotovo pa je sodelovanje in komuniciranje z občani, društvi in institucijami ter podjetji prioriteta za začetek. S tem namenom je Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Kanal v oktobru in novembru organiziral dneve odprtih vrat. Namen dnevov odprtih vrat je bil, da so občani lahko bolje spoznali delo zavoda, in pa tudi, da so lahko občani, društva, gostinci, turistični ponudniki in podjetniki predstavili svoje pobude, ideje in predloge.

Turistična sezona 2023

TIC Kanal je do konca meseca septembra 2023 obiskalo 2145 obiskovalcev. Največ obiskovalcev je bilo iz Nemčije, sledijo domači obiskovalci, Francozi in Italijani. Najpogostejše so spraševali o kolesarskih poteh po občini in zemljevidu kolesarskih poti, o pohodnih poteh po občini in glavnih turističnih znamenitostih v kraju. Poleg vprašanj o Kanalu je bilo dosti vprašanj vezanih tudi na glavne znamenitosti v dolini Soče. Odzivi obiskovalcev so v glavnem bili pozitivni. Večina obiskovalcev TIC-a je sicer prehodnih in se v Kanalu ustavijo le za nekaj ur. Všeč jim je stari del kraja in dejstvo, da je pri nas v primerjavi z dolino Soče še vedno nekoliko bolj umirjeno in manj turistov. Konec avgusta 2023 je v občini Kanal ob Soči po podatkih iz portala E-turizem bilo na voljo 276 ležišč, kar je nekaj več kot v istem obdobju leta 2022. Glede na tip nastanitev prevladujejo apartmaji. Do konca meseca septembra 2023 je bilo zabeleženih 9996 nočitev. Največ nočitev je bilo v mesecu avgustu (3176), sledijo julij (2676), september (1171) in junij (1030).

Kristina Janežič, TIC Kanal

Letošnji obisk je bil v primerjavi z lanskim nekoliko manjši, takšne so tudi terenske informacije iz sosednjih občin. Ampak ne glede na to, lahko za turistično agencijo Slovenija

Nature iz Kanala povem, da je za nami zelo uspešna sezona, saj beležimo podvojeno število opravljenih izletov v primerjavi s preteklo sezono. Izjemno smo zadovoljni in hvaležni, da se posel v turizmu v Kanalu vendarle odpira in z velikim navdušenjem pripravljamo nova doživetja za v bodoče. Naši gostje so bili iz Nizozemske, Nemčije, Španije, Italije, Francije, Amerike, pa tudi Indije.

Nežka Levpušček, Turistična agencija Slovenia Nature iz Kanala

Ponudniki prenočitev v občini pravijo, da je bil obisk dober, kapacitete so imeli zasedene nekje od maja do oktobra. Poleg prevladujočih iz Nizozemske in Nemčije beležijo zelo raznoliko strukturo gostov, evropskih kot nekaj tudi drugih, iz Avstralije, Nove Zelandije, Amerike, Tajvana. Največ je bilo enodnevnih

gostov (ena nočitev), nato nočitve do tri dni in nekaj tudi dlje. Slednji večinoma odhajajo iz kraja na izlete drugam, v vse smeri, in se vračajo v Kanal preživeti noč.

Kot izhodišče za aktivne turiste imamo žal slabo povezanost javnega prevoza. Poleg tega so letos pri nas pričakovano pogrešali več kopanja v Soči, bili so kot vedno navdušeni nad naravo, številnimi pohodniškimi potmi, saj jim je pri nas všeč mir in varnost. Navdušeni so nad parkom Pečno, zelo so pohvalili Zanzibar, predvsem družine z otroki. Zelo so bili razočarani nad kanalskim dvorcem oziroma gradom, pričakovali so, da je najpomembnejša kanalska znamenitost. Pogrešali so več lokalne kulinarike in ponudnikov, več nočitvenih kapacitet, kjer nudijo hrano, Hotel, več vodenih ogledov in doživetij ter daljšo sprehajalno pot ob Soči.

Uredništvo

Aktivnosti v okviru Lokalne akcijske skupine LAS Dolina Soče in Lokalne akcijske skupine za ribištvo LASR Alpske reke

Andreja Nanut

Strokovna ekskurzija LAS. Foto: PRC Tolmin

Na 1. skupščini LAS Dolina Soče, ki je potekala dne 20. julija 2023, je bil potrjen predlog Strategije lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino LAS Dolina Soče za programsko obdobje 2021–2027. Ena od delavnic v zvezi s pripravo strategije je potekala tudi v Kanalu, sicer pa je bil dokument kar nekaj časa v pripravi ter tudi v javni obravnavi. Sprejeta strategija bo omogočala črpanje nepovratnih sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ter Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Julija 2023 smo prejeli Odločbo o pravici do sredstev za skupni projekt LAS z nazivom Preplet kulturne dediščine doline Soče, po

kateri je tudi Občina Kanal ob Soči upravičena do sofinanciranja projekta v višini 10.488,57 EUR. Kot projektni partner bomo izdelali zbiranko o **muzejskih zbirkah v občini Kanal ob Soči** ter **katalog stalne zbirke Rika Debeljaka**, s katerim bo promovirana kulturna dediščina območja.

Člani dveh organov Lokalne akcijske skupine za ribištvo (LASR) Alpske reke so 27. septembra 2023 izpeljali 1. sejo upravnega odbora ter skupščino, na kateri je bila sprejeta Strategija lokalnega razvoja LAS za ribištvo Alpske reke. Dokument je bil oddan na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in čaka na potrditev. Območje LASR Alpske reke sicer zajema občine Bohinj, Bovec, Kanal ob Soči, Kobarid in Tolmin. Strategija pa predstavlja temelj za črpanje nepovratnih sredstev iz Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo (ESPRA), katera je ravno tako nastala po principu »od spodaj navzgor«. Zasedovati bo potrebno cilje iz naslednjih tematskih področij: 1. Razvoj in trženje v akvakulturi in ribištvu, 2. Podnebne spremembe in biotska raznovrstnost, 3. Skupnost, ranljive skupine in delovna mesta ter 4. Razvoj ribiškega turizma.

V septembru se je začel tretji krog **kulinarčnih delavnic**, ki so se odvijale pod okriljem projekta Vzpostavitev pogojev za EKO regijo BO JA. Ena od delavnic je potekala tudi v Levpi dne 13. oktobra, z naslovom »Zavestna ustvarjalnica žive hrane s hranljivimi in lokalnimi sestavinami«, kot interaktivno predavanje s poudarkom na praktičnih primerih.

Tudi letos je v mesecu oktobru LAS Dolina Soče pod okriljem Posoškega razvojnega centra povabil svoje člane na tradicionalno **strokovno ekskurzijo**, s pomočjo katere širimo svoj pogled in morda dobimo kakšno idejo za naprej. Strokovne ekskurzije smo se udeležili tudi člani iz območja občine Kanal ob Soči, na kateri smo obiskali Trebnje in Suho krajino. Avtobusno vožnjo proti domu smo izkoristili za delitev prvega zglednega primera, ki so ga s pomočjo javnih pozivov LAS STIK uredili v Trebnjah: Virtualna galerija likovnih samorastnikov Trebnje. Tekom dne smo spoznali še teritorialno kolektivno blagovno znamko »Dobrote Dolenjske«, sledili pa so ogledi drugih dobrih praks, med katerim je bil tudi ogled muzeja na prostem – Jurčičeve domačije.

Delavnica v Levpi. Foto: PRC Tolmin

Delavnica v Levpi. Foto: PRC Tolmin

Na Mineštrijado v Prekmurje

Laura Skrt, foto: arhiv ŠKTD Levpa

V soboto, 17. junija, se je 16 članov ŠKT društva Levpa v zgodnjih jutranjih urah odpravilo na pot proti Prekmurju. Njihov cilj je bil kraj Pinče Marof, kjer se je odvijal celodnevni dogodek

Mineštrijada, ki ga je organiziralo Društvo Primorci in Istrani v Prekmurju.

Ob 9. uri zjutraj so se ekipe začele zbirati, nato

je sledil kratek kulturni program ter otvoritev Mineštrijade z nagovorom lendavskega župana Janeza Magyara. Po nagovoru so ekipe dobile še podrobna navodila o sami pripravi mi-

neštre, sledil je dvig sestavin, priprava kotla, ognja in urejanje kuhalnega prostora in mize.

Za tem je bilo na vrsti kuhanje, v katerem se je pomerilo 15 ekip iz cele Slovenije. Ob 14. uri je napočil čas za ocenjevanje minešter, ki so jih ekipe skuhale. Člani tamkajšnjega društva so vzeli vzorce minešter vseh ekip ter ocenjevali barvo, aromo, vonj, okus, teksturo in izgled.

Poleg ocenjevanja minešter pa je potekalo tudi ocenjevanje urejenosti kuhalnega prostora in mize. Tukaj so bili domačini pozorni predvsem na urejenost celotne mize oz. prostora, kreativnost in dovršenost. Najboljšo mineštro in najlepše urejen prostor je imela ekipa »Kuhinja opajske žbrince«, ŠKT društvo Levpa pa je doseglo odlično 2. mesto za najlepše urejen prostor.

V sklopu dogodka je potekal tudi en dan snemanja filma »Nonine storije« z režiserjem in scenaristom Tadejem Čaterjem. Po končanem ocenjevanju in razglasitvi rezultatov pa je sledilo balinanje, v katerem se je ženska ekipa ŠKT društva Levpa pomerila z moško ekipo domačinov.

6. Kanauska Čilijada

Blaž Valentinčič, foto: Matej Bole

Nabito polna Kanalska (čili) Tržnica gurmanov, božanske vonjave, sončen, poletni, dan, NASMEJANI obrazi, polni želodčki, raj za brbončice. To je povzetek 6. Kanauske čilijade. Pravijo, da v tretje gre rado, nam se je izšlo v 3 x drugič. Nedelja, 1. oktobra, ki zlepa ne bo šla v pozabo, ne le zaradi koncerta ženskega vokalnega zbora Carmen Manet, ki je simultano potekal na trgu Kontrada, pač pa tudi zaradi vsaj 500 veseljakov, ki jih je izjemno vroče pikantno popoldne privabilo na tržnico v Kanal. Niso prišli zaradi tradicionalnih skokov ali ribiškega praznika, pač pa zaradi festivala popularne prehrane, v katerega je prerasel naš »čili

feštin«. Tradicionalno ga, ob podpori občine Kanal in sponzorjev (največji so Swisspearl, Arctur, Kate Nova Gorice, Gatis, d. o. o.), organizirajo člani in prostovoljci ŠKD nasmejanih. Ponudba je zajemala na »hektolitre« čili omak najrazličnejših barvnih kombinacij in »voltaže« oziroma pekočine, hamburgerje, sendviče z nastrgano svinjino, goveje sendviče, pikantne sire, »šalame«, klobase, tartufe, penine, čili con carne, riževe rezance, spomladanske zavitke, »hot doge« in še se je kaj našlo. Tom, Aljaž, Pido, Nejc, Hus, Chef »Dule«, Lidija, »Zemice«, Tomaž, Luka, iskrena hvala in kapo dol. Brez vas letošnjega festivala ne bi nikoli bilo.

X MTB Kanal

Lijana Jurečič, foto: Primož Kožuh

V soboto, 7. oktobra, je bilo v Kanalu že 10. srečanje ljubiteljev gorskega kolesarjenja. Tudi zaradi lepega in toplega vremena je bila letošnja udeležba rekordna, zbralo se je preko 150 kolesarjev in kolesark. Tradicionalno so se tudi tokrat najprej povzpeli na Kanalski vrh, sledil je spust do Avč, kjer jih je čakalo okrepčilo. Nato so preko Kambreškega nadaljevali do Liga ter kolesarjenje zaključili s spustom do Soče, kjer jih je v kampu Korada pričakala pogostitev ter spominske majice. Kamp je idealno mesto za takšen zaključek, saj ob velikem parkirnem prostoru ponuja možnost uporabe pitne vode, elektrike in letos celo toplega tuša, za kar smo najemniku kampa družini Pirih vedno hvaležni. Zanimarjiv pa ni tudi krasen

razgled na most in staro jedro Kanala. Ne glede na koledar se vedno najdejo junaki, ki po naporu osvežitev najdejo v reki Soči.

Organizatorja dogodka, ŠKTD Avče in društvo O.Z.O.N., udeležencem vsakič zagotovita očiščeni enoslednici spustov. Letos je to zahtevalo dodaten napor zaradi številnih v neurjih podrtih dreves. V organizacijo je vložnega obilo truda prizadevnih posameznikov, ki so za vloženi trud nagrajeni z zadovoljstvom živobarvne množice kolesark in kolesarjev iz cele Slovenije in sosednje Italije. Z organizacijo vztrajajo, ker so prepričani, da je gorsko kolesarstvo lepa priložnost športno turistične ponudbe Kanala.

E-Karjola dobila evropski patent

Uredništvo

V Levpi ima poslovno enoto podjetje BLOCKHAPP, razvoj in svetovanje, ki je bilo ustanovljeno pred štirimi leti. Tu je nastala pametna električna samokolnica - Karjola.

Uradna fotografija ekipe Karjola, 2019. Foto: arhiv BLOCKHAPP

Idejo zanjo je dobil Marko Makarovič iz Ljubljane, po svojih koreninah iz Bizjaka in Avč, v svojem strmem sadovnjaku v Bizjaku, in v tem okolju iskal ekipo za njen razvoj. Skupaj s partnerico Matejo Treven je vzpostavil sodelovanje z Marinko Pertovt Jerkič in Sašom Jerkičem ter

z mlado ekipo, v sestavi Tadej Bizjak, Matevž Perkon, Aleš Šuligoj, Mitja Sitar in Jakob Skrt, in realiziral idejo v prostoru, ki ga je odstopil Levplast.

Njihovemu končnemu izdelku, pametni električni samokolnici, so takratne korona razmere žal onemogočile večjo predstavitev v kraju. Naj samo omenimo, da je pametna samokolnica Karjola motorna samokolnica, ki zagotavlja delo brez naprezanja, obvaruje naše zdravje in opolnomoči za samostojno delo; je enostavna za uporabo, pametno krmiljenje pa omogoča, da gre z lahkoto po strmini, tudi navzdol z avtomatskim zaviranjem. Poleg tega je trajnostno brez emisijsko orodje in ima domišljen dizajn, lahko se jo namesti za prevoz na vlečni kljuki avtomobila. Na trgu so trenutno že trije različni modeli. Uspešnost podjetja je v tem, da je vzpostavilo začetno sodelovanje v domačem okolju in uspešno z zagnano ekipo razviti tehnološko zahteven izdelek, ki je zasnovan tudi po načelih krožnega,

trajnostnega gospodarstva, kot so vzdržljivost (dolga življenjska doba); modularnost, enostavno vzdrževanje in razgradnja; možnost popravila; izbira materialov, možnost recikliranja; energetska učinkovitost; nizke emisije ter pozitiven socialni vpliv.

Za pametno samokolnico in za rešitev prevoza samokolnice zadaj na avtomobilski kljuki so letos poleti dobili podeljen evropski patent, za ZDA pa ga še čakajo. Predstavljajo se na številnih sejmih po Sloveniji in izven.

Ekipo Karjola 2023 pred PE BLOCKHAPP v Levpi (nekaj članov manjka). Foto: arhiv BLOCKHAPP

Sodelovanje med kraji novogoriške in kanalske občine

Razgledi z Banjške planote

Miroslav Šuligoj

Kulturno turistično društvo Lokovec že dobri dve desetletji obuja tradicijo kraja, s katero izraža svojo identiteto in jo vključuje v turistično ponudbo. Za ciljne skupine ljudi, ki iščejo skrite kottičke Slovenije, je nedavno postavljeni Center tehniške dediščine skupaj s kovaškim muzejem pravo odkritje. Žal je poletno neurje poškodovala objekt, v katerem domuje kovaški muzej in je začasno zaprt, v sosednjem Centru tehniške dediščine pa je na ogled etnološka razstava »Sto meštirjev in ena sama mizerje« in umetniška razstava kiparja Sebastjana Peršolja.

Postavitev razstav in zbirk predmetov je le del raziskovanja kulture dediščine območja, ki smo ga skupaj z akterji sosednji krajev zbirali in oblikovali v zgodbe, ki so bile objavljene že v marsikateri naši publikaciji. Kovaštvo je bila tista dejavnost, ki je zaznamovala kraj in se je razvijalo skozi čas; od žebjarstva, izdelava rezilnega orodja pa vse do izdelkov umetnega kovaštva. Le dobri poznavalci vedo, da so se lokovski žebliji pred stoletji imenovali »kanalci«, saj je v tistem času ta dolga razpotegnjena vas spadala pod sodni okraj Kanal. Občinske meje so se skozi leta spreminjale,

poti ljudi med kraji pa so bile uhojene in se niso ozirale na politične ureditve. Tako tudi danes sodelovanje med kraji novogoriške in kanalske občine potekajo nemoteno. Kulturno turistično društvo Lokovec že dolga leta plete vezi s Folklorno skupino Kal nad Kanalom in za nami je kar nekaj izvedenih projektov, ki so pustili sledi na planoti. Tudi z vidika turistične ponudbe za izletniške skupine oblikujemo program, ki poleg tradicije lokovškega kovaštva ponuja ogled starodavne cerkve sv. Tomaža, ki leži nad zaselkom Koprivišče.

Pred praznikom vseh svetih smo bili povabljeni k oblikovanju prispevka za oddajo Na Lepše, ki je na programu nacionalne televizije. V oddaji smo predstavili tradicijo obredja ob pokopih in uprizorili pogrebni spreved. Glede na zelo velik odmev in gledanost oddaje, kaže na to, da smo se dotaknili dediščine obredja, ki je že skoraj zatonilo v pozabo. S tem so se nam odprle nove zgodbe in poti, da bomo to dediščino v prihodnje še bolj raziskali. Marsikdo pa je ob predvajanju oddaje prvič slišal za naše kraje in mu je pokazala pot na našo planoto, na kateri se skrivajo številni kottički, ki jih je vredno obiskati.

Župan občine Kanal ob Soči Miha Stegel v Centru tehniške dediščine v Lokovcu.
Foto: Zmago Winkler

Uprizorjen mrliški spreved za oddajo Na lepše.
Foto: Zmago Winkler

KULTURA

Utrinki z otvoritve Kogojevih dnevov

ZTKMŠ Kanal, foto: atelje Pavšič Zavadlav

V petek, 1. septembra, se je s slovesno otvoritvijo v Kanalu pričel že 44. mednarodni festival sodobne glasbe Kogojevi dnevi.

Avgustu Ipavcu v spomin

Robert Devetak

Avgust Ipavec. Foto: STA

Dne 3. oktobra letos je odjeknila žalostna vest, da je zaradi posledic dolgotrajne bolezni v 84. letu starosti na Dunaju preminil naš rojak iz Ročinja, duhovnik in veliki skladatelj Avgust Ipavec oziroma *Janko Ščurkov*, kot smo ga poznali domačini. Rojen je bil 2. junija 1940 v Gorici, otroštvo in mladost pa je, skupaj z bratom in še tremi sestrami, preživel v Ročinju, kjer je obiskoval tudi osnovno šolo. Sledilo je šolanje na gimnaziji v Ajdovščini in v Novi Gorici. Ipavec je imel dve ljubezni in poslanstvi – duhovniški poklic in glasbo. Oboje je tekom svojega življenja tudi povezoval in prepletal ter opravljal z izjemnim čutom in veseljem. Študij bogoslovja na ljubljanski teološki fakulteti je zaključil leta 1966, ko je bil v Logu pri Vipavi tudi posvečen v duhovnika. Služboval je v več primorskih krajih (Cerkno, Izola, Kobarid, Idrija, Ravnica in Trnovo), obenem pa je vpisal še študij kompozicije na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kjer je leta 1974 diplomiral z odliko.

Leto 1976 je predstavljalo veliko prelomnico v njegovem življenju, ko so ga sprejeli na Hochschule für Musik und darstellende Kunst (Visoka šola za glasbo in upodabljajočo umetnost) na Dunaju, kjer je študiral kompozicijo pri profesorju Alfredu Uhlu. Avgust je načrtoval, da bo tam ostal eno leto, a je eno od najpomembnejših evropskih središč,

z bogato kulturo in zgodovino, postalo njegov novi dom. Preselil se je na obrobje Dunaja, kjer je skoraj petdeset let deloval kot duhovnik v eni največjih tamkajšnjih bolnišnic – Otto-Wagner-Spittal, specializirani predvsem za zdravljenje pljučnih bolnikov. Avgust se je vedno nesebično odzval klicu na pomoč in bil v težkih trenutkih z vsemi, ki so potrebovali bližino zaradi bolezni, stisk ali žalosti. Spletel je tudi številna dobra prijateljstva z zdravniki in drugim medicinskim osebjem.

Glasbi se je intenzivno posvečal celo življenje. Povsod na župnijah, kjer je služboval, je krajane navduševal za petje in glasbo ter ustanavljal pevske zборе, s katerimi je prirejal tudi spominske proslave. Iz Ljubljane je več let tedensko prihajal v Kanalsko dolino in tam učil pevski zbor Višarski zvon. V tem oziru je aktivno deloval tudi na Dunaju, kjer je vodi zbor Ivan Cankar. Mednarodni ugled in prepoznavnost je dosegel z bogatim skladateljskim delom, katerega rezultat so bili številni oratoriji, kantate in maše, ki so jih izvajali v številnih državah po svetu.

Značilno zanj je bilo, da je vokalno-instrumentalna dela pisal za velike zasedbe, v več jezikih in je pri izvedbah k sodelovanju povabil zборе iz različnih držav. Poleg orkestra je pogosto vključeval več zborov, recitatorjev, solistov, tudi plesalcev. Med njegovim izjemnim opusom lahko izpostavimo dve deli. Prvo je *Missa populorum* (*Maša narodov*), ki je edina maša v cerkveni glasbeni zgodovini, napisana v štirih jezikih. Drugo monumentalno delo je bilo povezano z obeleževanjem stoletnice prve svetovne vojne. Septembra 2016 so v baziliki na Sveti gori orkester, zbor, plesalci in recitatorji izvedli njegovo simfonično pesnitev *Barve zelenega smaragda*. Posvetil jo je spominu na trpljenje v času vojne in na žrtve soške fronte. Za svoje delovanje je prejel več mednarodnih nagrad in priznanj. Leta 2006 je prejel Zlati častni znak Republike Avstrije, dvanajst let kasneje pa, s strani slovenskega predsednika Boruta Pahorja še Medaljo za zasluge, za izjemne glasbene stvaritve in promocijo slovenske kulture v tujini. V utemeljitvi slednje so med drugim izpostavili, da Ipavčev opus »jemlje navdih iz spoštovanja do človeškega stvarstva in vsega božjega. Prelito v glasbeni jezik, ki ne potrebuje posrednikov, je njegovo humanistično sporočilo tudi dragoceno sporočilo slovenske ustvarjalnosti.«

V prostem času, ki ga ob vsej svoji glasbeni in duhovniški aktivnosti ni imel veliko, je rad ustvarjal iz lesa. Različni izdelki iz lesa in drugih materialov so krasili njegovo bivališče v Lepeni, kamor je, predvsem v poletnih mesecih, rad zahajal. Na Dunaju je v okviru bolnišničnega kompleksa, kjer je deloval, izdelal več lesenih skulptur, s katerimi je izrazil zahvalo in priznanje tamkajšnjemu medicinskemu osebju za njihovo požrtvovalno delo. Bil je izredno dobrega srca, velikodušen, vedno pripravljen pomagati in nalezljive dobre volje, s katerimi je pristopal do ljudi ter tako pridobil veliko prijateljev. Njegova prizadevanja za sodelovanje, prijateljstvo med ljudmi in narodi so bila izpostavljena tudi ob prejetju Medalje za zasluge, kjer so zapisali, da je njegovo življenje »prisposodba iskrenega in zavzetega dela za razumevanje med posamezniki, narodi in verami. Rojen v začetku druge svetovne vojne, je postal predan glasnik ljubezni, miru in rodoljubja.« Ročinjci ga bomo vedno ohranili v lepem spominu!

Lesena skulptura pred bolnišnico na Dunaju, ki jo je Avgust Ipavec izdelal za medicinsko osebje in bolnike, ki se tam zdravijo.

Foto: Robert Devetak

Lesena skulptura pred bolnišnico na Dunaju, ki jo je Avgust Ipavec izdelal za medicinsko osebje in bolnike, ki se tam zdravijo.

Foto: Robert Devetak

EPK

Park Pečno odslej varujejo skrivnostni varuhi gozda

Iva Sivec, foto: Primož Kožuh

Gozd ni le prijazno domovanje pestre družbe gozdnih prebivalcev, okolje, v katerega se podamo po sprostitev, poduk in gozdne sadeže, ni le varuh podtalnice in občutljivih tal. Je tudi in predvsem vir preživetja in preskrbe z lesom, varuje nas pred plazovi, poplavami in erozijo, zadržuje veter in blaži njegovo moč. Varuje nas pred hrupom, blaži temperaturne razlike in čisti zrak. Zagotovo lahko trdimo, da je varuh našega prostora, zapišejo gozdarji na svoji spletni strani. In če se vanj naselijo še pravljični, skrivnostni varuhi iz samosvojega domišljjskega sveta njihovih avtorjev, je kakor bi se med drevesa, skale, mahove, dupline... naselile drobne civilizacije iz animiranega filma Chrisa Wedgeja. Miniaturna bitjeca, zgnetena iz gline, nastala v rokah sedmih članov Kluba keramikov Kanal, so se sredi letošnjega oktobra udomčila v spokojnosti Parka Pečno in se povezala z njegovo prvinostjo.

Prva od štirih zgodb v programu EPK

»V letošnjem letu, ko v Parku Pečno, prizorišču, odprtem za vsakogar, beležimo deseto leto srečevanj na različnih dogodkih, ki združujejo umetnost, naravo in trajnostni razvoj v edinstveno doživetje, nas še posebej veseli to, da smo se s posebej pripravljenimi projekti uspeli uvrstiti v uradni program Evropske prestolnice kulture 2025,« poudari Primož Kožuh, gonilna sila društva O.Z.O.N., katero ob finančni podpori občine Kanal skrbi za urejanje Parka Pečno. Do leta 2025 bodo v sklopu programa EPK izvedli še tri umetniško-izobraževalne projekte, tako da se prvi z umestitvijo Varuhov gozda v njihovo naravno okolje ne zaključuje, ampak začena novo zgodbo, ki jo bodo prav tako spisal skupaj s članicami in člani Kluba keramikov Kanal.

Dragi Lazovski, Užitna varuhinja v obliki kače

Varuhi gozda, plod raziskovanja in ustvarjanja

Z izobraževalno-umetniškim projektom Varuhi gozda pod vodstvom magistric kiparstva Nike Šimac, predsednice Kluba keramikov Kanal, so članice in člani Kluba keramikov Kanal začeli septembra. Na tematski kiparski delavnici so pridobili vpogled v zgodovino kiparstva s poudarkom na glini kot ključnem kiparskem materialu ter osvojili ali nadgradili znanje o uporabi glinenega materiala, o tehniki dela in kreativnem izrazu. Spoznavali so značilnosti gline in pomen njene uporabe v kiparstvu, metode in pristope oblikovanja gline in uporabe primernih orodij ter se seznanili z različnimi tehnikami izdelave detajlov, tekstur in obdelave površin. »In današnja predstavitev je plod njihovega raziskovanja in ustvarjanja,« zaključil svoje razmišljanje mentorica Nika Šimac.

Sedem parov rok za devet malih plastik

Prvi varuh gozda, ki se odkrije na vodenem ogledu, je delo Ferda Žorža, ki je skupaj z ženo Darjo zaslužen za vse, kar danes pomeni Klub keramikov Kanal. Izdelal je vitkega škrate z rogovi in velikega detla, ptico, ki skrbi za zdravje gozda. Novorojeni čuvar gozda Robija Prunka

radovedno gleda v svet iz jajca, izoblikovanega iz gline, izkopane v Nadiži, Ptičar Anke Barbič pripoveduje: »Ptiči so moja strast. Nekoč sem v gozdu izgubil klobuk, in ko sem ga našel, sem v njem zagledal gnezdo, na mahu pod skalo pa veliko jajce. Le čigavo bi lahko bilo?« Amina Appau svojega varuha skriva v votlino. »Varuh votline je brezčasno povezan z Zemljo,« razloži avtorica, »videti je prijazen in moder in opozarja na pomen ohranjanja naravnih lepot.« Z žakljevinu je tako kakor vsi drugi varuhi zakrit tudi varuh Primoža Kožuha. Presenečenje je veliko: odkrije se velik kamen, poimenovan Ivan, z naravno perforacijo, ki spominja na oko in daje kamnu podobo človeka, živali ali kakega drugega bitja. Lahko bi pomirjeni in zadovoljni nadaljevali pot do naslednjega varuha, pa za kamnom skrito glineno očesno zrklo avtor vstavi v naravno očesno votlino – in zadovoljstvo je bolj popolno. Predzadnja se odkrije varuhinja gozda Nade Likar Lazovski. Na skalo je avtorica natančno umestila formo kače, na njeno glavo postavila modro žabico in jo poimenovala Modra kraljica žaba na svoji neslišni kočiji. Zadnja se pokažeta otroka gozda v podobi dveh pravljičnih bitij, nameščenih na drevesni rogovili. Izdelala ju je Katja Prunk in ju opisala kot otroško nagajivi bitji, ki bdita nad svojim kotičkom v gozdu in mimoidočim ponujata darove narave.

Postavitev specifične javne plastike, postavljene v Parku Pečno, je pospremila lična zgibanka, za presenečenje pa je poskrbela še posebna nekeramična »skulptura«, ki jo je ustvaril kuharski mojster Dragi Lazovski: v duhu varuhov gozda je oblikoval užitno varuhinjo v obliki kače in jo v veliko veselje obiskovalcev zavijugal čez mizo. Prvi od štirih projektov, vključenih v uradni program EPK, je tako uspešno ugledal svoj dan.

Ferdo Žorž, Veliki detel skrbi za zdravje gozda

Katja Prunk, Ponujam vam darove narave

Nada Likar Lazovski, Modra kraljica žaba na svoji neslišni kočiji

Mojca Madon – gledališka režiserka in nagrajenka 58. Borštnikovega srečanja

Primož Božič

Mojca Madon. Foto: osebni arhiv

Mojce Madon se marsikdo najbrž spomni še s kanalskih šolskih in gledaliških odrov, danes pa gre vendarle za na AGRFT-ju diplomirano in tudi že skoraj magistrirano gledališko režiserko. Za njo sta dva gledališka projekta v sodelovanju z SNG Nova Gorica, lanski 52 hertzov, za katerega je prejela Borštnikovo nagrado za režijo, in letošnji, še čisto sveži Umirajoči bog Triglav, za katerega bo, ko spiše še pisni del, prejela najmanj magistrski naziv.

Z Mojco sva se za naslednji intervju usedla dvakrat, enkrat v in enkrat pred TIC-em v Kanalu, kar je bil nehote *hommage* »popotniškemu« začetku zadnje predstave, v katero je, hote in zavestno, pripeljala rojstne Avče. Vendar lepo po vrsti, najprej skok v lansko leto:

Prvi del intervjuja je izpuščen, zaradi dolžine, v celoti si ga lahko preberete na portalu MojaObčina.si.

Uredništvo

Gledališče velja za razmeroma zahtevno umetnost, kako bi ti vanj povabila gledalce?

Še vedno je veliko ljudi, ki vidi gledališče kot elitno umetnost, kar na trenutke drži, tudi gledališki krog ljudi je še vedno zelo zaprt, absolutno pa se mi zdi, da če nekoga zanima gledališče, naj gre gledat najrazličnejše predstave – plesno gledališče, komedije, resne predstave, vsakdo lahko najde nekaj, kar ga bo zanimalo. Vsaj jaz vedno poskušam delati

za ljudi, poskušam se vživeti v vlogo tistih, ki bodo predstavo gledali. Navadno grem celo v take ekstreme, da si ob režiji prizora predstavljam določeno osebo in njeno reakcijo. Gledalec namreč ne pozna ozadja nastajanja predstave, ne pozna preštudirane literature, zato je toliko pomembnejše, da se lahko vsak, ki ustvarja predstavo med procesom, vživi v tega gledalca.

Lahko doživi katarzo?

Seveda, so neke predstave, če govorim zase, ki so mi bile blizu, ostajajo z mano, pa sem jih videla že leta nazaj, ampak še vedno kar naprej razmišljam o njih, tako da ja, jaz mislim da lahko, upam da lahko gledališče človeka spremeni, četudi samo enega, je to dovolj.

Študij si v nekem smislu že zaključila, kakšni so tvoji nadaljnji načrti?

Diplomirala sem leta 2018, nato sem nekaj časa delala, potem pa sem se znova vrgla v študijski proces, se vpisala na magistrski študij in prav to jesen pripravila magistrsko predstavo Umirajoči Bog Triglav. To je zgodovinska povest Franceta Bevka, govori pa o dogodku v Kobaridu, ko so križarji zasuli studenec in izruvali drevo, sveta kraja za tamkajšnje Slovence.

Ali je predstava zaradi tega, ker je del študijskega procesa, kaj drugačna kot bi bila sicer?

Seveda, predstava je nastajala malo drugače, prvo odstopanje je, da smo imeli zanj več časa, nekatere stvari smo z improvizacijo začeli izdelovati že proti koncu letošnjega aprila v Ljubljani na AGRFT, kjer smo delali do konca junija. Konec avgusta smo znova pričeli z vajami v Novi Gorici, 17. oktobra pa je bila premiera – več kot 4 mesece vaj je za gledališko predstavo veliko časa.

Celoten ustvarjalni proces je bil tudi bolj eksperimentalno zastavljen, denimo to, da sama nastopim v predstavi. Želela sem si preizkusiti, kako je, če sama podajam neke zgodbe, če sama pripovedujem in pred gledalci komuniciram s povestjo, ki je služila za osnovo. To sem v tem primeru lahko brez težav naredila.

Predstava poleg osnovne zgodbe, Bevkove povesti, vključuje tudi spominske okruške iz tvojega lastnega življenja. Kako si to dvoja povezala?

Celotna predstava nosi žanrski podnaslov 'avtofiktivna zgodovinska povest' ravno zato, ker sem vedela, da bom vanjo posegala s svojimi zgodbami. Povest se me je dotaknila na osebnem nivoju, tudi zato, ker je postavljena v okolje, kjer se je formirala tudi moja identiteta. Ves čas sem se ukvarjala s tem, kako tudi sama povest govori o pripadnosti – osrednja lika, Volkica in Jasna, pripadata ne toliko veri, ampak bolj nekemu okolju, družini. Zanimalo me je, kaj se zgodi, če ti nekdo točno to odvzame, nadalje pa sem razmišljala tudi o tem, komu pa jaz pripadam, kateremu okolju, ljudem, navadam, običajem, in tu so se mi začele zgodbe in prizori nabirati na zelo asociativnem nivoju, stvari, ki so nekako zavibrirale skupaj z vsebino povesti. Lik Volkice predstavljam v času, kot da je hkrati moja prijateljica in Bevkov lik, kar sem si lahko privoščila ravno zato, ker je bila to študijska predstava.

Prizor s predstave, od leve proti desni: Tamara Avguštin, Ivana Percan Kodarin, Marjuta Slamič, Žiga Saksida, Maja Nemec, Blaž Šef. Foto: osebni arhiv Mojce Madon

V predstavi veliko vlogo igrajo ženski liki, je to naključje ali ne?

Po predstavi sem dobila komentarje, da so neke odločitve v predstavi na nek način feministične, nenazadnje tudi to, da lik Gorazda igra Marjuta Slamič, česar pa med nastajanjem predstave nismo posebej problematizirali, zdela se mi je po karakterju primerna za to vlogo. Delno je razlog tudi v tem, da nismo imeli dovolj igralcev za popolnitev vseh vlog.

Zagotovo pa je ženska emancipiranost delno vpisana tudi v povest samo, Volkica je

za srednji vek zelo izstopajoč lik, mislim na njeno samovoljno delovanje v tem okolju. Na nek način je tudi Ančura, mama Jožuta in Mikuža, ženska, ki v družini nosi hlače, česar v srednjem veku ne bi pričakovali.

Predstavo ste doslej (do 29. oktobra) igrali dvakrat. Si dobila, glede na to, da si bila tudi sama del uprizoritve, sedaj kakšen koristen komentar gledalca »od zunaj«?

Vsekakor obstaja možnost, da v prihodnjih ponovitvah še kaj spremenimo, tudi ekipa me pri tem podpira. Zelo rada razmišljam o gledališču kot o odprti umetnosti, ne kot o nečem zakodiranem, česar se po premieri ne da več spreminjati. Na ta način se delajo filmi, gledališče pa je lahko živo, to si lahko privoščimo še posebej zato, ker sem tudi jaz del predstave.

Nisem uspela govoriti z vsemi, ki so predstavo do sedaj videli, vsekakor se mi zdi, da jo

bomo mogli ritmično malo drugače zagnati, ker nam je zmanjkalo časa za ponavljanje celotne uprizoritve. Druga stvar, ki se utegne spremeniti, je dodajanje še kakšnega podatka, kakšne nove informacije, ki bo gledalcu pomagala spremljati zgodbo.

V predstavi si izpostavila Avče kot domačo vas. Gledaš danes nanjo kaj drugače kot prej?

Zagotovo, v procesu nastajanja predstave sem bila veliko v stiku z domačimi, ker sem, tako kot rečem na začetku, »pripeljala Avče v predstavo«, s čimer sem se hotela pokloniti kraju, kjer sem odrasla. Na nek način sem hotela s predstavo postaviti tudi spomenik svojemu domu, okolju, kateremu pripadam. Ob tem sem razmišljala, kaj je pravzaprav dom – to ni samo vas ali hiša, ampak so lahko tudi kratki trenutki, v katere se nenehno vračam. Z ekipo smo veliko govorili o tem, kako bi definirali dom, dejali smo, da je to nekje,

kjer se počutiš varno in tudi v kontekstu našnjega časa, ko divjajo vojne, Izrael/Palestina in Ukrajina, se mi zdi zelo pomembno zavedati, da imamo tu nekaj, česar marsikdo nima. Proti koncu ustvarjalnega procesa sem se vedno bolj zavedala, da moram na nek način braniti to, kar imam, ali se vsaj zavedati, kaj imam – da imam tu mir, ki ga marsikdo nima in na nek način tu vidim povezavo s povestjo, ker tudi tam hočejo ljudje zgolj obraniti to, kar imajo, in nič več od tega.

Prizor s predstave.

Foto: osebni arhiv Mojce Madon

Festival Kontrada

ZTKMŠ Kanal, foto: Damijan Simčič

Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Kanal je tudi letos organiziral Festival Kontrada, v sklopu katerega so se odvili trije koncerti. Navkljub letos sila spremenljivemu vremenu smo v Kanalu imeli srečo in v čudovitem ambientu trga Kontrada izpeljali vse koncerte in publiki polepšali tri poletne večere pod zvezdami. Na odru so se zvrstili vrhunski slovenski glasbeniki, Nuša Derenda, Marko Vozelj s spremljevalno skupino Mojstri ter Eva Boto. V začetku julija je kot prva nastopila ena najboljših slovenskih pevk Nuša Derenda. Ob spremljavi pianista Saša Gačni-

ka je navdušila s svojim izjemnim vokalom. Marko Vozelj, znan po svoji izjemno energični in duhoviti izvedbi pesmi, je s svojo spremljevalno skupino Mojstri poskrbel za pravo glasbeno poslastico. Z zanimivimi priredbami že znanih pesmi so navdušili tako mlajše kot starejše poslušalce. Na festivalu Kontrada pa je nastopila tudi mlada in talentirana Eva Boto, ki je s svojim izjemnim vokalom očarala prisotne. Obiskovalci so se na festivalu Kontrada tako lahko naužili raznovrstnih glasbenih nastopov in uživali v sproščujočih večerih.

Jubilejno Gledališče na Kontradi uspelo kot v najboljših letih

Primož Božič

Člani društva GD Kontrada so letos Gledališče na Kontradi pripravili že dvajsetič in kakor se spodobi, je bila letošnja izvedba polna

izjemno kvalitetnih predstav, kar ni sicer nič novega, polna pa je bila znova tudi Kontrada, ki jo je na večer obiskalo okoli 150 gledalcev.

Če so kvalitetne predstave bolj ali manj stalnica poletnega odra na Kontradi, pa je obisk zadnja leta pešal, svoje je opravila tudi

epidemija covid, in letos so organizatorji z navdušenjem dopolnjevali nove in nove vrste stolov, ko pričakuje občinstvo kar ni nehalo prihajati na Kontrado.

Za to je imelo dober razlog, tri od šestih skupin so bile udeleženke regijskega izbora za Linhartovo srečanje, kar pomeni, da med severnoprimerškimi ljubiteljskimi gledališči kotirajo najvišje. Poleg Kanalcev so bili to še igralci iz Štandreža in Bovca, seveda pa za njihovimi predstavami niso zaostajali Šempetrci, Kranjskogorci in igralci KD Domovina iz Ospa.

KUD Šempeter: Vaje v slogu. Foto: arhiv GD Konrada

Folklorniki se letos predstavljajo z »binkoštnim ponedeljkom«

Darja Rijavec

»Binkoštni ponedeljek na Banjšicah« nosi naslov odrska postavitve Folklorne skupine Kal nad Kanalom, ki nas s svojo zgodbo popelje daleč nazaj v čas, ko ples ob velikih praznikih ni bil dovoljen. Zato so bili toliko bolj veseli so-prazniki, kot so štefanovo, velikonočni in tudi binkoštni ponedeljek, ki so bili vedno povezani s plesom.

Na regijskem srečanju odraslih folklornih skupin Primorske. Foto: Robert Zabukovec

Ta se je na zahodnem delu slovenskega ozemlja povsod začel s slovesnim prvim plesom, pogosto krajevnega veljaka, na Banjšicah župana. Navada se je ohranila še vsaj do 1. svetovne vojne in z njo se začne tudi prikaz banjške plesne veselice na »binkoštni ponedeljek«. V spletu se zvrstijo plesi: potrkani valček, cvajšrit, krajcpolka, šuštarpolka, počasni valček in polka na počez. Vključena sta tudi pesem *Vse je veselo, kar živi* in šaljivi prizor, v katerem pogumna plesalka sama povabi boječneža na ples, kar je bilo nekoč nespodobno.

Koreografija je plod zadnjega druženja kalskih folklornikov z etnokoerologom Mirkom Ramovšem, ki s svojim neprecenljivim delom zapušča globok in neizmerljiv pečat tudi v Kalu nad Kanalom. Njemu v čast je FS Kal nad Kanalom z »Binkoštnim ponedeljkom« gostovala v Italiji, na Madžarskem, plesala na številnih prireditvah širom naše dežele ter se uspešno predstavila na območnem in regijskem Maroltovem srečanju Folklornih skupin Slovenije.

Z letošnjega Festivala Mondiale del Folklore v Gorici. Foto: arhiv FS Kal nad Kanalom

Plesni festival v Ložicah

Plesno kulturni klub Tince Deskle

Letos smo plesalke Plesno kulturnega kluba Tince Deskle, ki ga vodi predsednica Diana Feri, sprejele izziv in s pomočjo Valterja Reščiča, 4. julija, izpeljale 4. festival plesnih skupin.

Pred tremi leti ga je kot prva organizirala Ana

Ferjančič iz Rakeka. Prireditev je potekala na lepo urejenem, zunanjem in pokritem prostoru v Ošteriji Ložice. S prireditvenega prostora je bil prekrasen pogled proti Soči. Prostora je bilo dovolj tako za plesalce kot tudi za številne gledalce.

Zaplesalo je preko 130 plesalcev z vseh koncev Slovenije: **Migaj – Migaj** iz Loške doline, **Domine** iz Logatca, **Ta prave** iz Ilirske Bistrice, **Frajle** iz Cerknice, **Bloški plesalci** iz Nove vasi, **Mavrica** iz Rakeka, **Selške dame** iz Dolenje vasi - Selca, **Lepi čevlji** iz Trzina,

DBO in Tisti ljudje (Brda, Deskle, Ozeljan) ter **Tince** iz Deskel. Žal pa se nam plesna skupina **Zasavski Country** iz Hrastnika ni mogla pridružiti.

Pozdravila nas je podžupanja Občine Kanal ob Soči, gospa **Barbara Fajdiga Perše**. Poudarila je veliko pozitivno energijo dogodka ter da je tak dogodek vsekakor dobra promocija občine in naših lepih krajev. Dogodka sta se udeležila tudi predsednica Krajevne skupnosti Anhovo Deskle, gospa **Petra Drnovšček** in predstavnik Salonita Anhovo, gospod **Peter Korenjak**.

Letošnji festival smo posvetili prav poseb-

ni osebnosti, ki je žal ni več med nami, to je **Jožici Stanič**. Bila je ustanoviteljica in dolgoletna predsednica Tinc, pa tudi pobudnica solo skupine Deskle, iz katere so se razvile še druge skupine. Zahvalili smo se ji takole: »Hvala ti za vse, predvsem za tvojo izredno pozitivno energijo, za tvoje objeme in nasmeh. In če nas gledaš nekje od tam zgoraj, srčno upamo, da si zadovoljna s tem, kako nadaljujemo tvoje delo. Hvala ti!« Veseli nas, da so se nam na dogodku pridružili njen mož in bližnji sorodniki.

V izvedbo prireditve smo organizatorji vložili veliko truda in prostovoljnih ur. Seveda pa festivala ne bi mogli organizirati brez sponzorjev: Občine Kanal ob Soči, Krajevne skupnosti

Anhovo - Deskle in Salonita Anhovo. Plesno druženje smo zaključili s soglasno odločitvijo, da je bilo tako lepo, da ga naslednje leto spet organiziramo pri nas, nato pa predamo žezlo naslednji skupini.

Vabimo vas, da se pridružite katerikoli skupini: Tince, Deskle, Ozeljan ali Brda, uživajte z nami, saj s tem veliko naredite za svoje zdravje in dobro počutje.

Kontakta:

- klub.tince@gmail.com,
- valter.rescic@siol.net.

*Udeleženci 4. Festivala plesa v Ložicah.
Foto: Silvo Ferjančič, Kristina Fabijan in Valter Reščič*

Tince v elementu. Foto: Silvo Ferjančič, Kristina Fabijan in Valter Reščič

Mladi godbeniki na festivalu Musica Creativa

Pihalni orkester Salonit Anhovo

V poletnih mesecih, ko so člani **Pihalnega orkestra Salonit Anhovo** počivali in nabirali novih moči, so mladi glasbeniki in glasbenice nadgrajevali svoje znanje. Sodelovali so na festivalu mladinske kulture *Musica Creativa*, ki se je odvijal od 20. do 26. avgusta v Izoli. To je bila super priložnost, kjer so se mladi glasbeniki srečali in združili z vrstniki iz vse Slovenije. Pod mentorstvom priznanih slovenskih glasbenikov in dirigentov so pilili

svoje veščine in nabirali neprecenljive izkušnje. Na poletni orkestrski šoli, ki jo je organizirala *Zveza Slovenskih godb*, so izpopolnili znanja o glasbenih instrumentih in komorni igri. Glasbeniki so v okviru festivala pripravili dva promenadna koncerta v Izoli, na katerih so se predstavili tako v komornih zasedbah kot v obliki orkestrrov. Vrhunec festivala pa je bil zaključni koncert v *Avditoriju Portorož*, kjer je na oder stopilo 150 glasbenikov iz Slo-

venije ter 100 glasbenikov iz Furlanije-julijske krajine.

Ob tej priložnosti bi se zahvalili **Občini Kanal ob Soči** ter podjetju **Salonit Anhovo**, ki sta mladim omogočila udeležbo na festivalu.

Septembra so novo sezono pričeli še ostali člani pihalnega orkestra, ki medse vabijo vse, ki bi radi postali del »naše muzike«.

*Godbeniška mladina na festivalu mladinske kulture.
Foto: Pihalni orkester Salonit Anhovo*

*Na odru portoroškega Avditorija je stalo 250 mladih glasbenikov.
Foto: Pihalni orkester Salonit Anhovo*

Študijski krožek »Sobivanje vode, gline in zraka v naravi in v človeških rokah«

Ljudska univerza Nova Gorica (LUNG) v Kanalu (natančneje v Gorenji vasi), že četrto leto zapored izvaja študijske krožke v sodelovanju z Alenko Gololičič.

Njihova posebnost je, da vsi povezujejo keramičarstvo z obujanjem lokalnih tradicij ali pa povezujejo naravne materiale in oblike z modernimi načini ustvarjanja.

Vsa ta leta se v krožkih oblikujejo pisane skupine udeleženk in udeležencev. Tako si znanja, spretnosti in izkušnje med seboj predajajo zelo različni udeleženci, ki pa jih združuje izjemna želja in volja po učenju in sodelovanju – tudi medgeneracijsko in vključujoče, inkluzivno. Omeniti velja, da smo si v lanskem študijskem krožku oblikovanja glinenih piščali znanje in izkušnje izmenjevali slepi, slabovidni in videči.

Letošnji študijski krožek je udeležence še posebej povezal z naravo, saj smo se mentorici in udeleženci po začetnem teoretičnem spoznavanju s pojavljanjem različnih materialov v

naravnem okolju podali na pot raziskovanja v različne predele Soške in Vipavske doline, od koder smo prihajali.

V svojem okolju in na nam priljubljenih mestih smo nabrali vzorce zemlje. Po določenem postopku smo jih obdelali in nanašali na glinene ploščice, ki smo jih sami izdelali. S prvo peko smo ugotavljali njihovo obnašanje (spreminjanje teksture, barve, obstojnost...) ter uporabnost za nanos na različnih glinah. Nato smo z nanašanjem glazure ugotavljali njihovo uporabnost na naših prostoročno izdelanih skodelicah.

Ker je za študijske krožke značilno, da se vanje vključujejo udeleženci z različnimi poklici, izobrazbami in predhodnim znanjem, je poseben čar sodelovanja tudi v prenosu znanj in izkušenj, ki niso neposredno povezani z vsebino krožka, a vendarle pomembno dopolnjujejo metodo učenja. In v letošnjem študijskem krožku je slednje posebej izstopalo in bogatilo vsako srečanje.

Udeleženci študijskega krožka smo ustvarjali posodje, izkušeni in manj izkušeni smo si med seboj pomagali z nasveti in demonstracijami različnih tehnik nanašanja materialov. Nastali so čudoviti, unikatni izdelki, ki vsak zase nosijo pečat lokalnega naravnega okolja.

LUNG pri pridobivanju sredstev za izvajanje študijskih krožkov sledi smernicam Andragoškega centra Slovenije in Ministrstva za vzgojo in izobraževanje. Slednje so vsako leto bolj naravnane na trajnostni odnos do lokalnega okolja ter spoznavanje in uporabo naravnih virov.

Študijski krožki so sofinancirani s strani Ministrstva za vzgojo in izobraževanje.

Mojca Špacapan, mentorica ŠK na Ljudski univerzi Nova Gorica

Alenka Gololičič, somentorica ŠK

Foto: LUNG in Alenka Gololičič

Glinene ploščice za ugotavljanje obnašanja naravne barve (vzorci zemlje)

Izdelek z dekoracijo naravne barve pred peko

Izdelek z dekoracijo naravne barve po peki

Milena Zupančič v MC Pri Tinci

Majda Rejec

Letos, ko v Sloveniji praznujemo stoto obletnico smrti pisatelja Ivana Tavčarja in petdeseto obletnico premiere filma Cvetje v jeseni, ki je bil posnet po istoimenski povesti Ivana Tavčarja v Starem vrhu nad Poljanami, smo v Medgeneracijskem centru Pri Tinci gostili glavno igralko filma Mileno Zupančič.

Srečanje z njo je velikodušno organiziral gospod Zdravko Duša, urednik, prevajalec, scenarist in ustanovitelj literarno-glasbenih sre-

čanj Lukatelce v rodni Volčah, ki je bil tudi moderator pogovora z igralko.

Pogovor je tekkel o njeni biografiji Kot bi Luna padla na Zemljo, ki sta jo napisala s pisateljem Tadejem Golobom in seveda o filmu Cvetje v jeseni. Skozi pogovor smo spoznali njeno bogato življenjsko pot, ki so jo na poklicnem področju zaznamovale številne dramske in filmske uprizoritve tako doma kot tudi v tujini. Igralka, prejemnica številnih domačih in

*Igralka z udeleženkami srečanja.
Foto: Jožica Strgar*

tujih nagrad in priznanj, je še vedno aktivna. Nastopa v ljubljanski Drami, ki ji je zvesta že več kot petdeset let, pa tudi v Beogradu. Spoznali smo jo kot izredno profesionalno, prijazno, odprto in kljub vsem nagradam preprosto, dostopno in srčno osebo.

Navdušena je bila nad pozdravom predsednice krajevne skupnosti, Petre Drnovšek, razveselila se je čudovite torbice iz blaga, ki jo je zanj sešila Mihaela Blažič, s sliko doline Soče pa jo je okrasila amaterska slikarka Helena Stanič.

Po predstavitvi je sledilo sproščeno druženje in obvezno slikanje za spomin na čudovito srečanje.

Feo v Ročinju, »Never green enough«

Zdravko Duša, foto: arhiv Vili Raholin

Zgodilo se je v Ročinju. Pisala se je druga septembrska sobota in Vili Raholin je na »rajnem« ročinjskem plesišču sestavil celovečerni šopek za 75. obletnico rojstva pesnika Ivana Volariča – »Feota«. Prizorišče je takoj razkrilo dolgotrajne in temeljite priprave. Poleg razstave pesnikovih ostalin (kitara, plakati, objave...) je s prijatelji »spravil skup« kulinarično ponudbo na »štantih«, dodali so stojnico s starinami in lampijoni in z barvnimi lučmi v vzhajajočo noč estetsko uokvirili oder.

Janez Škof, bos in s »fajtonarco«, pa s klasični slovenske poezije in svojega repertoarja, je tokrat segel globlje v pesniško bistvo večera, posegel vmes med posamičnimi komadi po šopu listov na mizi in pridružil svoje pe-

semske zapise, ki očitno niso tako maloštevilni in tudi ne zanemarljivi. Prizorišče je bilo zavzeto, publika ogreta, bil je čas za nagovor osrednjega slavljenega, pesnika Ivana Volariča – Fea. Njegovi verzi so spregovorili skozi usta Marjanka, sužiskega sovaščana, nekaj časa tudi sobivalca na domačiji, zadnja leta pa skoraj obveznega interpreta njegove poezije.

Jernej Terseglav, jezno-lirični Ljubljančan, ga je nasledil za pesniškim mikrofonom in dvignil obrate dogajanja. Dan se je medtem že namenil oditi, mrak se je gostil okoli starega, plesnim muzikam namenjenega odra z lično izpisanim Feovim sporočilom: NOČ JE BOLESTNA PRED NAMI, ZA NAMI SVOBODE JE DAN. Etbin Stefančič je privoščil

svoji kitari dolg in umirjen nastop, publiki pa meditacijo, in nenadejano priklical iz teme ob odru še enega eminentnega gosta večera. Andrej Trobentar se mu je pridružil v duetu, naštudiranem pred petnajstimi leti prav v Feovo čast, dodal pa še solo komad. Ob vseh kvaliteta večera je bil to nesporen vrhunec, a tudi zašpičeno kratek. Bila je enotnost dveh časov, odprta linija do preteklosti.

Tminski madrigalisti so žal prizorišče razgibali samo z videoprojeksijo, saj jim je nastop v živo preprečil nepredviden zaplet. Med njihovimi zmeraj poslušljivimi klasikami se je dalo brez slabe vesti nekoliko pretegniti noge in stopiti po par krompirjev in porcijo skute ali pogledati v prostor z aranžirano Feovo zapuščino. Nekako primerno se je zdelo, da je mesto oltarja zavzela njegova kitara, drugi osebni predmeti in zapisi so zapolnili prostor in razkrili, da Raholin skrbno varuje gradiva, kakršnih, denimo, nima niti NUK, siceršnji skrbnik pesnikovih zapiskov in drobnarij. Posebej zanimiv je izvod kolportajne izdaje Zares Krvava Zgodba B. Travna z odlomkom, ki nakazuje, da je Feo svoj vzdevek našel prav pri tem njemu ljubem pisatelju.

Ifigenija Zagoričnik - Simonovič je znova umirila prizorišče, še preden je prebrala prvo Feovo pesem do konca. Spet se je potrdila resnica, da pesniki najboljše podajajo poezijo, bodisi svojo ali tujo, in spet sta se združili preteklost in trenutnost. In tudi, tako kot pri Trobentarju, opoj trenutka ni bil izrabljen za tvegan poskus, kako dolgo je mogoče podaljševati užitek – pesnica je na vrhuncu sestopila z odra. Iztek je bil prepuščen skupini Tantaludruj in liriki raskavega glasu Aleša Hadalina. So večeri, ki enostavno »štímajo«. In ker smo prišli do konca, zato Vili hvala, pa še kdaj!

Krajevni praznik KS Ročinj – Doblar s humanitarno noto

Larisa Dugar

V soboto, 2. 9. 2023, je na plošči v Ročinju potekal krajevni praznik krajevnih skupnosti Ročinj-Doblar. Pester program se je začel z razstavo Kluba keramikov Kanal v domu Va-

lentina Staniča. Dih jemajoča razstava je obiskovalce pritegnila predvsem zaradi edinstvenosti razstavljenih izdelkov, saj so jih nadarjeni keramiki izdelali na prvinski način, in sicer z

žganjem v kopi. Za dinamičen uvod v dogajanje na plošči so poskrbele mlade plesalke iz Športnega twirling kluba Deskle, kasneje pa je navzoče s svojo glasbo zabaval Urban Vidmar v spremstvu svojega benda. V duetu se mu je pridružila tudi mlada pevka Tinkara Prinčič. Večer sta s plesom ob drogu popestrila tudi Oksana Salimova in Nikita Kocjančič. Prav tako na dogodku ni manjkalo raznovrstnih dobrot. Za hladno pijačo je poskrbela Ošterija Ložice, za pristne morske jedi pa »Ščurkovi«. Obiskovalci so se lahko tudi posladkali z dobrotami, ki so jih velikodušno pripravile Ročinjke. Dogodek pa ni bil zgolj zabavne narave, temveč tudi dobrodelne. S »šacanjem« so krajanji namreč zbrali precejšnjo vsoto denarja, ki so jo namenili eni izmed številnih žrtev nedavnih poplav – gospodu Sandiju Zajcu iz Mengeša. Ta se je na donacijo tudi ganjen odzval ter se iskreno zahvalil vsem, ki so prispevali. Za uspešno izvedbo »šacanja« pa gre zahvala sponzorjem, in sicer Kmetiji Gabrijelčič, Petru Ipavcu, Zoranu Todoroviču, »Ščurkovim« in sirarstvu Konec.

S »šacanjem« so krajanji zbrali precejšnjo vsoto denarja, ki so jo namenili eni izmed številnih žrtev nedavnih poplav. Foto: Larisa Dugar

Foto kolaž

Prispevki so objavljeni na portalu MojaObčina.si (<https://www.mojaobcina.si/kanal-ob-soci/>).

1. *Formo vivo v parku Pečno so letos dopolnile Bele gmote z modro črto ljubljanske umetnice Dani Žbontar.*
Foto: Primož Kožuh
2. *Umetniški vodja Forma vive v parku Pečno Gregor Maver (levo) in avtorica Bele gmote z modro črto Dani Žbontar (desno).*
Foto: Primož Kožuh
3. *Kresna noč v parku Pečno, 23. 6. 2023. Ples Barbare Kanc ob spremljavi starih ljudskih glasbil glasbenih izvajalcev Kristine Martinc in Janeza Jocifa.*
Foto: Primož Kožuh
4. *Kresna noč v parku Pečno, 23. 6. 2023. Pogovor Gregorja Mavra z razstavljalcem fotografij v galeriji Razglednica Andrejem Perkcom.* Foto: Primož Kožuh
5. *13. Knjižnica pod krošnjami na osnov-*
nošolskem igrišču v Kanalu, 24. 7.–9. 8. 2023. Letos so bili gostje Tadej Golob, Kaja Sajovic, Jana Korečič. Na fotografiji Miran Ipavec. Foto: Blaž Valentinčič
6. *13. Knjižnica pod krošnjami na osnov-*
nošolskem igrišču v Kanalu, 24. 7.–9. 8. 2023. Otroke je z mladinskimi delavnicami zabavala Maja Bavdaž, fizikalne zakonitosti je otrokom predal dr. Milan Ambrožič, za ljubitelje učenja »tujih« jezikov pa je skrbela Simona Drev (na fotografiji).
Foto: Blaž Valentinčič
7. *FS Kal nad Kanalom je nastopila na srečanju veteranskih in upokojenskih skupin Slovenije v Bistrici ob Dravi, 10. 6. 2023.*
Foto: arhiv FS Kal nad Kanalom
8. *Angelska nedelja v Kalu nad Kanalom, 3. 9. 2023. Skupaj s kalskimi folklorniki so tradicionalno zaplesali otroci POŠ Kal nad*
Kanalom in OŠ Kanal. Foto: arhiv FS Kal nad Kanalom
9. *DU Kanal pri zamejskih Slovencih, 30. 9. 2023. Pred kapelico na Sabotinu nad Šentmavrom.* Foto: zamejski Slovenci
10. *Utrinek z letošnje razstave DU Kanal, v katerem prav posebno zmago letos slavijo članice skupine ročnih del. Že dvajset let izdelujejo punčke za Unicef.* Foto: arhiv DU Kanal
11. *V Domu Valentina Staniča v Ročinju je 14. 10. 2023 nastopila gledališka skupina VDC-ja iz Tolmina s predstavo »Magdalena išče fanta«. V njej nastopata tudi krajanki Alenka Čargo in Tina Kogoj.*
Foto: Lea Malnič
12. *19. Spominski pohod na Globočak, 22. 10. 2023. Fotografija: TRD Globočak*

20. obletnica delovanja

Slikarji Svetlobe v naravi in dvorani Kulturnega doma Deskle

Vanda Colja

20-letno delovanje Likovne skupine Svetloba Deskle so slikarji nadgradili z uspešnim poletnim mednarodnim ex-temporom, 1. julija, v Kanalu, in slikarsko prireditvijo, 10. novembra, v Kulturnem domu Deskle.

Čeprav je slikarje presenetil poletni dež, niso imeli časa razmišljati o predstavitvi ex-tempora na pesku ob Soči pod kanalskim mostom. Prijavljenih je bilo preko 50 udeležencev iz cele Primorske. Rešitev so bila na široko odprta vrata galerije Rika Debenjaka Kanal, kjer so slikali neobremenjeno, četudi je zunaj deževalo. Velika udeležba slikarjev je še ena od potrditev Likovni skupini Svetloba, da so tudi pri organiziranju celodnevnega slikanja uspešni.

Septembra so člani Likovne skupine Svetloba tri dni gostili slikarsko sekcijo Društva upokojencev Mirna Peč, s katerimi so navezali

stike na likovni koloniji v Izoli, ki ga že več let organizira Zveza društev upokojencev Slovenije. V prijateljskem vzdušju so jim razkazali zanimivosti Kanala, Tolminska korita, podjetje Salonit Anhovo, Kulturni dom Deskle, en dan pa so skupaj slikali v kanalskem avtokampu.

Likovna skupina Svetloba je izdala album o 20-letnem delovanju, ki ga je s sredstvi, pridobljenimi na razpisu za poseben enkratni dogodek v letu 2023, omogočila Občina Kanal ob Soči.

10. novembra pa so v dvorano Kulturnega doma Deskle privabili veliko število ljubiteljev slikanja, prijateljev in krajanov, kjer so bili priče skoraj dvehurnemu kulturnemu programu, namenjenemu praznovanju 20-letnici. V Stekljeni dvorani Kulturnega doma so pripravili pregledno razstavo slik. Na kraju

nista manjkali niti torta niti hladna kapljica, s katero so nazdravili uspešnemu slikanju in druženju. Zahvalili so se vsem, ki so jim v teh letih kakorkoli pomagali pri uresničevanju njihovega programa. Posebej so se zahvalili Salonitu Anhovo, ki jim je zagotovil finančno podporo pri produkciji dokumentarnega filma o 20-letnem delovanju Likovne skupine Svetloba, in Občini Kanal ob Soči, ki na podlagi točkovanja prijavljenega društva na razpis dodeli sredstva za kulturne dejavnosti.

Obvestilo: V 72. številki Mosta, junij 2023, str. 9, je v prispevku Nagrajenci občine Kanal ob Soči za leto 2022, pri Likovni skupini Svetloba Deskle, prišlo do napake. Skupina ni praznovala 20. obletnice obstoja v lanskem letu, ampak jo praznuje letos, v letu 2023. Za napako v zapisu in vse nevednosti v zvezi s tem se opravičujemo. *Uredništvo*

Letošnji ex-tempore v Kanalu. Foto: arhiv Likovne skupine Svetloba Deskle

Proslava ob 20. obletnici, 10. 11. 2023.
Foto: arhiv Likovne skupine Svetloba Deskle

Ustvarjajmo z glino na Kontradi

Uredništvo

Letošnje poletje so se v Kanalu ob sredah popoldne pričele izvajati delavnice s keramičarko Alenko Gololičič »Ustvarjamo z glino na Kontradi«, kakor jih je sama poimenovala. Kljub vremensko zelo muhastemu poletju se je delavnic na prostem udeležilo veliko domačinov vseh generacij in kar nekaj turistov. Svojo ustvarjalnost so izrazili z ročno izdelanimi predmeti, npr. vetrnimi zvončki, podstavki za svečke, pladnji za sladice, hišnimi tablicami. Za večino

udeležencev je bil to prvi stik z glino in zabava v ustvarjanju predmetov po lastni izbiri.

Keramičarki Alenki Gololičič je mentorstvo in različno kulturno udejstvovanje zelo zaznamovalo njeno umetniško pot. Spomnimo, da je pred leti v centru Kanala zasnovala, skupaj z ekipo, precej zahtevno in odmevno poulično razstavo Odtis Kanalskega z mislijo na povezovanje različnih ustvarjalcev. Obenem je tudi velika

zagovornica ohranjanja narave in raziskovalka gline, njenih lokacij in značilnosti, ki pravi, da narave sploh ne poznamo več, saj smo skozi čas izgubili vedenje in stik z njeno uporabo pri naravnih materialih.

Na delavnicah Alenka Gololičič lahko izdelamo nekaj zase, darilo za drugega, kvalitetno preživimo prosti čas, ustvarjamo, se veliko naučimo in se hkrati družimo v kraju.

Alenka Gololičič. Foto: Damijan Simčič

Delavnice, ki so umeščene na sproščujoč čudovit stari trg, so ustvarjanje v posebnem vzdušju. Obenem gremo na njih na potovanja, kjer lahko s pomočjo mentorice prikazamo dinamiko življenja, prek prenosa znanj in praktičnih primerov med pogovorom in v stiku z glino, naravo, večplastno odkrivamo sami sebe in okolje, v katerem živimo. Tako lahko na primer opazujemo svoje delo, od načrtovanih ciljev, kaj bomo z glino naredili, analiziramo svoja pričakovanja, pri čemer skušamo priti v stik z neko sinhronostjo časa

in skladnostjo, dokler ne prispemo do končnega izdelka, kjer ponovno lahko opazujemo tudi svoje vrednotenje narejenega. Pri tem mentorica poudarja, da je pomembno zavedanje, da ni nič popolno oziroma da obstajajo samo naše predstave o popolnosti, ter je zato zelo pomembno to, da si dovolimo ustvarjanje brez samoomejitev.

»Četudi končni izdelki letos poleti niso bili videti popolni kot Valentinove oblikovalske mojstrovine, pa so zaradi dosežka posame-

S poletne delavnice »Ustvarjajmo z glino na Kontradi«. Foto: Alenka Gololičič

znikov dokaz, da ponos na izdelek, ki ga izdelamo sami, odlično vpliva na naše počutje,« pravi Alenka, ki slednje vidi kot potrebo in hkrati željo, zato bo z delavnicami nadaljevala tudi letos v predbožičnem času in poleti v naslednjem letu.

Kontakt:

Alenka Gololičič, 031 584 892,
alenka.gololicic@gmail.com.

ZGODOVINA

Janez (Ivan) Sovič – kanalski dekan in podpornik Valentina Staniča¹

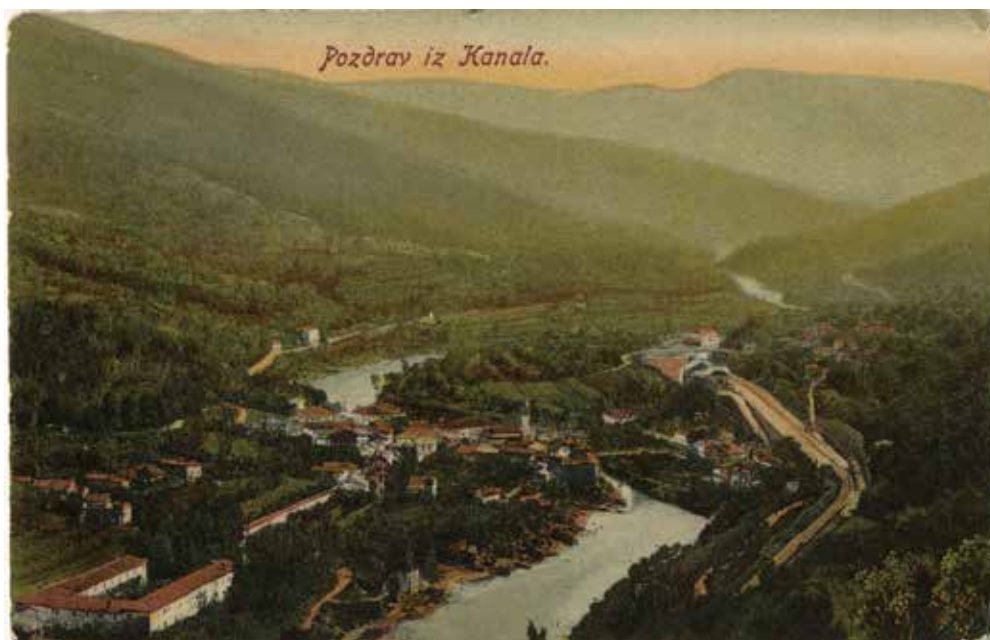
Robert Devetak

Valentin Stanič – duhovnik, alpinist, izobraževalec, razsvetljenec in človekoljub, je ena pomembnejših osebnosti, ki izhajajo iz današnje Občine Kanal ob Soči. Gre za izrednega človeka, ki je v prvi polovici 19. stoletja s svojimi dosežki in delom zaznamoval goriški ter slovenski prostor. Veliko znanja, izkušenj in idej je dobil v interakciji z drugimi izobraženci ter somišljeniki. Nanj so pomembno vplivali številni sodobniki, ki jih je spoznal na svoji bogati in izredno zanimivi življenjski poti, ki ga je vodila v številne kraje Srednje Evrope.

¹ Zapis je bil pripravljen v spomin ob 250. obletnici rojstva Valentina Staniča, ki bo 12. februarja 2024.

V Staničevem zgodnjem obdobju lahko posebej izpostavimo njegovega rojaka, duhovnika Janeza (Ivana) Soviča, ki je bil rojen 13. junija 1754 v Gorenji vasi pri Kanalu. Domačiji se je reklo *pri Tišlerju*. Sovič je, podobno kot Stanič, že v mladih letih izkazoval veliko vnemo za izobraževanje in potencial, kar v domačem okolju ni ostalo neopaženo. Ob podpori takratne lastnice kanalskega gradu in gospodstva, družine Rabatta, mu je bilo omogočeno šestletno šolanje v Salzburgu, kjer je obiskoval in uspešno zaključil študij bogoslovja. V enem od pomembnejših habsburških mest in intelektualnem središču, kjer so imele pomembno vlogo tudi nove ideje razsvetljenstva, je bival med letoma 1775 in 1781. Vmes

je bil 8. novembra 1778, v Gorici posvečen v duhovnika. Po študiju se je vrnil v domače kraje, ki so bili v tem obdobju slabo razviti in so se soočali s številnimi socialnimi in gospodarskimi težavami. Grof Mihael Rabatta ga je leta 1786 najprej postavil za kaplana v Kanalu, kasneje pa, poleg takratnega dekana Janeza Segalle, še za soupravitelja kanalske župnije in dekanije. Funkcijo soupravitelja je prevzel, ker se bil Segalla primoran posvečati davčnim zadevam in finančnim izzivom, ki so nastali kot posledica obnove kanalske cerkve, v času njegovega dekanovanja. Sovič je poleg domačih verskih zadolžitev, opravljal še funkcijo glavnega vikarja v Gorici. Ob smrti Mihaela Rabatte, leta 1794, ki je bil njegov podpornik

Razglednica iz začetka 20. stoletja, na kateri sta vidna Kanal in Gorenja vas (Zbirka razglednic Goriške knjižnice Franceta Bevka)

in hkrati zadnji moški predstavnik rodbine, je Sovič vodil pogrebno slavnost, ki je potekala na Marijinem Celju pri Ligu. Po Segalovi smrti, leta 1795, je samostojno prevzel vodenje kanalske župnije in dekanije. Bil je priljubljen pri Kanalcih, med katerimi je širil pridobljeno bogato znanje in marsikoga navdušil za izobraževanje. Kot dekan je spoznal tudi domačina, mladega Valentina Staniča iz bližnjega Bodreža, ter mu po lastnih izkušnjah priporočil študij v Salzburgu. Stanič je njegov predlog upošteval, tam ostal skoraj desetletje in razvil svojo intelektualno ter alpinistično persono. Sovič mu je v času šolanja in študija, ki sta potekala med letoma 1792 in 1802, materialno pomagal, poleg tega pa naj bi mu priskrbel tudi brezplačno hrano.

Čas na prehodu iz 18. v 19. stoletje so slovenski prostor zaznamovali vojaški pohodi francoske vojske, z Napoleonom na čelu, ki je v letih 1797, 1805 in 1809 šla tudi skozi Kanal. Vojaški premiki in spopadi med avstrijsko in francosko vojsko so potekali tudi v neposredni bližini Kanala, kar je med prebivalstvom sprožalo strah. Drugi pohod je skozi Kanal potekal novembra 1805. Ob njihovem vstopu v kraj naj bi Sovič želel pred njimi pobegniti skozi okno, a je nesrečno padel in se hudo poškodoval. Poškodbe so bile prehude in so vodile do Sovičeve prezgodnje smrti, 27. marca 1806, ki je bil takrat star le dobrih 51 let. Med domačini se je še več kot stoletje kasneje, v povezavi z dogodkom ohranila legenda, v kateri naj bi francoski vojaki sami vrgli Soviča skozi okno, zaradi njegove smrti pa naj

bi v kanalskem župnišču strašilo. Primorski pesnik, pisatelj in urednik Joža Lovrenčič, ki je bil med drugim tudi avtor Staničevega biografskega romana *Cerovščkov gospod*, je slabih 120 let po Sovičevi smrti napisal pesem, katere podlaga je bila nesrečna smrt in omenjena legenda. Pesnitev je bila objavljena leta 1924 v *Koledarju Goriške Mohorjeve družbe*:

Kanalska balada

Polnoč v mesečini in tih je Kanal
le v tesni pod mostom Sočin val
nemiren se proti jugu podi
in šumi in šumi...
Dekan Ivan Sovič bedi.

Čuj konjski topol, čuj trombe glas!
iz sna se budi trg in vas —
„Francozi gredo, Napoleon gre!“
Ljudje se križajo in beže —
dekan Ivan Sovič jih z okna zre.

„V imenu Boga je naša pomoč!“
prekriža dekan se in še gleda v noč.
„Bog, moje ovčice, ob strani vam stoj,
Bog bodi varuh vaš in moj
to noč nocoj!“

Čez trg ljudje: „Gospod dekan,
bežite, bežite, Francoz je grozan!
Ob Soči je sam ogenj in kri,
bežite, dokler jih še v trgu ni!“ —
Dekan Ivan Sovič ob oknu molči.

Ljudje odbežali so, redkokdo
beži še iz trga se skrit v goro.
Pod mostom skoz tesen se Soča podi
in šumi in šumi...
Dekan Ivan Sovič ob oknu sloni.

Čuj, v trgu že odmeva topot. —
„Varuj nas, varuj me, Gospod!“
zavzdihne gospod dekan
in že se polni trg prostran,
in že je trg ko ob sejmu glasan.

Gorje, gorje! V župnišču je luč.
Gorje, gorje! Drhal hoče ključ.
„Nihče ga ne da? Pa dobro tako!
Kogar dobimo, bo plačal z glavo!“
In vlomijo vrata, v nadstropje dero.

Dekan Ivan Sovič — kam ne ve —
Dekan — Zgrabijo ga trde roke,
skoz okno ga vržejo, pade na tlak —
Dekan Ivan Sovič obleži vznak
in še dahne junak:

„Mi tujcu — pa naj nosi meč in škrlat,
ne zdaj, ne nikdar ne odpremo vrat!“
Tako je dahnil, tako je dejal
in se je smehljal
dekan Ivan Sovič in v večnost zaspal!...

Viri in literatura:

- Bratuž, Lojzka: Lovrenčič, Joža (1890–1952). *Primorski slovenski biografski leksikon II.* (ur. Martin Jevnikar). Gorica: Goriška Mohorjeva družba, 1982–1985, str. 309–311.
- Klavara, Fedja: *Bonaparte ob Soči---1797: prvi pohod Francozov iz Verone do Leobna*. Tolmin: samozaložba, 2006.
- Kociančič, Štefan: *Maria Cel nad Kanalom: kratek pregled zgodovine te kaplanije in božje poti od njenega vstanovljenja do sadanjega časa*. Gorica: J. K. Seitz, 1853.
- Kociančič, Štefan: Valentina Staniča mladost in študentovska leta. *Glas*, 16. 1. 1874, št. 3, str. 1.
- Kociančič, Štefan: Župnija Kanal. *Kanal ob Soči*. Nova Gorica: Goriški muzej; Kanal: Občina, 2006, str. 17–32.
- Lovrenčič, Joža: Kanalska balada. *Koledar Goriške Mohorjeve družbe za navedeno leto 1925*. Gorica: Goriška Mohorjeva družba, str. 66.
- Medvešček, Jože: V Staničevi domačiji. *Planinski vestnik*, 1. 74, št. 7. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije, 1974, str. 350–359.
- Sapač, Igor: *Grajske stavbe v zahodni Sloveniji. Knj. 4, Brda in Zgornje Posočje*. Ljubljana: Viharnik, 2011.

Intervju

Taborniki Rod Stane Žagar - mlajši iz Kranja – letos drugič taborili v Bodrežu

Uredništvo, foto: arhiv Rod Stane Žagar - mlajši

Letos poleti so bili od 5. do 16. julija postavljeni veliki šotori na tabornem prostoru tabornikov Rod Stane Žagar - mlajši iz Kranja v Bodrežu, kjer se je vsak dan nekaj dogajalo. Poslali smo jim nekaj vprašanj, da jih malo pobliže spoznamo.

Se lahko za začetek našim bralcem na kratko predstavite.

Naše društvo deluje že 43 let in združuje približno 120 članov – gre za mlade, večinoma šolajočo mladino, ki jih družijo taborniške vrednote in ljubezen do narave. Čeprav je naš program pester skozi celo leto, je vrhunec vsekakor poletno taborjenje. Običajno nas tabori okrog 100, vseh starostnih skupin: program je namenjen večinoma osnovnošolcem od 1. razreda dalje, izvajalci so nekoliko starejši mladi (dijaki, študenti), za kakšno bolj podporno delo (npr. kuhanje) pa skrbi še nekaj bolj izkušenih članov.

Kaj je botrovalo k nakupu ravno tega prostora, ki ga koristite samo poleti?

Tabornih prostorov je vedno manj, saj kmetje ne želijo več oddajati travnikov, hkrati so narasle cene najema, travniki se spreminjajo v zazidljiva zemljišča in njive, ... Tako da smo z namenom dolgoročnega obstoja naših dejavnosti želeli usmeriti privarčevana sredstva v nekaj koristnega. Po večletnem iskanju primerne zemljišča se je ponudila priložnost za nakup tega zemljišča, ki pa je bilo v precej slabem stanju, saj je bilo na njem veliko odpadkov. Kar nekaj delovnih akcij, pridnih rok naših prostovoljcev in odpeljanih prikolice je bilo potrebnih, da smo stanje sanirali. Med drugim smo pospravili tudi veliko palet t.i. salonitk.

Letos ste imeli z vremenom srečo, bilo je sončno in umirjeno, glede na to, kaj se je dogajalo. Kaj vse ste počeli?

Taborjenje je vedno izziv. Včasih nam zagode tudi vreme, a letos smo letos k sreči preživel brez težav, saj je taborni prostor dvignjen nad Sočo in zato ni bilo težav s poplavam. Program tabora je sicer precej natrpan in ni veliko časa za počitek – od priprave večernega ognja, priprave kosila za taborniško »odprto kuhno«, orientacijskega pohoda, ogleda

akumulacijskega jezera na Kanalskem vrhu, izobraževalnih delavnic, športnih iger, kopanja in drugih delavnic do pomoči na bližnji kmetiji. Ker izvajamo več vzporednih programov za različne starostne skupine, je dela za prostovoljce kar precej.

Kako ste zadovoljni z lokacijo in ponudbo v naši občini?

Čeprav smo tu taborili šele drugič, smo prav lepo sprejeti in se že malo počutimo kot domačini. Čeprav je treba po nakupih za tako veliko skupino tudi v Novo Gorico, lahko v Kanalu najdemo skoraj vse, kar potrebujemo: pekarno, trgovino, pošto, kopališče in zanimive aktivnosti. Letos smo tako obiskali gasilce, park Pečno, Kanalski vrh, mesto padca meteorita v Avčah, starejši pa tudi Sveto Goro in Sabotin, ostaja pa nam še kar nekaj zanimivih lokacij in aktivnosti v Kanalu in okolici.

Nam zaupate vaše načrte?

Radi bi predvsem vzpostavili in ohranili dober odnos z domačini, vzpostaviti pa želimo najbolj ekološki taborni prostor v Sloveniji – zato smo vložili precej sredstev, tudi s pomočjo razpisov Evropske unije, v ekološke ukrepe. Postavili smo rastlinsko čistilno napravo, s katero prečistimo vso odpadno vodo, za sanitarije uporabljamo kemična stranišča, da prekomerno ne obremenjujemo lokacije, za osnovno razsvetljavo in podobne potrebe smo postavili sončne celice, za prevoz na taborni prostor uporabljamo vlak in podobno. Tu še imamo možnosti za izboljšave, je pa pomembno, da v to smer izobražujemo najmlajše in jim pokažemo, kako se da živeti tudi nekoliko bolj v sožitju z naravo.

Na tem mestu bi se radi zahvalili vsem krajanom, ki s strpnostjo podpirajo naše delo pri vzgoji odgovornih, angažiranih in solidarnih mladih – tudi če kdaj zasedemo preveč ceste, smo med kakšno športno tekmo preveč glasni ali pokupimo ves kruh v pekarni. Upamo, da bomo lahko še dolgo del skupnosti, pa čeprav samo nekaj tednov na leto.

Aktivnosti tabornikov Rod Odporne želve

Maja Kodelja Cencič, foto: arhiv Rod Odporne želve

Taborniki Rod Odporne želve smo kot vsa leta tudi letos taborili, in sicer v Umagu na lepem tabornem prostoru v neposredni bližini morja. Veseli nas, da je z nami taborilo veliko ljudi, saj smo imeli v celoti zasedene kapacitete. Malo nam je sicer ponagajalo vreme, a vendar ob dobri hrani in družbi tudi vreme ni zmotilo prijetnega vzdušja.

September v našem društvu vedno namenimo spoznavanju in vpisu otrok k tabornikom. Tudi letos smo se dobili na taborniškem prostoru, kjer smo otrokom skozi različne naloge in aktivnosti poskušali čimbolj prikazati naše delovanje in poslanstvo tabornikov. Vloženi trud se je povrnil z lepim številom vpisa otrok k tabornikom.

Po triletnem premoru smo konec septembra zopet priredili lokostrelsko tekmovanje za vse starostne skupine. V popoldanskem času smo zato ponudili tudi vaje lokostrelstva, da so lahko vsi, ki so želeli, poskusili in vadili streljanje. Tudi na najmlajše, ki z lokom ne morejo streljati, nismo pozabili, pripravili smo jim namreč različne igre ciljanja, da so se lahko tudi oni zabavali. Tekmovanja se je udeležilo lepo število ljudi. Vsi smo domov odšli zadovoljni, najuspešnejši pa tudi z medaljami.

Da nam nikoli ni dolgčas poskrbimo z vedno novimi aktivnostmi, v oktobru imamo tradicionalni kostanjev piknik in noč čarovnic, novembra jesenovanje. V decembru pa bomo zopet okrasili kraj z ekološkimi okraski

in se udeležili regijskega sprejema Luči miru iz Betlehema, prinesli luč v naš kraj ter z njo razveselili krajane.

Leto bomo zaključili s tradicionalnim "Zimskim nočnim pohodom ob Soči", ki ga organiziramo ob zimskem solsticiju, sončevem obratu, ko je sonce najnižje in je pred nami začetek zime ter najdaljša noč. Na pohod seveda lepo vabljeni vsi občani, da z lučkami ob Soči pričaramo lepe praznike in z zaključkom v koči na Ladišču ustvarimo nove vezi za prihajajoče čase.

Oratorij župnije Kanal 2023

Tadej Humar, foto: arhiv Župnije Kanal

Vsako leto mladi od prvega razreda do srednješolcev in študentov okupiramo župnijski vrt za en teden. Letos je oratorij potekal od 21. do 25. avgusta z zaključkom pri nedeljski sveti maši.

V avgustu se je začela animatorska ekipa štirinajstih mladih pripravljati na izvedbo oratorija. Urediti je bilo potrebno prizorišče ter pripraviti zanimiv in poučen program za otroke. Letos je bilo potrebno nekoliko več dela in načrtovanja, saj je župnišče zaradi obnove župnijske cerkve začasno urejeno v cerkev. Z oratorijem smo začeli že en dan prej, v nedeljo, ko so starši po sveti maši imeli katehezo, otroci pa so si ogledali posnetek, ki je opisal uvod letošnje oratorijske zgodbe.

Dan na oratoriju smo začeli z molitvijo, ki so

ji sledili bansi. Sledili so ogled krajšega posnetka o Hobitu, letošnji oratorijski zgodbi, razlaga in pridiga g. župnika Aleša, ki je nam je povedal, kaj se lahko naučimo od Hobita, nato delo po skupinah in pisan izbor delavnic, okusna kosila, nogometni turnir, velike igre, skupno petje in molitev ter še in še. V četrtek zvečer smo se odpravili k Soči, kjer so otroci po skupinah zgradili prelepe peščene gradove.

Letos smo se na romanje odpravili na Marijino Celje v Ligo že v ponedeljek. Na vrhu nas je pričakal lep razgled ter čista in urejena cerkev, za kar se zahvaljujemo gospem iz Liga. Kljub dolgi poti so otroci na pohodu uživali in ob povratku domov v dolino pri Čolnici kriče zdirjali čez cel pašnik.

Letos se nas je na oratoriju zbralo 55 otrok, za katere je skrbelo 13 animatorjev. Vsak animator je poskrbel, da so se otroci zabavali, pa tudi kaj naučili. Z oratorija smo odšli z novimi znanji, izkušnjami, novimi prijatelji in z nepozabnimi spomini.

Na tem mestu bi se radi zahvalili g. župniku Alešu Rupniku za podporo. Skrbel je tudi za razlago otrokom, kako lahko z zgledi iz Hobita sledimo Jezusu. Za odlična kosila bi se radi zahvalili kuharjem in kuharicam. Na koncu bi se radi iskreno zahvalili staršem, ki ste kakorkoli pomagali ali ponudili pomoč, prinesli pecivo in sladoled.

Intervju

Tian Kobal – dobitnik bronastega priznanja na Evropski geografski olimpijadi

Uredništvo

Tian Kobal z bronastim priznanjem na Evropski geografski olimpijadi v Beogradu. Foto: osebni arhiv Tiana Kobala

Tian Kobal je učenec devetega razreda Osnovne šole Milojke Štrukelj Nova Gorica, doma iz Plavi. Letos je z ekipo, Niko Mamič in Tinkaro Kozjan, zmagal na nacionalnem tekmovanju v podjetniških idejah mladih POPRI z idejo Paličnjaka, podaljšljivo bambusovo palico za oporo rastlini. Konec junija pa se je udeležil Evropske geografske olimpijade (European Geography Olympiad 2023), ki je potekala 24.–30.

6. 2023, v Beogradu in osvojil bronasto medaljo. O njegovih konjičkih in talentih smo pred leti v Mostu že poročali, zato smo ga tudi tokrat povprašali še o njih.

Tian, iskrene čestitke za bronasto medaljo. Nam poveš, je geografija tvoj najljubši predmet?

Najlepša hvala za čestitke in povabilo na ta intervju. Moj najljubši predmet je fizika, mi je pa tudi geografija, poleg kemije, zelo všeč. V lanskem šolskem letu sem se poleg državnih tekmovanj iz teh dveh predmetov udeležil tudi državnega tekmovanja iz matematike in na vseh sem osvojil zlata priznanja.

Kako so potekale priprave in kako samo tekmovanje?

Doma sem se pripravljaval večinoma sam z branjem angleških geografskih knjig, saj je tekmovanje potekalo v angleščini in sem se moral naučiti geografske izraze v angleščini. Nato sem reševal še stara tekmovanja. Na poti v Beograd sem predelal še zadnje snovi v angleškem učbeniku iz geografije, da sem bil na tekmovanje zares pripravljen. Pri pripravi me je usmerjala in mi pomagala tudi učiteljica Neža Markočič.

Pred leti smo brali o tvojih talentih in ljubezni do letal. Imaš še željo, da bi bil pilot?

Letala me še vedno veselijo in bi mi bilo v veselje biti pilot. Zanima me strojništvo, ki je prava smer za pilota. Če bom študiral strojništvo, se bom med študijem odločil za poklic inženirja ali pilota.

Kaj počneš v prostem času, še treniraš kajak in igraš klavir?

Ja, kajak mi predstavlja pomemben del življenja in v njem zelo uživam. Redno treniram v Solkanu na divji vodi, imamo pa priprave tudi drugod po Sloveniji in Evropi. V sedmem razredu osnovne šole sem zaključil nižjo glasbeno šolo (6 let), vendar sem se naslednje leto vpisal v nadstandardni program klavirja, ki ga bom obiskoval tudi letos. Sodelujem tudi v šolskem bendu. Še vedno zelo rad potujem z letali v oddaljene kraje. Med potovanji me je najbolj navdušila Japonska s hitrimi vlaki, velikimi mesti in napredno tehnologijo.

Nam zaupaš tvoje želje in načrte po zaključku osnovne šole?

Po osnovni šoli se bom najverjetneje vpisal na

splošno gimnazijo, potem bi pa rad študiral strojništvo in se bom, kot sem že prej omenil, takrat odločil za tisti pravi poklic, ki ga bom z veseljem opravljal v prihodnosti.

Želimo ti veliko uspehov še naprej. Bi za konec še kaj dodal?

Ob tej priložnosti bi se rad še zahvalil ravnatelju Janezu Kobetu za podporo ter Šolskemu skladu OŠ Milojke Štrukelj in Občini Kanal ob Soči za finančna sredstva ob odhodu na Evropsko geografsko olimpijado v Beograd.

Z Evropske geografske olimpijade (European Geography Olympiad 2023), ki je potekala 24.–30. 6. 2023, v Beogradu.

Foto: osebni arhiv Tiana Kobala

Kajak mu predstavlja pomemben del življenja in v njem zelo uživa.

Foto: osebni arhiv Tiana Kobala

Mladinski klub Kanal poleti

Tine Drekonja, foto: arhiv Mladinskega kluba Kanal

Kljub letošnjemu slabemu vremenu in posledičnemu zaprtju plaže že drugi vikend avgusta, smo v poletnem času kljub temu izvedli vse načrtovane dogodke. Plažo smo uradno odprli 1. julija, takoj naslednji vikend pa smo organizirali turnir Tri na Tri, v katerem je tekmovalo 15 ekip v treh različnih kategorijah. In ker nam dolgčas nikoli ni, smo takoj poskrbeli za še en zabaven vikend.

V petek, 28. julija, smo organizirali tekmovalno v beerpongu, v soboto pa so sledili adrenalinski skoki s tretjega roba, tekmovalno v metanju špljakov ter podelitev naziva Miss in Mistr plaže. V večernih urah smo pripravili zabavo s skupino Gas Kras, vendar se je zaradi dežja žal končala v klubskih prostorih.

Drugi vikend v avgustu, je bil spet poln zabave. V nedeljo, 13. avgusta, smo pripravili

zabavo po Skokih z mosta, kjer nas je zabaval Vili Resnik. Vili se zahvaljuje obiskovalcem in pravi, da je bila zabava odlična. Takoj naslednji dan smo gostili Summer Party, ki se je prvič odvil v Anhovem. Za plesne ritme so skrbeli predvsem mladi in obojavni DJ-i: DJ Baromat, Eskape, Minless, Groove Aspect in R. Bade.

Po napornem vikendu smo prejeli veliko pohval, kar nas je motiviralo za nadaljnje aktivnosti. Naslednjo soboto smo gostovali pri predizboru za Nočno izmeno v MKK-ju, kjer so tekmovali štirje izjemni bendi: Keltika, Zelene Gartrože, The Maff in Astray. O zmagovalcu so odločali obiskovalci in strokovna žirija, v kateri so bili Peter Korenjak, Mark Mavrič in jaz. Zmagala je skupina The Maff. Sodelovali smo tudi pri organizaciji Nočne izmene.

20 let Mosta

»... Nov občinski medij, ki se mi je zdel pomemben za povezovanje ljudi in za identiteto občine«

Uredništvo

Ob 20. obletnici Mosta smo poslali nekaj vprašanj nekdanjemu županu Miranu Ipavcu, ko se je začrtalo pot občinskemu

glasilu Most, in ustanovitelju mladinskega glasila Ob Soči (1988/1989), ter Matiji Okrogliču, nekdanjemu predstavniku

mladine, predsedniku KKM v letu 2003, ker je vzporedno z Mostom nekaj časa izhajal list Kanalčan (2003–2007).

Intervju

Miran Ipavec – župan Občine Kanal ob Soči med leti 2002 in 2006 ter ustanovitelj glasila Ob Soči (1988/1989)

Miran Ipavec, župan Občine Kanal ob Soči med leti 2002 in 2006 in Festival narodov.
Foto: Jožef Kralj

Občinsko glasilo Most je pričelo izhajati v času vašega županovanja, kaj se iz tistega časa najbolj spominjate, kaj bi izpostavili?

Res je. Ko sem prišel konec leta 2002 na občino, je v predalu čakal predlog za ustanovitev občinskega glasila, ki pa je že imel dolgo brado. Glede na to, da sem vedno puščal za seboj svoje stopinje v obliki biltenov, informatorjev in glasil, sem takoj poprijel za delo. V srednji šoli v Novi Gorici sem bil urednik Biltena ŠŠD Merkur, potem Glasila primorskih študentov v Mariboru in tudi znamenitega glasila Pomlad ob Soči, ki je konec 80. let izhajalo vsak letni čas v današnje čase

zavidljivih 1.000 izvodih in je bilo plačljivo. Predvsem to mladinsko glasilo je bilo dobra popotnica za nov občinski medij, ki se mi je zdel pomemben za povezovanje ljudi in za identiteto občine. Še osem let pred tem smo spadali prebivalci sedanje občine Kanal ob Soči v 8 izmed 42 krajevnih skupnosti, ki so sestavljale takratno občino Nova Gorica. Da bi se še bolj povezali med sabo, smo uvedli tudi Športne igre krajevnih, tekmovanja za najboljšo salamo, za najboljše žganje in kup prireditev od Festivalov narodov, Svetovnega pokala v skokih z velikih višin, pobratili smo se z italijansko občino Sonnino ...

Kaj bi povedali za »popotnico« glasilu?

Čestital bi vsem dosedanjim urednikom in članom uredniških odborov. Naj se še naprej trudijo prinesiti v naše domove informacije o ljudeh, dogodkih in uspehih, ki delajo našo občino prijetno in nas povezujejo. Seveda je treba najti prostor za nove ideje in tudi povabiti k sodelovanju mlade, da bosta pisana beseda in pravilno izražanje našla pravo mesto v naši družbi. Jezik je eden od temeljev naše kulture in našega obstoja.

Prvi Most, oktober 2003 (Odgovorna urednica Tina Pintar). Foto: arhiv Občine Kanal ob Soči

Mladinska glasila Ob Soči, OO ZSMS Kanal, ki so izhajala 1988 in 1989. Foto: Miran Ipavec

Intervju

Matija Okroglič – predsednik Kluba kanalske mladine v letu 2003

Matija Okroglič – predsednik Kluba kanalske mladine leta 2003, v času ko je pričel izhajati list Kanalčan (Naslovnica prve številke je bila objavljena v prejšnji številki Mosta).

Foto: osebni arhiv Matije Okrogliča

Če pogledamo v čas, ko ste prevzeli vodenje mladinskega kluba – pred vami je bil predstavnik mladine Tomo Murovec in začetek Festivala Kontrada z letnico 1997 – kako se spominjate tistih časov, kako je potekalo vsestransko sodelovanje?

Spominjam se, ko je za pestro in raznoliko dogajanje v Kanalu in širše skrbel še KaKa'M s Tomijem na čelu. V zadnjem obdobju tega kluba sem tudi sam pomagal pri izvedbi nekaterih dogodkov. Žal je KaKa'M leta 1999 prenehal z delovanjem predvsem zaradi nezainteresiranosti mladih za vodenje oziroma delo v klubu. Konec leta 2002 pa smo se naveličali jamranja, da se v Kanalu nič ne dogaja in tako ustanovili Klub kanalske mladine KKM. Nadaljevali smo z nekaterimi prireditvami, ki jih je uvedel že KaKa'M, med drugim Festival Kontrada, poleg tega smo organizirali še nekatere nove kulturne, zabavne, športne in izobraževalne dogodke. Predvsem na začetku delovanja so bile naše aktivnosti zelo intenzivne, tako z vzpostavitvijo kluba in organizacijo dogodkov kot z dokončanjem večletnega boja za pridobitev svojih prostorov. Ob ustanovitvi smo si namreč za glavni cilj zadali pridobitev primernih prostorov, kjer bi se mladi lahko zbirali ter ustvarjali in ki bi bil primeren za izvajanje javnih prireditev, kar nam je v letu 2003 tudi uspelo. Podpora mladih oziroma članov je bila ob ustanovitvi pričakovano visoka, kot vedno pa se zatakne pri številčnosti aktivnega članstva. Z vodenjem kluba, njegovim razvojem in organizacijo prireditev se nas je ukvarjalo nekaj zagnanih članov, ki smo skupaj premagovali vse prepreke, težje

je bilo zagotoviti zadostno število zanesljivih prostovoljcev ob izvedbi dogodkov. V času mojega vodenja nismo imeli večjih težav z lokalno skupnostjo, prav tako smo zelo dobro sodelovali z občino, tudi finančno so nas podpirali, čeprav ne v takšnem obsegu, ki bi omogočal realizacijo vseh naših idej ter hitre ureditve novih prostorov pod športno dvorano. Z ustanovitvijo KKM smo v Kanalu ponovno zagnali mladinsko sceno, predvsem pa postavili dobre organizacijske in prostorske temelje za naslednje generacije mladih. Veseli me, da mladinski klub, sicer z novim imenom, po več kot 20 letih kljub nekaterim težavam, še vedno deluje v svojih prostorih.

Ste redno spremljali in spremljate Most?

Most redno spremljam. Čeprav ne živim več v kanalski občini, me zelo zanima, kaj se pri vas dogaja.

Bi kaj sporočili bralcem glasila in vsem mladim v naši občini?

Bodite družbeno aktivni, drznite se izpostaviti in realizirati svoje ideje, s katerimi bi izboljšali življenje v občini. Ostali pa bodite odprti glav, podpirajte in ne nagajati.

STAREJŠI OBČANI

102. rojstni dan Ide Jakopič iz Avč in obisk DU Gradišče

Klara Golja

V juniju letos je zelo pomembno obletnico, 102. rojstni dan, praznovala ga. Ida Jakopič iz Avč, katera prebiva v Domu upokojencev Gradišče.

102. rojstni dan je ga. Ida praznovala v dobri družbi sostanovalcev in zaposlenih, sorodnikov, predstavnikov Mestne občine Nova Gorica in predstavnikov Občine Kanal ob Soči. V imenu Občine Kanal ob Soči sta ji voščili podžupanja ga. Valentina Humar in strokovna sodelavka Klara Golja. Nasmejana ga. Ida

nam je zaupala, da je njena skrivnost za dolgo življenje jutranja telovadba. Ob svojem rojstnem dnevu je tudi zaplesala.

Gospe Idi želimo veliko zdravja ter prijetnih trenutkov v dobri družbi. In se vidimo naslednje leto.

Ob tej priložnosti smo obiskali in obdarili tudi ostale naše občane, ki prebivajo v Domu upokojencev Gradišče. Obiska so bili izjemno veseli.

Ida Jakopič. Foto: arhiv DU Gradišče

Devetdeset let Anice Koncut

Majda Rejec

Anica Koncut. Foto: Majda Rejec

Anica se je rodila julija 1933. leta v Bistrenici ob Vardaju v Makedoniji, v bližini grške meje. Tu je bila v letu 1930 ustanovljena Slovenska kolonija. Sem so se zaradi fašističnega terorja in gospodarske krize umaknili številni Promorci, saj jim je bila Makedonija prikazana kot obljubljena dežela. Toda kmalu so ugotovili, da temu ni tako.

V Makedonijo je odšel najprej Aničin oče, kasneje mu je sledila še mama z družino. Zaradi slabih življenjskih razmer se je družina leta 1936 vrnila v Slovenijo, in sicer v Potravno pri Kambreškem. Preživljali so se z majhno kmetijo, kar jim je zadoščalo komaj za preživetje. Osnovno šolo je obiskovala na Kambreškem, vendar le kratek čas, saj so šolo zaradi vojne zaprli. Poučevanje je prevzela kar mama, ki ji je vcepila ljubezen do domače besede. Z dvajsetimi leti se je zaposlila v cementarni v Anhovem, kasneje pa je bila kar enaindvajset let kuharica v vrtcu in osnovni šoli v Desklah. Za poklicno kuharico se je izobrazila v Novi Gorici. Ponosna je, da ji kljub pomanjkljivi osnovnošolski izobrazbi nadaljevanje šolanja ni delalo težav. Poleg rednega dela je tudi veliko pletla, predvsem jopice za butike v Novi Gorici in Ljubljani.

Pri triindvajsetih letih je spoznala Jožeta Konkuta in se z njim poročila. Rodil se jima je sin Stevart, ki jo sedaj, ko dneve preživlja v Domu upokojencev Nova Gorica, pogosto obiskuje in ji popestri in krajša sicer enolične

dneve, saj je zaradi bolezni večinoma vezana na svojo sobo. Za zaposlene v domu ima same pohvalne besede in pravi, da zanjo zelo lepo skrbijo.

Po osamosvojitvi Slovenije, ko je bila že vdova in se je sin odselil, si je v bloku v Desklah odkupila stanovanje. Ker ni imela dovolj prihrankov, pa tudi bančnega kredita ni mogla najeti, si je denar izposodila pri dobrem znanecu, ki ji je popolnoma zaupal. Da je lahko dolg poravnala pravočasno, je delala kot nočna negovalka v bolnišnici v Gorici (Italija) in negovala tudi druge starejše osebe.

Bila je vsestransko aktivna upokojenka: balinala je, udeleževala se je organizirane telovadbe, veliko je kolesarila in tudi gore je oboževala. Pri štiriinpetdesetih letih je v enem dnevu (vzpon in sestop) osvojila Triglav.

Člani Društva upokojencev Deskle ji ob visokem jubileju iskreno čestitamo in ji želimo, da bi še naprej ostala tako optimistična.

Devetdeset let Metode Valentinčič

Majda Rejec

Metoda Valentinčič.
Foto: družinski arhiv Valentinčič

Metoda se je rodila pred devetdesetimi leti kot najmlajša od petih otrok v kmečki družini pri Šiklčevih v Desklah. Tu je obiskovala osnovno šolo, seveda v italijanskem jeziku, ki je bil otrokom popolnoma tuj. Po kapitulaciji Italije leta

1943, ko so naši kraji prišli pod nemške okupatorje, pouka v šoli ni bilo več.

Vojni časi so bili hudi. Najbolj žalostno leto za njeno družino je bilo leto 1943, ko je v partizanih v Tolminskem Lomu padel komaj osemnajstletni brat Jožef. Smrt sina je očeta hudo prizadela, saj je kmetija ostala brez moškega naslednika. Po očetovi smrti leta 1945 je vsa skrb kmetije padla na ramena sester in mame, tudi prekop Jožefovih posmrtnih ostankov na domače pokopališče.

Na otroštvo ima sicer lepe spomine, četudi je morala kot deklica vsak dan voditi živino na pašo in zanjo skrbeti. Spominja se, kako je nekega dne na paši izgubila vola. Bila je vsa iz sebe, jokaje se je vračala proti domu. Ljudem, ki jih je srečala, se je smilila, tolažili so jo. Vol je namreč bil za delo na kmetiji neprecenljive vrednosti. Seveda je bil tudi oče zaskrbljen. Zato je najditeljem obljubil pijačo v domači

gostilni. In glej ga šmenta! Vol se je kaj hitro našel. Vaški fantje so se namreč malo pošalili in vola skrili, zato ga ni bilo težko najti.

Prosti čas so otroci preživljali v igri vsepovsod, tudi na glavni cesti, saj takrat skoraj ni bilo prometa, razen kakšnega kolesa ali volovske vprege.

Po končanem osnovnošolskem šolanju se je zaposlila v menzi cementarne v Anhovem kot natararica. Ustrezno izobraževanje za ta poklic je opravila v Bovcu. Začetki so bili težki, vendar ji je bilo delo všeč. Sčasoma je postala ekonom-nabavnik in v menzi je vztrajala vse do upokojitve. Še vedno vzdržuje stike z nekdanjimi sodelavkami.

Pri sedemindvajsetih se je prisožila v Plave in si z možem Stojanom ustvarila dom, v katerem se jima je rodila hčerka Karmen. V zakonu sta skupaj preživela kar dvainšestdeset let. Stojana

je spoznala na plesu v gostilni Zimic v Desklah. Prav tu je bila tudi dvorana, v kateri je kot mlado dekle nastopala v gledališki predstavi Kralj na Betajnovi. V mladosti je pela v pevskem

zboru Svoboda Anhovo in v domačem cerkvenem zboru, z lepim altovskim glasom pa si še vedno popestri dan.

Metoda je kot vedno vesela, optimistična, na-

smejana, čeprav ji zdravje včasih ponagaja.

Člani Društva upokojencev Deskle Anhovo ji želimo še veliko veselih, sončnih dni v krogu njenih najdražjih.

Mežnarjev Pepe – devetdeset let

Vanja Cotič

Jože Skrt. Foto: Miha Skrt

Le kdo ga ne pozna. Jože Skrt iz Mežnarje v Levpi je konec oktobra praznoval 90 let. Za ta častitljiva leta se zelo dobro drži, na praznovanju v krogu družine je bil kot fant špadni.

Rodil se je 30. 10. 1933 v Levpi mami Karolini in očetu Angelu, pridružil se je sestri Marici, bratu Emilu in sestri Klari. Ko je imel 7 let, se je začela druga svetovna vojna in brezskrbnega otroštva je bilo konec. Brat je bil dovolj star, da je šel v partizane, obe sestri in on pa so pomagali staršem pri vseh opravilih na nji-vi in v štali. Ker je bila družina zavedna, so pomagali partizanom. Že zelo mlad je izgubil starše, brat je šel na študij, sestri pa sta zelo kmalu odšli za kruhom v druge kraje. Pepi je ostal sam na kmetiji in kmalu se je zaljubil in našel življenjsko sopotnico Valerijo v sosednji vasi. Ustvarila sta si družino in rodili so se jima trije otroci Damjan, Mirjam in Sandi. Da je lahko obnovil domačijo in preživljal družino je najprej opravljal različna dela, nato pa se je zaposlil na Cestnem podjetju Nova Gorica, kjer je delal do zaslužene upokojitve leta 1996. Tudi po upokojitvi

je skrbel za kmetijo, obnavljal sadovnjake, skrbel za živino v hlevu, pa tudi na sorodnike ni pozabil, saj je marsikdo bil deležen njegovega pridelka. Poleg vsega tega dela je že od rane mladosti opravljal tudi delo mežnarja v domači cerkvi v Levpi. Ker zelo rad prepeva, je bil dolga leta član domačega prosvetnega in cerkvenega pevskega zbora. Pepija so vedno zanimali tudi drugi kraji, rad je obiskal brata v Zagrebu pa tudi sestro v Kopru. To pa zanj ni bilo dovolj, zato se je vedno odzval povabilu na izlet domačega društva, zbora ali firme, kjer je delal. Z ženo sta poskrbela, da so se otroci izučili svojih poklicev, prišli do kruha in si ustvarili družine. Pepi ima tri vnukinje in štiri vnuke. Čeprav po smrti svoje žene živi sam, je njegovo življenje vedno polno dogajanja in v njegovem domu je vsak dobrodošel. Vsi njegovi mu želimo še veliko zdravih in veselih let življenja. Na zdravje dragi Pepi.

Petinšestdeset let skupnega življenja

Irena Hočevar Križnič

Marjetka in Alojz s tremi pravnuki.

Foto: družinski arhiv Žnidarčič

25. 10. 2023 sta praznovala petinšestdeseto obletnico poroke Marjetka in Alojz Žnidarčič iz Kanala. Poročila sta se mlada, stara 21 in 23 let, in v zakonu so se jima rodila dva sinova in hči. Vsi so si ustvarili družine in najbolj sta vesela, ko se zberejo doma skupaj. Praznujejo vse rojstne dneve in vsi zelo radi prihajajo domov. Imata pet vnukov in pet pravnukov, ki se jih še posebej veselita.

Marjetka in Alojz sta se iz Seniškega Brega preselila v Ročinj in se po desetih letih skupnega življenja leta 1968 preselila v Kanal, kjer sta si zgradila hišo in si ustvarila topel dom. Zidali so sami in s pomočjo sosedov. Delali so z veseljem in tudi svoje otroke sta učila delavnosti. Alojz je bil zaposlen na Soških elektrarnah, Marjetka pa v Salonitu. Celo življenje sta živela skromno in tudi sedaj nista vajena razkošja. Marjetka še vedno zelo rada kaj speče, včasih celo ponoči, če ne more spati. Kljub življenjskim preizkušnjam in zdra-

vstvenim težavam žena Marjetka pravi, da sta imela z možem lepo skupno življenje. Dobro sta se razumela in nikoli nista šla jezna spat. »Ne uničujte si življenja z jezo. Potrpajte drug z drugim. Vsak naj posluša sam sebe in živi po

svoji vesti in naj ne gleda drugih,« pravi Marjetka. V življenju sta doživela težke trenutke, a vendar je treba misliti na dobro. »Vedno si je treba dati korajžo, misliti na boljše. Splača se potrpeti in ne »jambrati«. Bo že boljše!«

Žal se je v mesecu novembru po petinšestdesetih letih skupnega življenja Alojz za vedno poslovil, a z ženo sta ostala povezana v sreči in nesreči, v bolezni in zdravju, v dobrem in slabem vse dni skupnega življenja.

Srečanje starejših v župniji Kanal

Mateja Leban, foto: Mateja Leban

V soboto, 7. oktobra 2023, je v prenovljeni kanalski cerkvi potekalo srečanje za starejše in bolne v župniji Kanal, ki ga že tradicionalno organizira Župnijska karitas.

Pri sveti maši, ki jo je daroval kanalski župnik Aleš Rupnik, so lahko starejši in bolni poleg svetega obhajila prejeli tudi zakrament svetega bolniškega maziljenja.

Po maši se je srečanje nadaljevalo v župnišču s pogostitvijo in druženjem.

Zorka Podobnik na srečanju v Potravnem

Breda Medvešek

Zorka Podobnik. Foto: Breda Medvešek

V letošnjem poletju, ko smo v vasi Potravno proslavili in z rujno kapljico »zalili« zaključek ureditve zadnjega še makadamskega odseka ceste za povezavo z dolino oz. priključka na soško cestno regionalno, so se srečali sedanji stalni in začasni prebivalci ter bivši vaščani vasi Potravno. Na srečanju je imela priložnostni govor Zorka Podobnik, rojena Laščak.

Zorka Podobnik je 85-letna upokojena učiteljica, ki je v času svojega službovanja poučevala na podružničnih osnovnih šolah v raznih krajih slovenske Istre, nazadnje pa na šoli v Kopru, kjer je predavala tudi na ljudski univerzi. Čeprav že več desetletij živi v slovenski Istri, še vedno z vso

ljubeznijo in toplino neguje spomine na otroška leta, preživeta v Potravnem, kamor se občasno zelo rada vrača na obisk: »Poslušat šumenje vode v vaškem koritu in obujat spomine na čase, ki jih več ni,« kot poudarja.

Obvestilo uredništva: V uredništvo smo prejeli celoten zapis omenjenega priložnostnega govora Zorke Podobnik, ki ga je poslala Breda Medvešek. Zapis evidentira tudi domačijska oz. rodbinska ter ledinska imena starih (avtohtonih) Potravljanov. Žal ga zaradi dolžine v glasilu ne moremo objaviti, krajšanje pa je nemogoče. Prispevek najdete v celoti na portalu MojaObcina.si.

Veliki kanalski možje – Marij Kogoj

Breda Medvešek

V vasi Potravno nad Ajbo je še ohranjena stara domačija (pri Čornjevih), rodbine **Štefana Kogoja**, očeta znanega skladatelja **Marija Kogoja**. Skladatelj je del otroških let skupaj s sestro Ano in bratom Angelom preživel v Kanalu, kamor so vsi trije preselili iz rojstnega Trsta, ker mati, Tržačanka

Angela Filippini po smrti soproga Štefana, ni zmogla sama skrbeti zanje. Brat Angel si je čez čas našel zaposlitev v Trstu in se je spet vrnil tja, Marij in Ana pa sta ostala pri rejnikih v Kanalu. Marij je po ljudski šoli v Kanalu obiskoval gimnazijo v Gorici – tudi v tem času ga je finančno podpirala kanalska

občina – nato pa je odšel na študij glasbe na Dunaj, vendar se je v Kanal občasno še vračal.

Vir: Emil K. Manfreda, Kronika Kogojevih, Jutro – Ljubljana, Branko – Nova Gorica, 1995

ŠOLE IN VRTCI

Naslovnica za novo šolsko leto je napisana

Mojca Petelin, foto: arhiv OŠ Deskle

Začeli smo pisati knjigo z naslovom **Šolsko leto 2023/24 na Osnovni šoli Deskle**. Danes smo naredili naslovnico, v ponedeljek pa začnemo pisati zgodbe. Vsak svojo in skupno.

Ravnateljica, ga. Ana Košuta Skok, nas je tako nagovorila:

»Dragi učenci in učenke, cenjeni sodelavci in sodelavke, prisrčno pozdravljeni v novem šolskem letu!

Zopet je napočil čas, ko je treba sesti v šolske klopi in se privaditi na nov ritem. Žal dolgega jutranjega spanja, sproščenega pohajkovanja in brezskrbnega poležavanja v naslednjih mesecih res ne bo več na pretek, vseeno pa vas vabim, da skupaj stopimo v novo šolsko leto z odločnostjo in navdušenjem za učenje. Naj bodo naši cilji jasni, naše ambicije visoke, a hkrati ne pozabimo na vrednote, ki nas povezujejo. Podpirajmo drug drugega in naj nas pri tem vodi zavedanje, da je moč skupnosti tista, ki nas bo usmerjala skozi šolsko leto in

v prihodnosti. Vsem skupaj želim prijetno in uspešno novo šolsko leto!«

Ob 9. uri je šolski prag svečano prestopilo 16 prvošolcev in njihovi starši. Dobrodošlica, ki jim jo je izrekla gospa ravnateljica, je sporočala:

»1. september je vedno nekaj posebnega; verjamem pa, da bo današnji 1. september za vas, dragi prvošolci, resnično nepozaben. Z današnjim dnem se za vas začne novo poglavje, saj ste čisto zares postali pravi šolarji.

Naslednjih devet let se bomo skupaj učili, nabirali izkušnje in tkali prijateljstva. Želim vam, da boste vse dejavnosti opravljali zavzeto in se boste naučili veliko novih stvari. Junija boste zagotovo že pravi mojstri v branju in računanju. Poleg tega pa vam želim, da bi čim dlje ohranili dragoceno otroško radovednost, ki je osnova za veselje do usvajanja znanja, in to ne samo v šoli, ampak skozi celo življenje.

Spoštovani starši, zagotovo je tudi za vas poseben dan in zagotovo se vam porajajo številna vprašanja. Naj vas potolažim, da otroke zaupate prijetnim in strokovnim učiteljem ter da otroci v šoli ne bodo počeli nič pretežkega, bo pa treba tudi vztrajati in ovire premagovati po majhnih korakih, dosledno in sproti.

Vsem skupaj želim nepozaben prvi šolski dan in dobrodošli v naši sredini!»

Tako, zdaj pa, dragi šolarji, pogumno pišite, da bo knjiga ob koncu šolskega leta polna nepozabnih spominov in doživetij. In seveda čim boljših ocen in izjemnih uspehov.

Prvi šolski dan na OŠ Kanal

Tekst in foto: iz arhiva OŠ Kanal

V petek, 1. septembra, je prag OŠ Kanal v spremstvu staršev prvič prestopilo 20 prvošolk in prvošolcev. Ena učenka se bo šolala v Kalu nad Kanalom, ostalih 19 pa na matični šoli.

Prvi šolski dan je bil zelo pester. Zbrali smo se v večnamenski dvorani, kjer so prvošolke in prvošolce nestrpno pričakovali drugošolci,

ki so jim z dramatizacijo in plesom polepšali njihov pomemben dan. Drugošolci so se res izkazali, saj so bili na odru že pravi mali igralci. Naše nove učenke in učence so s spodbudnimi besedami nagovorili gospa ravnateljica, gospod župan, policist ter razredničarki. Ti sta jim podarili rumeno rutico ter jim razkazali njihovo garderobo in učilnico. Tam so

spoznali tudi Lili in Bineta, dva junaka, ki ju bosta spremljala skozi celo šolsko leto in jim pomagala pri učenju ter premagovanju težav. Da bi prvošolcem in prvošolkam ostal ta dan v prijetnem spominu, so se seveda posladkali še s torto.

Dan za varnost na OŠ Kanal

Zoja Muznik, 6. a, OŠ Kanal, foto: arhiv OŠ Kanal

V torek, 3. oktobra, smo imeli na šoli dan za varnost.

Na našem igrišču je bilo kar glasno. Prišlo je namreč veliko društev, npr. Civilna zaščita, gasilci iz Kanala in Avč, reševalci iz Nove Gorice, novogoriška policija in Enota reševalnih psov severne Primorske. Preden se je tudi naš razred pridružil vrvežu na šolskem igrišču, smo imeli predavanje o nasilju in varnosti na šoli. Po predavanju smo šli ven. Zunaj je bilo zanimivo. Gasilci so nam razložili vse o opre- mi. Vsak si je lahko tudi pomeril masko za v

ogelj. Člani Civilne zaščite so nam razložili, kaj oni delajo, kje delajo, koga moramo poklicati, če dobimo NUS (neeksplozirano ubojno sredstvo). Pri policistih smo lahko sedli na motor in v avtomobil. S seboj so imeli celo dva policijska psa, Ateno in Lija. Pri reševalnih psih smo se skrili in vodniki psov so nam pokazali, kako nas pes najde. Pse smo lahko tudi božali in jim metali žogice.

Bilo je zelo zabavno, pa tudi poučno. Naučila sem se veliko novih stvari.

Osnovna šola Deskle – kandidatka za članico v Mreži UNESCO pridruženih šol

Tjaša F., OŠ Deskle, foto: arhiv OŠ Deskle

Osnovna šola Deskle je od začetka letošnjega šolskega leta kandidatka za članico v Mreži UNESCO pridruženih šol. Članice mreže poudarjajo kulturo miru in nenasilja, strpnost,

sodelovanje, osebnostni razvoj vsakega posameznika ter skrbijo za ohranjanje naravne in kulturne dediščine. Do konca šolskega leta bomo sodelovali v vsaj štirih projektih, ki jih

organizirajo šole članice Unesco mreže, ter na šoli obeležiti več mednarodnih dni.

Septembra se je tako skupina učencev deve-

tega in osmega razreda udeležila dogodka, ki ga je organizirala Gimnazija Nova Gorica. V sklopu praznovanja mednarodnega dneva miru so devetošolci in osmošolec ob Pomniku braniteljem slovenske zemlje na Cerju lahko izbirali med različnimi ponujenimi delavnicami.

Spoznávali so osnove ruskega jezika, na terenu opazovali značilnosti kraške arhitekture, ustvarjali na likovni delavnici ter sodelovali v

pogovoru s slovenskima vojakoma na mirovniških misijah in brigadirjema Zveze brigadirjev Slovenije. Učenci so si najbolj zapomnili zaključka prireditve, ko so posadili drevo miru.

Sodelovali smo tudi v projektu Biotehniške šole Nova Gorica Sprehajalnica po Kapeli nad Novo Gorico. Šest učencev šestega in sedmega razreda je v začetku oktobra na Kapeli krožilo med delavnicami (literarno-kultur-

ni delavnici z ogledom Škrabčeve knjižnice, zgodovinski o grobnici Burbonov ter restavratorskima delavnicama), spoznavali naravno in kulturno dediščino območja ter redke poklice. Sodelujočim bo najbolj ostalo v spominu izdelovanje štukatur in okušanje tradicionalnega peciva frančiškanskim menihov s Kostanjevici – kostanjeviškega presneca.

Pred nami je še četrti projekt, v katerem bodo mladi literati pokazali svojo pesniško žilico.

Regijsko tekmovanje iz kuharskega tekmovanja Zlata kuhalnica

Dominika Slokar De Lorenzi, foto: arhiv OŠ Kanal

Tri učenke ter dva učenca 8. a razreda OŠ Kanal, Nace Strnad, Tjaša Medvešek, Jernej Škvarč, Marija Ana Žnidarčič in Lana Žnidarčič, so se kot edina severnoprimska ekipa v sredini oktobra udeležili regijskega kuharskega tekmovanja Zlata kuhalnica. Gre za tekmovanje Turistične zveze Slovenije v sodelovanju s Turistično gostinsko zbornico Slovenije in Društvom kuharjev in slaščičarjev Slovenije. Namen tekmovanja je navduševati osnovnošolke in osnovnošolce za kuharske in gostinske poklice. Že štirinajsto leto so učenci kuhali svoje različice razpisanih jedi.

Letos so naši učenci pripravljali primorsko mineštro njihovih non, pirine palačinke z jagodno-skutnim nadevom in vrtnični koktajl. Učenci so se začeli na tekmovanje pripravljati že v maju, ko je bil objavljen razpis. Začeli so z iskanjem idej ter raziskovanjem pri nonah. Poskusili so kar nekaj različic in najboljšo skuhalo tudi na tekmovanju. Sodelujoči učenci so pri pripravah pridobili ročne spretnosti priprave jedi in kako uporabiti vsa živila. Predvsem pa so se med seboj zelo povezali in na tekmovanju sodelovali kot prava utečena kuharska ekipa.

Ob zaključku tekmovanja so jed servirali, pripravili razstavno mizo ter jedi ob pogrinjku predstavili tudi ocenjevalni komisiji ter dobili ZLATO priznanje na regijskem tekmovanju Zlata kuharica.

Poleg oktobrskega zlatega priznanja na regijskem tekmovanju so na državnem tekmovanju dodali še SREBRNO priznanje.

Ob mednarodnem dnevu starejših smo telovadili s starimi starši

Neža Rutar, Vrtec Deskle, fotografija: arhiv OŠ Deskle

1. oktobra obeležujemo mednarodni dan starejših in ker smo se letos priključili projektu NIJZ »Pokloni čas – polepšaj dan«, smo organizirali druženje z jutranjo telovadbo, na katero smo povabili stare starše najstarejših dveh vrtčevskih skupin.

ŠPORT

Odbojkarji OŠ Kanal srebrni v odbojki na mivki

Irena Hočevar Križnič, foto: arhiv OŠ Kanal

Učenci Osnovne šole Kanal so se 13. oktobra 2023 pod mentorstvom učitelja športne vzgoje Vladimirja Zelenjaka udeležili finalnega tekmovanja državnega prvenstva v odbojki na mivki za učence letnika 2009 in mlajše.

Med štirimi sodelujočimi šolami – OŠ Vrhovci, OŠ Žužemberk, OŠ Prežihovega Voranca - Ravne na Koroškem in OŠ Kanal – so na domačem igrišču zasedli odlično 2. mesto.

Športno obarvan september na Osnovni šoli Deskle

Boštjan C., Tea B., OŠ Deskle, foto: arhiv OŠ Deskle

September je mesec, ki oznanja prehod iz poletja v jesen in hkrati zaznamuje konec brezskrbnih počitnic ter začetek šolskih obveznosti. V tem mesecu se

odvijajo različni dogodki in obeležitve. Takšen je tudi bil mesec september na OŠ

Deskle – izjemno aktiven in vznemirljiv. Naše športno popotovanje se je začelo z od-

hodom ekipe deklic in dečkov na področju tekmovalne iz odbojke na mivki v Šempeter. Obe ekipi sta se uvrstili v polfinalna tekmovanja v Koper, kjer so dečki prišli do finala in morali priznati premoč le Kanalcem, deklice pa so po napeti zadnji tekmi za las zgrešile finalno tekmo z domačinkami.

Nadaljevali smo z obeležitvijo 23. septembra, državnega praznika – dneva slovenskega športa, ki je od leta 2020, na pobudo OKS-ZŠZ, razglašen za »športni praznik«. Spominimo, da je bila prav na ta dan leta 2000 tudi prvič zaigrana slovenska himna na Olimpijskih igrah v Sydneyu.

Na naši šoli smo ta dan učencem od 1. do 4. razreda že četrto leto zapored omogočili, da so spoznali različne prostočasne aktivnosti, ki se izvajajo v njihovi neposredni bližini in bližnji okolici. Povabili smo košarkarje, odbojkarje, plesalce in mažoretke, ki so svoje športne aktivnosti in dejavnosti pokazali, nato pa so se učenci tudi sami preizkusili v posameznih športih. Tako so se pri košarki pomerili v kratkih dvobojih in zabijanju žoge, pri odbojki so zaigrali čez mrežo in vadili servis, pri plesu so spoznali nekaj hip hop korakov in osnove breakdance-a, pri twirling-u pa so se preizkusili v ročnih spretnostih pri rokovanju z mažoretno palico. In na koncu so se učencem predstavili še taborniki in gasilci.

V Desklah so tekmovalale najboljše slovenske balinarke

Tekst in foto: Balinarke in balinarji Deskel

Balinarski klub Deskle je na septembrsko nedeljo, sedemnajstega, pripravil Državno

prvenstvo Slovenije za članice, posebej tudi za mladinke. Naš klub je pridobil organizacijo

prvenstev zaradi uspešnega nastopanja naših tekmovalk in tekmovalcev v državnih in območnih ligaških tekmovanjih in prvenstvih. Tudi v preteklosti smo se izkazali kot sposobni organizatorji različnih tekmovanj, doseženi uspehi pa so nam spodbuda in nagrada za vložen trud na treningih, tekmovanjih.

Balinarski klub Deskle se ponosa z veliko nagradami in priznanji za delovanje v Balinarski zvezi Slovenije, Območni zvezi Nova Gorica, bili smo med ustanovitelji Mednarodnega balinarskega tekmovanja za članice, za kar smo prejeli posebno plaketo dežele Furlanija- Julijska krajina. Tudi zato se klubu, posameznicam in posameznikom, priznava odličnost v tekmovanju.

Seveda brez veliko odrekovanja članov ni mogoče dosegati takšne ravni kvalitete skozi desetletja delovanja kluba. Poudariti moramo velik prispevek naše občine, ki nam zagotavlja nujna sredstva za delovanje, ostalo pa s prispevki in delom opravimo člani.

Prvenstvo so nam poleg občine, ki nam je pripravila darilne vrečke, pomagala tudi KS Anhovo- Deskle, Frizerstvo Anja In, kmetija Gabrijelčič iz Ložic in Kmetijska zadruga Tolmin s svojimi izdelki za kar velik Hvala.

In, nenazadnje, hvala Vam gospa podžupanja Valentina Humar, da ste si vzeli čas in s spodbudnim nagovorom počastila prisotne.

Ponovni uspehi deklet iz Športnega twirling kluba Deskle

Športni twirling klub Deskle

Dekleta so si priborila 9 finalnih nastopov.
Foto: Športni twirling klub Deskle

Dekleta iz Športnega twirling kluba Deskle so se prvič po letu 2019 udeležila evropskega tekmovanja v Teplicah na Češkem. To je bila prva mednarodna izkušnja v posameznih kategorijah za večino deklet in veseli smo, da nova generacija uspešno zamenjuje starejše twirlarke na domačih in tujih tekmovanjih. Tekmovalke iz skupin trenerk Karin Lazar in Veronike Koncut so si nastop na mednarodnem tekmovanju priborile z odličnimi rezultati na državnem prvenstvu.

Slovenska reprezentanca se je v Teplice odpravila v četrtek, tekmovanje pa je potekalo čez vikend, 8. in 9. julija. Iz desklanskega kluba je na Češko odšlo šest tekmovalk, trenerki Tina Kogoj in Veronika Koncut, ter dva starša spremljevalca. Prvi tekmovalni dan je bil fizično in psihično naporen, saj so nekatera dekleta v boju za posamezen nedeljski finale na parket stopila celo trikrat. Neizmerno smo bili ponosni že v soboto zvečer, ko smo dobili rezultate kvalifikacijskega in polfinalnega

kroga, saj so si prav vsi tekmovalni nastopi priborili finale. Šest tekmovalk je tekmovalo v petih različnih kategorijah – v tehnični disciplini z eno palico, v tehnični disciplini z dvema palicama, v prosti disciplini, v parih in v skupini. V nedeljo je tekmovalke čakalo devet finalnih nastopov, kjer so si v močni konkurenci priborile *dve drugi, dve tretji, tri četrta in dve šesti mesti*.

Nives, Zoja, Špela, Julija, Naja in Katja, čestitke!

Zahvaljujemo se trenerkam, spremljevalcem, staršem in ostalim navijačem za spodbujanje in motivacijo na Češkem in doma, ter podjetju Salonit Anhovo, podjetju Swisspearl ter Občini Kanal ob Soči za finančno podporo.

Foto kolaž

Prispevki so objavljeni na portalu MojaObčina.si (<https://www.mojaobcina.si/kanal-ob-soci/>).

Drugi turnir v elektronskem pikadu, 3. 6. 2023, ŠD Morsko, katerega so se udeležili predvsem novogoriški pikaderji in pikaderke, ki jih je v Morsko povabil Damjan Hajdarevič, tudi sam uspešen igralec pikada na državnem nivoju in nekdani reprezentant.
Foto: arhiv ŠD Morsko

Veterani OZVVS Kanal iz občine Kanal ob Soči na 22. veteranskih športnih igrah, 10. 6. 2023, v Dravogradu. Foto: arhiv Veteranov OZVVS Kanal

Veterani OZVVS Kanal iz občine Kanal ob Soči na 22. veteranskih športnih igrah, 10. 6. 2023, v Dravogradu. Šahisti. Foto: arhiv Veteranov OZVVS Kanal

Planinsko društvo Valentin Stanič v Karnijske Alpe, 19. 8. 2023. Foto: arhiv PD Valentin Stanič

Planinsko društvo Valentin Stanič v Karnijske Alpe, 19. 8. 2023. Foto: arhiv PD Valentin Stanič

Društvo upokojencev Deskle Anhovo na turnirju briškule na Humu, 25. in 26. 8. 2023. Društvo sta zastopali Gabrijela in Lukrecija. Foto: Mirjam Morenčič

Tradicionalni turnir v odbojki na mivki, 26. 8. 2023, Morsko. Foto: arhiv ŠD Morsko

17. Tradicionalni tridnevni pohod iz Ročinja do Triglava, 2.-4. 9. 2023. Foto: arhiv Simona Prinčiča.

Planinci invalidi iz vse Slovenije v Planinskem domu pod Ježo, 9. 9. 2023.
Foto: arhiv PD Valentin Stanič

Tematska pot Deskle, 9. 9. 2023. Druga obletnica tematske poti. Priznanje in »betonski pokalček« je prejela Blanka Černe z 250 vpisi v vpisno knjigo na najvišji točki poti. S samo nekaj manj vpisi sta ji sledili Lavra Kralj in Mirjam Zimic. Foto: Veronika Kravos

Tematska pot Deskle, 9. 9. 2023. Druga obletnica tematske poti. Gasilska slika ob klopci ljubezni.
Foto: Veronika Kravos

Načrti v Morskem

Primož Božič

Poleti so štirje Morščani z nahrbtnimi kosilnicami pokosili pohodne poti od vasi proti Praprotnemu (kamnolomu) in tamkajšnjo krožno pot ter iz Kršanja proti Kanalu (Vojkova ulica) in skozi Fatanjo. Na teh poteh se v prihodnosti načrtuje tudi tematska pot, vsekakor pa so poti že sedaj primerne za sprehod od Kanala do kamnoloma in nazaj.

V jeseni se na športnem igrišču načrtuje gradnja otroških igrail, vaščani smo sami poskrbeli za odstranitev zasajenih smrek, sedaj pa delo prevzemajo gradbinci in montažerji igrail, upamo, da se bomo v letu 2024 že predstavili z novimi igraili.

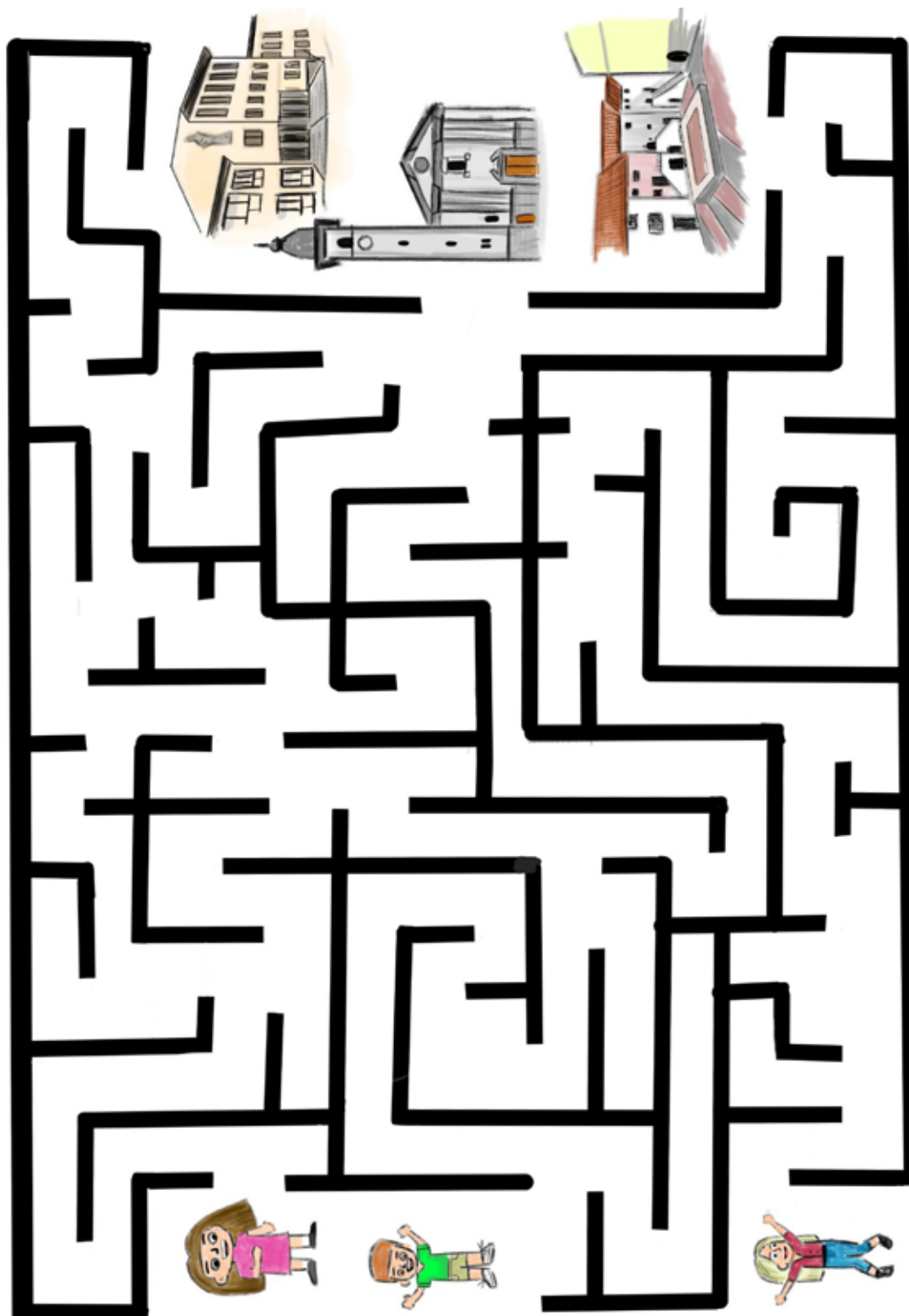
Podiranje smrek na igrišču v Morskem, kjer čakajo na otroška igraila. Foto: arhiv ŠD Morsko

Na slikah je **pet razlik**, jih najdeš?

Avtorica ilustracij je Eva Trampuž.

Pomagaj Mateju, Ani in Klari najti
pot do šole, cerkve in Kontrade.

DRSALIŠČE

KANAL

ODPRTO DO KONCA FEBRUARJA!

Drsališče se nahaja
na igrišču OŠ Kanal

**PRIDI NA
DRSALIŠČE,
KJER LISIČKE
TEBE IŠČE**

SCAN ME

< Ne zamudi pestrih dogodkov!

Foto utrinki z otvoritve drsališča v Kanalu, 13. 12. 2023.
Foto: Damijan Simčič ZOSO

